Քերականութիւն Լատինական Հայերէն Շարադրեցեալ 'ի Յոհաննէսէ Վարդապետէ Կոստանդնուպօլսեցւոյ 'ի Օուարձութի Հայկազունեաց ։

GRAMMATICA LATINA

ARMENICE' EXPLICATA:

A IOANNE AGOP SACERDOTE ARMENO CONSTANTINOPOLITANO.

Et vocem meam audient, & fiet vnum ouile & vnus Pastor. Ioannis. c. 10. n. 16.

Եւ ձայնի իմում լուիցեն, Եւ եղիցի մի հօտարան, եւ մի հովիւ. Յոհաննու, 'ի գլուխն 10. եւ թիւն 16.

ROMÆ, Typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide, Anno M DC LXXV.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur,

Si videbitur Reuerendissimo Patri Magistro Sacri Palatij Apostolici.

I. de Angelis Archiep. Urb. Vicesg.

Imprimatur,

Fr. Raymundus Capisuccus Ord. Præd. Sac. Pal. Apost. Magister.

Քերականութիւն Լատինական.

Հայերէն Շարադրեցեալ.

Մասն Առաջին

Յաղագս Եղերաց.

Գլուխ Առաջին.

Յաղագս Գրոց Եւ արտաբերութեանց նոցին։

Քսանք [illegible] [illegible] լատինացւոց են այսոքիկ։

Գիրք.	Անուանք.	Հնչմանութիւնք։
A. a.	ա,	ա,
B. b.	պէ,	պ,
C. c.	չէ,	չ. կ,
D. d.	տէ,	տ,
E. e.	է,	է,
F. f.	էֆ,	ֆ,
G. g.	ճէ,	ճ. կ.
H. h.	հաքքա,	հ,
I. i.	ի,	ի,
K. k.	քա,	ք,
L. l.	էլ,	լ,
M. m.	էմ,	մ,
N. n.	էն,	ն,

Գիրք.	Անուանք.	Նշանակութիւնք.
O. o.	օ,	օ,
P. p.	փէ,	փ,
Q. q.	քու,	ք,
R. r.	էռ,	ռ, ր,
S. s.	էս,	ս,
T. t.	թէ,	թ, տ,
V. v.	ու,	ու, վ,
X. x.	իքս,	քս,
Y. y.	իփսիլոն,	ի,
Z. z.	զէթա,	զ:

Լատինական ձայնաւորք են հինգ. այս.

A E I O V.

Յաղագս արտաբերութեան Մուտից:

A. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Ա. որպէս, Aqua. ակուա, այս ջուր: Terra. թէռռա, այս երկիր: Panis. փանիս, այս հաց,

A և E միշտ բաղադրին եմիասին կցորդիւ այսպէս, Æ. արտաբերին իբրև ըզ Է, որպէս. Prædicatio. փրէտիգացիօ, այս քարոզութիւն: Æstas. էսթաս, այս ամառն: Cæcus. չէքուս, այս կոյր:

A. և E. և կամ այլք ձայնաւորաց միշտ ոչ բաղադրին եմիասին, այլ գրին ուրոյն հուպ միմեանց արտաբերին իբրև զեր-կուս ձայնաւորս, որպէս. Aër. աէր, այս օդ: Aio. աիօ, այս ասեմ: Eia. էիա, այս հապա: Ieiunium. յեյունիում, այս ծոմ:

B. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Պ. որպէս. Barba. պարպա, այս մորուս: Beatus. պէաթուս. այս երանելի: Bipes. պիփէս, այս երկոտանի:

C. մինչ ունի զկնի իւր ձայնաւոր զինչ ըզ E. և կամ ըզ I. ար-տաբերի

առաջաբերի եւրն ըղ Չ. որպէս, Cera. չերա, որ մոմ: Cerasus. չերասուս, որ կեռաս: Cinis. չինիս, որ մոխիր: Circum. չիրքում, որ շուրջ:

Իսկ մինչ ունի զկնի ինքեան անձայնական ըղ A, կամ ըղ O, կամ ըղ V. եւ կամ զմինն 'ի բաղաձայնից առաջաբերի եւրն ըղ Ք, որպէս. Caput. քափութ, որ գլուխ: Corpus. քորփուս, որ մարմին: Cultus. քուլթուս, որ պաշտօն: Cribrum. քրիպրում, որ մաղ: Cteniatrus. քթենիաթրուս, որ ձիաբոյժ:

D. առաջաբերի միշտ իբրեւ ըղ Տ. որպէս, Damnatio. տամնացիօ, որ դատապարտութիւն: Deus. Տէուս, որ Ած: Discipulus. տիսչիփուլուս, որ աշակերտ:

E. առաջաբերի միշտ իբրեւ ըղ Է. որպէս, Ebrietas. էպրիէթաս, որ արբեցութիւն: Ecclesia. Էքքլէզիա, որ եկեղեցի: Epistola. էփիսթօլա, որ թուղթ:

F. առաջաբերի միշտ իբրեւ ըղ Փ. որպէս. Facies. ֆաչիէս, որ երես: Fames. ֆամէս, որ սով:

G. մինչ ունի անձայնական զկնի ինքեան ըղ E. եւ կամ ըղ I. առաջաբերի իբրեւ ըղ Ճ. որպէս, Gena. ճէնա, որ այտ: Gigas. ճիգաս, որ հսկայ:

Իսկ մինչ ունի զկնի ինքեան անձայնական ըղ A. կամ ըղ O. կամ ըղ V. եւ կամ զմինն 'ի բաղաձայնից, առաջաբերի իբրեւ ըղ Կ, որպէս, Gallus. կալլուս, որ աքաղաղ: Gobio. կօպիօ, որ կուլտն ձուկն: Gummi. կումմի, որ խէժ: Gratia. կրացիա, որ շնորհ: Glans. կլանս, որ կաղին:

H. առաջաբերի միշտ իբրեւ ըղ Հ. որպէս, Hamus. համուս, որ կարթ: Hebes. հէպէս, որ բութ: Hircus. հիրքուս, որ նոխազ:

I. առաջաբերի միշտ իբրեւ ըղ Ի. որպէս, Ibis. իպիս, որ ձկնամարգ: Ignis. իկնիս, որ հուր: Imago. իմակօ, որ պատկեր:

K.

K. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Ք. որպէս, Kalendæ. քալենտէ, յն կաղանդք: Kalendarium. քալենտարիում, յն կաղանդ տարւոյն: Kebecensis. քէպեչէնսիս, յն քէպէսյեցի: Բայց գիտեա այս զոյգ յաւնականս, հազիւ երբէք ելիր ածիանն. իմաստակա_ թիւնական, այլ փոխանակ սորին գրի C. հայրապետականին:

L. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Լ. որպէս, Lauatio. լաւաց_ իօ, յն լուացումն: Leo. Լէօ, յն առիւծ: Lux. լուքս, յն լոյս:

M. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Մ. որպէս, Macer. մաչէր, յն վտիտ: Macula. մագուլա, յն բիծ, Medicus. մէտիգուս, յն բժիշկ:

N. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Ն. որպէս, Nasus. նասուս, յն քիթ: Nebula. նէպուլա, յն մէգ: Nox. նոքս, յն գիշեր: Nudus. նուտուս, յն մերկ:

O. արտաբերի միշտ իբրև ըզ O. որպէս, Oculus. օգուլուս, Oleum. օլէում յն ձէթ: Oraculum. օրագուլում, յն պատգամ: Os. օս, յն բերան:

Բայց շարադրութիւն ընդ գրոյս E. և շարադրի այսպէս, œ. արտաբերի իբրև ըզ պարզ Է. որպէս, Fœdus. ֆէտուս, յն դաշն: Fœmina. ֆէմինա, յն էգ: Mœror. մէրօր, յն տխրութիւն: Pœna. փէնա, յն պատիժ:

P. արտաբերի երբեմն իբրև ըզ Փ. որպէս, Palatium. փալ_ լացիում, յն պալատ: Panis. փանիս, յն հաց: Pes. փէս, յն ոտն, Pons. փօնս, յն կամուրջ:

Իսկ երբեմն միանգամայն ընդ H. տառի միաւորեալ ըզ H. արտաբերի իբրև ըզ Ֆ. որպէս Phy.. ֆի, յն բարէ: Phlegma. ֆլէկմա, յն մաղաս: Phoca. ֆօգա, յն ծովացուլ:

Q. արտաբերի միշտ իբրև ըզ Ք. բայց ոչ երբէք շարադրի ընդ այլոց տառից թէ ոչ յետ առաջին U. բաղաձայնից եթէ

ոչ

ձայնաւորին զկնի իւրեան անձայնականս ըզ V: որպէս, Qualitas. քուալիթաս, այս որակութիւն: Quies. քուիես, այս հանգիստ: Quo. քուօ, այս յո:

R տառագրերն երբեմն հնչէ ըզ Ռ. մինչ ձախակողման բա-ռից, և մանաւանդ մինչ սկիզբն բառից կրկնի, որպէս, Racemus. ռաչէմուս, այս ողկոյզ: Terra. թէռռա, այս երկիր: Currus. քուռռուս, այս կառք: Proles. փրոլէս, այս զաւակ:

Իսկ երբեմն տառագրերն հնչէ ըզ Ր. մինչ միջակողման բա-ռից, մէջն և մինչ զատանի առանձին իւղ բառից, որպէս, Acer. աչէր, այս թթու: Culter. քուլթէր, այս դանակ: Ceruus. չէրվուս, այս եղջերու:

S. տառագրերն միշտ հնչէ ըզ Ս որպէս, Gustus. կուսթուս, այս ճաշակ: Castus. քասթուս, այս ողջախոհ: Crassus. քրաս-սուս, այս գէր:

T. տառագրերն երբեմն հնչէ ըզ Թ. որպէս, Tabula. թա-պուլա, այս տախտակ: Tempus. թէմփուս, այս ժամանակ: Timor. թիմօր, այս երկիւղ:

Իսկ երբեմն տառագրերն հնչէ ըզ Ց. մինչ ունի զկնի իւր գտեալ ձայնաւորս ըզ I. և յետ նորա գայլ ումն ի ձայնաւորաց, որպէս, Gratia. կրացիա, այս շնորհ: Oratio. օրացիօ, այս աղօթք: Patientia. փացիէնցիա, այս համբերութիւն:

V. տառագրերն երբեմն հնչէ ըզ Ու. մինչ ունի զկնի իւր գտեալ անձայնականս զմինն երկաձայնից որպէս, Vber. ուպէր, այս ստին: Vmbra. ումպրա, այս ստուեր: Vnctio. ունքցիօ, այս օծումն:

Իսկ երբեմն տառագրերն հնչէ ըզ Վ. մինչ ունի զկնի իւր գտեալ անձայնականս զմինն ի ձայնաւորաց, որպէս, Vadum. վա-տում, այս անց: Vena. վէնա, այս երակ: Victor. վիքթօր, այս յաղթօղ: Vomer. վօմէր, այս խոփ: Բայց մի բաղձալ մի անգամ

Թէ

Թէ և ունիցի զձեւն երկուց ձայնաւորաց, վասն երեւելոյ ըղ ձայն ձայնաւոր որպէս, Arduus. արդուուս, այսինքն խիստ: Vidua. վիդուա, այսինքն այրի:

X արտաբերի իբրև ըղ քս. որպէս, Lux. լուքս, այսինքն լոյս: Nox. նօքս, այսինքն գիշեր: Pax. փաքս, այսինքն խաղաղութիւն: Felix. ֆելիքս, այսինքն երջանիկ:

Y. արտաբերի միշտ իբրև ըղ ի. որպէս, Syllaba. սիլլաբա, այսինքն վանկ: Mysterium. միսթերիում, այսինքն խորհուրդ: Nympha: նիմֆա, այսինքն հարսն:

Բայց քանզի գիրս այս է յունական, և ունի զձայն նոյնութեան ընդ գրոյս I. վասն որոյ ոչ երևայ զատ ի կարգս այլոց ձայնաւորաց:

Z. արտաբերի միշտ իբրև ըղ Զ. որպէս Zelus. զելուս, այսինքն նախանձ: Zizania. զիզանիա, այսինքն որոմն: Oriza. օրիզա, այսինքն բրինձ:

Յաղագս Յօդից:

Յօդք ոչ այլ ինչ են, եթէ ոչ մասնկունք ոմանք, որք շարադասին ընդ անուանց, ի զատուցանել հոլովմանց նոցին, առ ի ուղղել զսեռս, զթիւս, և զհոլովս նոցին: Եւ են այսոքիկ: Hic, Hæc, Hoc. այսինքն այս: Որոց առաջինն գոլով սեռին արականի, շարադասի միշտ ընդ անուանց արականաց, թէ գոյականաց, և թէ ածականաց, որպէս Hic Vir. այսինքն այս այր: Hic Pater. այսինքն այս հայր: Hic Frater. այսինքն այս եղբայր: Երկրորդն գոլով սեռին իգականի շարադասի միշտ ընդ անուանց իգականաց թէ գոյականաց, և թէ ածականաց, որպէս, Hæc Mulier. այսինքն այս կին: Hæc Mater. այսինքն այս մայր: Hæc Soror. այսինքն այս քոյր: Իսկ երրորդն գոլով սեռին չեզոքականի, շարադասի միշտ ընդ անուանց չեզոքականաց, թէ գոյականաց և թէ ածականաց, որպէս, Hoc lignum. այսինքն այս փայտ:

ծխայս ։ Hoc Ferrum . զ՞ս այս երկաթ ։ Hoc Vinum . զ՞ս այս գինին ։

Եւ զի երբեք յօդք այսորիկ են մի և նոյն ըստ երիս . և՛ յեռ հոլովս ամենայն մանաւանդ միմեանց , զի՛ որոյ և հոլովքն են մի ասեն , այսպէս ։

Եզականապէս ։

Ուղղականն, Hic, Hæc, Hoc . այս ։
Սեռականն, Huius, Huius, Huius . այսորիկ ։
Տրականն, Huic, Huic, Huic . այսմիկ ։
Հայցականն, Hunc; Hànc; Hoc . զայս ։
Կոչականն հոլովոյ չիք զայս յօդս ։
Բացառականն, Ab hoc, Ab hac, Ab hoc . յայսմանէ ։

Յոգնականապէս .

Ուղղ ։ Hi, Hæ, Hæc . այսորիկ ։
Սեռ ։ Horum, Harum, Horum . այսոցիկ ։
Տրակ ։ His, His, His . առ այսոսիկ ։
Հայց ։ Hos, Has, Hæc . զայսոսիկ ։
Բաց ։ Ab his, Ab his, Ab his . յայսցանէ ։

Զայսոսիկ ուսցիմք պարապ ամէ նախ ՚ի ներքոյ ասածսօք ։ առ ՚ի դեռ նոր ընծայեալ ձևն առչէիլ զոնա անուանց . ՚ի չարաքարազր ԹԷս հոլովմանց ննջեն ։ քանզի առ այս մանկանց միայն չարաչարին ըմբռնում ։

Գլուխ երկրորդ.

Յաղագս անուանց :

Անուանց լատինականաց ոմանք են գոյականք, եւ ոմանք ածականք :

Գոյականք են որք ըստ ինքեանց կարեն կալանալ 'ի բանի, որպէս, Cœlum. յն՛ երկին : Terra. յն՛ երկիր : Deus. յն՛ Աստուած : Angelus յն՛ հրեշտակ : Homo. յն՛ մարդ : Petrus. յն՛ պետրոս : եւ այլք :

Իսկ ածականք են որք ոչ կարեն կալանալ 'ի բանի առանց գոյականաց, որպէս, Magnus. յն՛ մեծ : Parvus. յն՛ փոքր : Brevis. յն՛ կարճ : Fœlix. յն՛ երջանիկ : եւ այլք :

Ածականաց անուանց երեք են տեսակք, զի ոմանք 'ի խոնարհել ունին զերիս վերջաւորութիւնս, որպէս.

Hic bonus. Hæc bona. Hoc bonum. յն՛ բարի :
Hic malus. Hæc mala. Hoc malum. յն՛ չար :
Hic altus. Hæc alta. Hoc altum. յն՛ բարձր :

Ոմանք ունին զերկուս վերջաւորութիւնս, որպէս.

Hic կամ Hæc dulcis. եւ Hoc dulce. յն՛ քաղցր :
Hic կամ Hæc difficilis. եւ Hoc difficile. յն՛ դժուար :
Hic կամ Hæc vtilis. եւ Hoc vtile. յն՛ օգտակար :

Իսկ ոմանք ունին զմի վերջաւորութիւն, որպէս, Hic. կամ Hæc. կամ Hoc Ferox. յն՛ քաջ : Hic. կամ Hæc. կամ Hoc Velox. յն՛ արագ : Hic. կամ Hæc. կամ Hoc Recens. յն՛ Թարմ : Hic. կամ Hæc. կամ Hoc Ingens, յն՛ ահագին. եւ այլք :

Գոյականաց անուանց ոմանք են յատուկք, եւ ոմանք հասարակք, իսկ ոմանք հաւաքականք :

Յատուկք են որք զիւր յատկութիւնս եւ զհասարակութիւնս նշանակեն, որպէս

[illegible] Petrus. [illegible] Paulus. [illegible] Maria. [illegible] Roma. [illegible]

[illegible], Rex. [illegible] Ciuitas. [illegible] Homo. [illegible]

[illegible], Populus. [illegible] Gens. [illegible] Turba. [illegible]

[illegible]

[illegible] Iustus. [illegible] Fortis. [illegible] Velox. [illegible] Sapiens. [illegible]

[illegible] Iustior. [illegible] Fortior. [illegible] Velocior. [illegible] Sapientior. [illegible]

[illegible] Iustissimus. [illegible] Fortissimus. [illegible] Velocissimus. [illegible] Sapientissimus. [illegible]

[illegible] Bonus. [illegible] Malus. [illegible] Magnus. [illegible] Paruus. [illegible] Multum. [illegible] Melior. [illegible] Peior. [illegible] Maior. [illegible] Minor. [illegible] Plus. [illegible] Optimus. [illegible] Pessimus. [illegible] Maximus. [illegible]

մեծագունեղ : Minimus. յն փոքրագունեղ. Plurimum. յն շատ֊ ագունեղ :

։ Գ. կանոն է երկրորդ, զի անուանք որք ելանեն ի Er. առաւել նմանեն ելանել համեմատականէ, որգոն. Celeber. յն հռչակաւոր : Celebrior. յն հռչակաւորագոյն, Celeberrimus. յն հռչա֊ կաւորագունեղ : Tener. յն կակուղ. Tenerior. յն կակղա֊ գոյն : Tenerrimus. յն կակղագունեղ : Saluber. յն ողջարար : Salubrior. յն ողջարարագոյն : Saluberrimus. յն ողջարարա֊ գունեղ : Prosper. յն աջող : Prosperior. յն աջողագոյն, Pros- perrimus. յն աջողագունեղ : Նոյնք ամենք :

Գ. կանոն է երրորդ, զի անուանք ամենք որք ելանեն ի Lis. [illegible] ելանեն համեմատականէ, որգոն, Humilis. յն խո֊ նարհ : Humilior. յն խոնարհագոյն, Humillimus. յն խոնար֊ հագունեղ : Similis. յն նման : Similior. յն նմանագոյն : Si- millimus. յն նմանագունեղ : Facilis. յն դիւրին : Facilior. յն դիւրագոյն : Facillimus. յն դիւրագունեղ : Նոյնք :

Բացառութի սակայն խոցուած, Vtilis. յն օգտակար : որոյ գերադրականն է Vtilissimus. յն օգտակարագունեղ :

Գ. կանոն է չորրորդ, զի [illegible] անուանց ձևանին անուանք բաղդատականք և գերադրականք, որք ոչ նմանեն [illegible] հասարակի, որգոն. Cis. յն այսր : Citerior. յն այսր֊ րագոյն : Citimus. յն այսրագունեղ : Vltra. յն անդր : Vlte- rior. յն անդրագոյն : Vltimus. յն անդրագունեղ : Post. յն յետոյ, Posterior. յն յետնագոյն : Postremus. յն յետնագու֊ նեղ : Prope. յն մերձ : Propior. յն մերձագոյն : Proximus : յն մերձաւորագունեղ :

։ Գ. կանոն է հինգերորդ, զի ամենայն բաղդատականք վերջ֊ դրեցեալք որք ելանեն ի Or. [illegible] արականն և իգականն [illegible], այլ ոչ չեզոքականն, քանզի չեզոքականն ելանէ ի

Ius

Ius . որպէս Hic , կամ Hæc Iustior . և Hoc Iustius . այս արդա-
րագոյն ։ Hic կամ Hæc Fortior . և Hoc Fortius . այս ուժեղա-
գոյն ։ Hic . կամ Hæc Velocior . և Hoc Velocius ։ այս արագա-
գագոյն ։ և այլք ։

[illegible] բառք [illegible] , որք են
դերբին 'ի Vs . են միայն առաւելական սեռի, այլ ոչ [illegible] և չեզոք
բառական , բայց զի [illegible] միշտ [illegible] 'ի A և չեզոքա-
կանք [illegible] 'ի Vm որպէս , Hic Iustissimus , Hæc Iustissima ,
Hoc Iustissimum . այս արդարագոյնն եղ ։ Hic Fortissimus , Hæc
Fortissima , Hoc Fortissimum . այս ուժեղագոյնն եղ ։ այսպէս
և զայլսն ևս ։

Գերանուն [illegible] , զի [illegible] յառաջ [illegible] 'ի
բայից այլոցցն , Facio . այս առնել ։ Dico . այս ասել , Volo . այս
կամիլ , [illegible] բաղդատական և գերադրական [illegible] 'եղա-
նէ , որպէս , Magnificus . այս մեծագործ ։ Magnificentior , այս մե-
ծագործագոյն ։ Magnificentissimus . այս մեծագործագոյնն եղ ։ Ma-
ledicus . այս [illegible] , Maledicentior . այս [illegible]
Maledicentissimus . այս [illegible] ։ Beneuolus . այս
բարեկամ , Beneuolentior . այս բարեկամագոյն ։ Beneuolen-
tissimus . այս բարեկամագոյնն եղ ։ և այլք ։

Գերանուն է [illegible] , զի [illegible] , [illegible]
[illegible] . Lapis . այս քար ,
Parisinus . այս փարիզեցի ։ Romanus . այս հռոմայեցի ։ Barba-
rinus . այս [illegible] ։ Aureus . այս ոսկեղէն , Argenteus ,
այս արծաթեղէն , ոչ ունին [illegible] [illegible]-
կանս ։

Նախադաղափարք, և ածանցականք:

Անուանց ոմանք են նախադաղափարք, և ոմանք ածանցականք: Նախադաղափարացն վերջաւորութիւնք այնքանք են որքանք են վերջաւորութիւնք անուանց լաթինացւոց:

Իսկ ածանցականացն վերջաւորութիւնք բազումք են և զանազանք, որոց զամենայն աստ գրեսցուք առ յօժարութիւն ուսումնասիրաց մանկանց, որք և են այսոքիկ. Anus, Enus, Inus, Icus, Estis, Ester, Alis, Iuus, Itius, Eus, Arius, Orius, Ista, Ensis, Osus, Etum, Ia, Bilis, Bundus, Cusus, Etas, Itas, Itia, Itium, Atus, Tio, Arium, Erium, Cinium, Tor, Vrnus, Mentum, Amen.

Նախադաղափարք, որպէս, Homo. յո՛ մարդ: Humanus. յո՛ մարդկային: Terra. յո՛ երկիր: Terrenus. յո՛ երկրային: Deus. յո՛ Աստ: Diuinus. յո՛ աստուածային: Angelus. յո՛ հրեշտակ: Angelicus. յո՛ հրեշտակային: Coelum. յո՛ երկին: Cœlestis. յո՛ երկնային: Sylua. յո՛ անտառ: Syluester. յո՛ անտառային: Mos. յո՛ բարք, Moralis. յո՛ բարոյական: Definitio. յո՛ սահման: Diffinitiuus. յո՛ սահմանական: Emptus. յո՛ գնեցեալ, Emptitius. յո՛ գնովեալ: Lapis. յո՛ քար: Lapideus. յո՛ քարեայ: Liber. յո՛ գիրք: Librarius. յո՛ գրագրան: Meritum. յո՛ արդիւնք: Meritorius. յո՛ արդիւնաւոր: Lex. յո՛ օրէն: Legista. յո՛ օրէնսգէտ: Liburnum. յո՛ Լիբուռնոն, Liburnensis. յո՛ Լիբուռնացի: Periculum. յո՛ վտանգ: Periculosus. յո՛ վտանգաւոր. Oleum. յո՛ ձէթ: Oliuetum. յո՛ ձիթենեաց: Armenus. յո՛ Հայ: Armenia. յո՛ Հայաստան: Laus. յո՛ գովութիւն: Laudabilis. յո՛ գովելի: Mors. յո՛ մահ: Moribundus. յո՛ մահացու: Canis. յո՛ շուն: Caniculus. յո՛ շնիկ: Pius. յո՛ առաքինի: Pietas.

tas. յոր [illegible]: Bonus. յոր բարի, Bonitas. յոր բարու-
թիւն: Iustus. յոր արդար, Iustitia. յոր արդարութիւն: Sacerdos.
որ է քահանայ: Sacerdotium. յոր քահանայութիւն: Episcopus.
որ է եպիսկոպոս: Episcopatus. յոր եպիսկոպոսութիւն: Vnctus.
որ է օծեալ: Vnctio. յոր օծումն: Breuis. յոր համառօտ: Bre-
uiarium. յոր [illegible]: Baptismus. յոր մկրտութիւն: Bap-
tisterium. որ է մկրտարան, Latro. յոր աւազակ: Latrocinium.
որ է աւազակութիւն: Lectio. որ է ընթերցումն: Lector. յոր [illegible]
[illegible]: Nox. որ է գիշեր, Nocturnus. որ է գիշերային: Exper-
tus. որ է հմուտ: Experimentum. որ է [illegible]: Leuis. յոր
թեթեւ, Leuamen. որ է թեթեւութիւն: և այլք:

[illegible]
[illegible]
'ի us. [illegible], a. և um. [illegible], Lapideus. Lapidea. Lapi-
deum. որ է [illegible] 'ի is. [illegible], Hic
[illegible] Hæc Amabilis, և Hoc Amabile, որ է [illegible]
[illegible]:

[illegible]: [illegible]
[illegible]. Aqua. որ է ջուր: Seruus. որ է ծառայ: Sermo.
որ է բան, Risus. որ է ծիծաղ: Quies. որ է հանգիստ: Cornu.
որ է եղջիւր:

[illegible]. Aquæ. որ է ջուրք: Serui. որ է ծա-
ռայք: Sermones. որ է բանք: Risus. որ է ծիծաղք: Quietes. որ է
հանգիստք: Cornua. որ է եղջիւրք:

[illegible]: [illegible]
[illegible]: [illegible]
[illegible]:

[illegible],
[illegible], 'ի æ. [illegible], Hæc Natura. յոր

[illegible]

բնութիւնք, hæ Naturæ. յո՛ բնութեանց : hic Propheta. յո՛ մար-գարէ : hi Prophetæ. յո՛ մարգարէից :

Անուանք համանմանք որք սեռականին երկրորդին հոլովմանն, Եթէ են արականք կամ իգականք, նոցին յոգնականն վերջանայ 'ի I. որգոն Hic Seruus. յո՛ ծառայ : hi Serui. յո՛ ծառայք : hæc Pyrus. յո՛ տանձենի : hæ Pyri. յո՛ տանձենիք : իսկ եթէ են չէզոքականք վերջանան 'ի a, որգոն. hoc Lignum. յո՛ փայտ : hæc Ligna. յո՛ փայտք :

Անուանք համանմանք որք սեռականին երրորդի հոլովմանն, Եթէ են արականք կամ իգականք, նոցին յոգնականն վերջա-նայ 'ի es. որգոն. hic Pater. յո՛ հայր : hi Patres. յո՛ հարք : hæc Mater. յո՛ մայր : hæ Matres. յո՛ մարք : իսկ եթէ են չէ-զոքականք վերջանան 'ի a. որգոն, hoc Pecus. յո՛ եղէ : hæc Pe-cora. յո՛ եղէք :

Անուանք համանմանք չորրորդի ըմբռնութեան այլ և հինգ-երորդի, ամենայն յոքնակի վերջաւորութիւն եզակին և յոգնակին, որգոն. hic Visus. յո՛ տեսութիւն : hi Visus. յո՛ տեսութիւնք : hæc ficus. յո՛ թզենի : hæ ficus. յո՛ թզենիք : hæc fides. յո՛ հաւատ : hæ fides. յո՛ հաւատք : բացառութեամբ սակայն չէզոքականք, որք միշտ եղերին 'ի a. որգոն. hoc Cornu. յո՛ եղջիւր : hæc Cornua. յո՛ եղջիւրք : այսպէս և այլք :

Գլուխ Երրորդ.

Յաղագս Սեռից անուանց :

Սեռք անուանց մասնաւորք են երեք ճանաչելի 'ի նշանակու-թէ, և մասնաւոր են երեք 'ի վերջաւորութեն նոցին : 'Ի Չորս խոսեցուցիչ գոյականաց անուանց, որոց սեռն ճանաչի 'ի յօդոցն նշանակեցելոց, և այսպէս գոյացու-

նէ

[illegible]

[illegible] Æneas. [illegible] Catilina. [illegible] Masinissa. [illegible] Clinia. [illegible] Michaël. [illegible] Dæmon. [illegible] Pan. [illegible] Aquilo. [illegible] Boreas [illegible]

[illegible] Scriba. [illegible] Lanista. [illegible] Scurra. [illegible] Nauta. [illegible] Bibliopola. [illegible] Latro. [illegible] Pirata. [illegible] Præsul. [illegible] Caupo. [illegible] Hospes. [illegible] Tubicen. [illegible] Vas. [illegible]

[illegible] Mysis. [illegible] Glycerium. [illegible] Dido. [illegible] Pallas [illegible] Clio. [illegible] Xantho. [illegible] Parthenope. [illegible] Alecto. [illegible] Cæleno. [illegible]

[illegible] Mulier. [illegible] Equa. [illegible] Obstetrix. [illegible] Nutrix. [illegible]

[illegible] Animal. Prodigium. [illegible] Lignum siccum. [illegible]

[illegible]

[illegible] : Bonum certamen . [illegible] :

[illegible] , [illegible] , [illegible] Bos . [illegible] : Parens . [illegible] : Coniux . [illegible] : Custos . [illegible] : Præses . [illegible] : Obses . [illegible] : Affinis . [illegible] : Vates . [illegible] : Municeps . [illegible] : Fortis . [illegible] : Hostis . [illegible] : Antistes . [illegible] : Iuuenis . [illegible] : Patruelis . [illegible] , [illegible] : Infans . [illegible] : Miles . [illegible] : Ciues . [illegible] : Cliens . [illegible] : Sacerdos . [illegible] : Comes . [illegible] : Canis . [illegible] : Dux . [illegible] : Sus . [illegible] , [illegible] : Auctor . [illegible] , [illegible] :

[illegible] , [illegible] , [illegible] Fœlix . [illegible] : Discolor . [illegible] : Hebes . [illegible] : Nequam . [illegible] : Decem . [illegible] , [illegible] , [illegible] Degener . [illegible] : Deses . [illegible] : Memor . [illegible] : Ales . [illegible] : Præpes . [illegible] : Teres . [illegible] Par . [illegible] :

[illegible] , [illegible] , [illegible] , Ianuarius . [illegible] Aprilis . [illegible] : September . [illegible] :

Alpes . [illegible] Albanus . [illegible] : Helicon . [illegible] . Athos . [illegible] :

Euphrates . [illegible] : Nilus . [illegible] : Tyberis . [illegible] : Rhodanus . [illegible] :

[illegible] , [illegible] .

[illegible]

[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], Rhodus. յն Ռոդոս: Cyprus. յն Կիպրոս. Melita. յն Մելիտէ: Creta. յն Կրետէ, և այլք:

Æthiopia. յն Եթովպիա: Syria. յն Ասորեստան: Armenia. յն Հայաստան: India յն Հնդկաստան, և այլք: Roma. որ է՝ Հռոմ: Saguntus. յն Սագունթոս: և այլք: Argo. որ է՝ նաւ [illegible]: Centaurus. յն Կենտաւրոս: Pistris. որ է՝ [illegible]: և այլք: [illegible], որպէս, Æneis. որ է՝ Ենէիս: Illias որ է՝ Իլիական: Eunuchus. որ է՝ [illegible]. և այլք:

[illegible], որպէս, Ficus. որ է՝ թզենի Malus. որ է՝ խնձորենի: Pyrus. որ է՝ տանձենի: Amygdalus. որ է՝ նշենի: և այլք: [illegible] [illegible], Oleaster. որ է՝ վայրի ձիթենի: Pinaster. որ է՝ վայրի բևեկնի, և այլք [illegible]:

[illegible], որպէս, Arma. որ է՝ զէնք: Biblia. որ է՝ [illegible], և այլք:

[illegible] 'ի I. [illegible], որպէս, Liberi. որ է՝ [illegible], և այլք:

[illegible], Ecbatana. որ է՝ [illegible]: Susa որ է՝ Շուշան: Bactra. որ է՝ [illegible]:

[illegible], Bucolica. որ է՝ [illegible]: Georgica. որ է՝ [illegible]:

[illegible], Philippi որ է՝ Փիլիպպէ: Puteoli. որ է՝ [illegible]: Treuiri. որ է՝ [illegible]:

 [illegible]

Զի կանխեալ ասացաք, զի անուանք տառից վախճանականաց են չէզոքականք, որպէս, hoc A. hoc B. hoc D. և այլքն ։

Նոյնպէս գիտելի է այս, զի ամենայն անուանք բառից առանձինն քան ձայնին և ոչ քան նշանակութեան են չէզոքականք, որպէս, Lux est monosyllabum. այս լոյսն է միավանկ ; և այլքն ։

Յաղագս Սեռից անուանց, որք ճանաչին ՚ի վախճանականացն տառից ։

A.

Անուանք եզերեցեալք ՚ի A. եթէ պատահեսցին առ առաջին հոլովումն, քան միայն մասին են իգականք, որպէս, Doctrina. այս վարդապետութիւն ։ Scientia. այս գիտութիւն ։ Anima. այս հոգի, Persona. այս անձն և այլք բազումք ։ և սակայն քանանիք են արականք որպէս, Cometa. այս գիսաւոր ։ Planeta. այս մոլորակ ։ Mammona. այս մամոնայ ։ Adria. այս Ադրիատիկոն ծով, և այլք ։

Իսկ եթէ պատահեսցին առ երրորդ հոլովումն են չէզոքականք, որպէս. Stigma. այս նշան ։ Toreuma. այս ծածկոցագործ ։ Pascha. այս զատիկ ։ քանզի յետնեա այս նոյնչափ պատահեսցին առ առաջին հոլովումն ։

E.

Անուանք եզերեցեալք ՚ի E. եթէ են լատինականք, են չէզոքականք, որպէս Mare. այս ծով ։ Cubile. այս մահիճ ։ Sedile. այս աթոռ ։ Alueare. այս փեթակ ; և այլք ։

Իսկ եթէ են յունականք, են իգականք, որպէս. Physicè. այս բնաբանութիւն ։ Grammaticè. այս քերականութիւն ; և այլք ։ Բացառեցին ռամկայն Cæte. այս կէտ ։ Tempe. այս զբօսանուտ, որք չէզոքականք են, զի են թուով յոգնականք, քան այսպիսի է

ևս

[illegible] Mille . [illegible] Millia . [illegible] Millium . [illegible] Millibus . [illegible] Mille . [illegible]

I . O .

[illegible] I . [illegible] Gummi . [illegible] Sinapi . [illegible]

[illegible] O . [illegible] Tyro . [illegible] Myopáro . [illegible] Vnio . [illegible] Stellio . [illegible] Ligo . [illegible]

[illegible] Io . [illegible] Oratio . [illegible] Lectio . [illegible] Talio . [illegible]

[illegible] Dulcedo . [illegible] Propago . [illegible] Testudo . [illegible]

[illegible] Harpago . [illegible] Vdo . [illegible] Cudo . [illegible] Cardo . [illegible]

[illegible] V . [illegible] Veru . [illegible] Tonitru . [illegible] hic Tonitrus , huius Tonitrus . [illegible] hoc Tonitruum , huius Tonitrui .

C . D . L . T .

[illegible] C . D . L . T . [illegible] Lac . [illegible] Id . [illegible] Tribunal . [illegible] Caput . [illegible] Sinciput . [illegible] Occiput . [illegible] Mugil . [illegible]

Sal .

Sal. յդ աղ, Sol. յդ արեգակն, [illegible] Sal [illegible] Ha-
lec. յդ [illegible], [illegible] Alex. [illegible]
[illegible]

Vm.

[illegible] Vm [illegible], Cœ-
lum. յդ երկին, Trophæum. յդ [illegible], Solium. յդ
[illegible]
[illegible] Mancipium.
յդ ստրուկ: Iumentum. յդ [illegible]:
[illegible] Byrrhachium.
յդ [illegible], Byzantium. յդ [illegible], Saguntum. յդ
[illegible]
[illegible] Rhenum. յդ
[illegible], Metaurum. յդ [illegible]
[illegible] Flumen [illegible]
[illegible], Rhenus. և Metaurus:
[illegible] Bu-
xum. յդ [illegible]:
[illegible]
Dinacium. յդ [illegible]. Pænium յդ [illegible]
[illegible] Phanium:
յդ Fani. Eustochium: յդ [illegible], Glycerium. յդ [illegible]
[illegible]

An. In. On.

[illegible] An. In. On. [illegible],
[illegible]. Pæan. յդ [illegible]. Delphin. յդ [illegible], Agon. յդ

յդ

յմ՞ [illegible] ։ Բաղադրեալքն [illegible] [illegible], Sindon. յմ՞ [illegible], Aedon. յմ՞ [illegible] հաւն, և Alcyon. յմ՞ [illegible] հաւն, [illegible] ։

Բաղադրեալքն [illegible], Ilion. յմ՞ [illegible] ղաք, Pelion. յմ՞ փելիոն լեառն, որք են չէզոքականք, քանզի առ լատինացիս եզերեն 'ի um. որպէս. Ilium. Pelium. և են երկրորդի հոլովման ։ Ուսանի բաղադրեցեն [illegible] ։

En.

Անուանք որք եզերեն 'ի En. չէզոքականք են, որպէս. Carmen. յմ՞ [illegible], Lumen. յմ՞ լոյս, Germen. յմ՞ [illegible], Vimen. յմ՞ ուռ ։ Բաղադրեալքն [illegible], Atagen. յմ՞ [illegible] հաւն ։ Pecten. յմ՞ սանտր, զի են արականք, [illegible] Ren. յմ՞ [illegible], Splen ։ կամ Lien. յմ՞ [illegible], որք են արականք ։ [illegible] Hymen. յմ՞ [illegible] ։

Ar.

Անուանք որք եզերեն 'ի Ar. չէզոքականք են, որպէս. Calcar. յմ՞ մտրակ, Iubar. յմ՞ ճառագայթ, Puluinar. յմ՞ երեսբարձ, Par. յմ՞ զոյգ, Nectar. յմ՞ նեկտար, որէ գինի դից ըստ ցանկականացն, Par. յմ՞ [illegible] ։ [illegible] Par, [illegible] Compar. յմ՞ հաւասար, Dispar. յմ՞ [illegible]

Er.

Անուանք որք եզերեն 'ի Er. են արականք, որպէս. Carcer. յմ՞ բանտ, Imber. յմ՞ անձրև, Agger. յմ՞ [illegible], Vesper. յմ՞ երեկոյ, Cucumer. կամ Cucumis. յմ՞ վարունգ, Later. յմ՞ աղ-

ղիւս,

[illegible] Affer [illegible], Gicer. որ [illegible], Ver. որ է գարուն, Cadauer. որ է դի, Vber. որ է ծիծ, Verber. որ հարուած, Tuber. որ է [illegible], Piper. որ է պղպեղ, Papauer. որ [illegible], որք են չէզոքականք [illegible].

Or.

Անուանք որք ելանեն 'ի Or. արականք են, որպէս. Honor. որ է պատիւ, Decor. որ վայելչութիւն, Labor. որ է աշխատ. Moeror. որ է տխրութիւն: Բացառութիւն սակայն 'ի հասարակաց, Cor. որ սիրտ, Ador. որ է ցորեն, Æquor. որ [illegible], որք չէ զոքականք են: [illegible] Arbor. որ է ծառ, է իգական:

Vr.

Անուանք որք ելանեն 'ի Vr. են չէզոքականք, որպէս, Fulgur. որ կայծակն, Murmur. որ տրտնջիւն, Sulphur. որ ծծումբ, Guttur. որ [illegible]: Բացառութիւն սակայն 'ի հասարակաց են, որ Furfur. որ Թեփ, Vultur. որ ցին, Turtur. որ տատրակ, [illegible].

As.

Անուանք որք ելանեն 'ի As. են իգականք, որպէս Lampas. որ ջահ, Tempestas. որ [illegible], Caritas. որ [illegible] Բացառութիւն սակայն 'ի հասարակաց, որպէս. Vas. որ [illegible] Fas. որ է պատեհ, Nefas. որ անպատեհ, որք չէզոքականք են: Բացառութիւն են, Elephas. որ փիղ, Adamas. որ է ադամանդ: As. որ [illegible], Vas, Vadis [illegible]: [illegible] 'ի As [illegible]

Es

Es.

[illegible] Es, [illegible]. Compes. [illegible]: Moles [illegible], Proles. [illegible], Vulpes. [illegible], Rupes, [illegible], Sedes. [illegible], Seges. [illegible]: [illegible], Limes. [illegible], Fomes. [illegible], Trames. [illegible], [illegible]: Termes. [illegible], [illegible]: Gurges. [illegible]: Poples. [illegible], Cespes, [illegible], Vepres. [illegible], Stirpes. [illegible]: Meridies. [illegible], Paries. [illegible], [illegible]: Pes. [illegible], [illegible]:

[illegible], [illegible]. Sophistes. [illegible], Psaltes. [illegible], Labes. [illegible], Tapes. [illegible]: Magnes. [illegible]: [illegible] Hippomanes, Panaces. [illegible] Cacoethes. [illegible]:

Is.

[illegible] Is, [illegible], [illegible]. Cassis. [illegible]: Clauis. [illegible], Basis. [illegible], Cratis. [illegible], Restis. [illegible], [illegible]:

[illegible] Postis. [illegible]: Aqualis. [illegible], Anguis [illegible], Vectis. [illegible], Callis. [illegible], Ensis. [illegible], Glis. [illegible], Lapis. [illegible], Follis. [illegible], Vnguis. [illegible], Axis. [illegible], Amnis. [illegible], Mugilis. [illegible], [illegible]:

[illegible]; Orbis. [illegible], Fustis. [illegible], Torris. [illegible], Vomis. [illegible], Fascis. [illegible], Cenchris. [illegible], [illegible]: [illegible]

Եւ Cenchris. նշանակէ [illegible] թռչունն, և իգական:

Արական են և այն եզերեցեալքն ի Nis. որպէս. Cinis. որ է մոխիր, Panis. որ է հաց, Funis. որ է չուան, Finis. որ է վախճան, և այլք:

Արականք են և այն բաղադրեալքն ի [illegible] As. որ է [illegible], որպէս. Decussis. որ է [illegible], Vicessis. որ է քսանեակ, Tricessis. որ է երեսնեակ, Centussis. որ է հարիւրեակ:

Os.

Արուականք եզերեցեալքն ի Os. են արականք, որպէս. Ros. որ է ցօղ, Flos. որ է ծաղիկ, և այլք: [illegible] Dos. որ է օժիտ, Cos. որ է [illegible], Arbos. որ է ծառ, որք են իգականք: Իսկ Melos. որ է մեղեդի, Os. որ է ոսկր: Os. որ է բերան, Chaos որ է [illegible], այլև Argos, որ է [illegible], Epos. որ է [illegible], են չեզոքականք:

Vs.

Արուականք եզերեցեալքն ի Vs. [illegible] հոլովման, են արականք, որպէս. Triumphus. որ է [illegible], Gladius. որ է սուր, Visus. որ է տեսութիւն, Aspectus. որ է [illegible], Specus. որ է այր, Vultus. որ է դէմ, Dumus. որ է [illegible], Pampinus. որ է [illegible], Intubus. որ է [illegible], Intubum. բայց է չեզոքական [illegible], Porticus. որ է սրահ, Vannus. որ է [illegible], Alnus. որ է [illegible], Colus. որ է [illegible], Carbasus. որ է [illegible], Ficus. որ է [illegible], Ficus. որ է [illegible], որք [illegible] իգականք: Բայց Ficus. [illegible] նշանակէ [illegible], է արական:

[illegible] Humus. որ է հող, Manus. որ է ձեռն, Idus.

Mus. [illegible] Tribus. [illegible] Domus. [illegible]

[illegible]

[illegible] Os. [illegible]

Vs. [illegible], որպէս. Prologus. [illegible] Paradisus. [illegible] Isthmus. [illegible] Smaragdus. [illegible] Dialogus. [illegible] Stilus. [illegible], որպէս Synodus. [illegible] Diphthongus. [illegible] Eremus. [illegible] Periodus. [illegible] Papyrus. [illegible] Pharus. [illegible] Crystallus. [illegible] Nardus. [illegible] Iacythus. [illegible] Abyssus. [illegible], որպէս. Virus. [illegible] Pelagus. [illegible]

[illegible] Pecus. [illegible] Nemus. [illegible] Vulnus. [illegible] Vlcus. [illegible] Funus. [illegible] Lepus. [illegible] Mus. [illegible] Tripus. [illegible]

[illegible], Pecus, pecudis. [illegible] Subscus. [illegible] Incus. [illegible] Salus. [illegible] Virtus. [illegible] Seruitus. [illegible] Iuuentus. [illegible] Senectus. [illegible]

Æs. Aus. Bs. Ms. Ns. Ps. Rs.

[illegible] Æs. [illegible], որպէս Æs. [illegible] Aus. [illegible], որպէս Laus. [illegible] Fraus. [illegible]

Bs. Ms. Ns. Ps. Rs. եզականութեան, որպէս. Trabs. գր. գերան.
Hyems. գր. ձմեռն : Frons, frontis. գր. ճակատ : Frons, frondis. գր. տերեւ : Adeps. գր. ճարպ : Cors. գր. բանակ : Pars. գր. մասն
բազմաւորին ատկայն յայսցանէ. Rudens. գր. պարան : Fons.
գր. աղբեւր : Pons. գր. կամուրջ : Dens. գր. ատամն : Chalybs.
գր. պողպատ : Triens. գր. երրեակ : Quadrans. գր. քառեակ :
եւ այլք մասունք, Assis. որ է աստէր, որպէս. Sextans. գր. վեցեակ : Dodrans. որ է նաւամասնեակ : Dextans. գր. տասնամասնեակ : Seps. որ է քարբ. օձ թիւն, որք ամենեքեան են արականք :
Հոլովին եւ երկրորդներ որք եղբերն 'ի Ps. որպէս. Hidrops. որ է ջրգողութիւն, են արականք : բազմաւորի ատկայն. Forceps. որ է ածելի, այլ էր երկականք :

X.

Հնուածորք եղբերքեալք 'ի X. են իգականք, որպէս. Pax. որ է խաղաղութիւն : Fax. ջահ : Fandix. գր. ջուռ, կամ սեաւ. Perdix. որ է կաքաւ : Celox. գր. փոքրիկ նաւ : Coxendix. որ է ազդր, եւ այլք : բազմաւորի ատկայն : Grex. որ է հօտ : Fornix. որ է կամար : Varix. գր. ուռուցք : Bombix. գր. շերամ : Spadix. որ է շագանակ : Phoenix. գր. փիւնիկ : Calix, գր. բաժակ : եւ Calyx. որ է կոկոն, կամ կեղեւ : Voluox. գր. հաղորդ, կեռ : Quincunx. որ է հինգերորդ : գր. քառ հինգերորդ, Septunx. որ է եօթներորդ, գր. քառ, կամ, ջահ, եօթներորդ : Deunx որ է մետասաներորդ, որ է քառ մետասաներորդ : եւ այլք :

Հնուածորք երկուց կամ բազմաց վանկից, եղբերքեալք 'ի Ax. կամ 'ի Ex. են արականք, որպէս. Thorax. որ է զրահ : Limax. որ է խխունջ : Silex. որ է կայծքար, կամ գայլախազ : Frutex. գր. թուփ : Latex. գր. հեղուկ : Vertex. գր. գագաթն :
Pol-

Pollex. յն բութ ։ Murex. յն կարմիր ձուկն ։ Բայց առաջին տանկայն՝ խառնուածոց երկանկանք ունին, որպէս. Fornax. յն փուռն Vibex. յն բախիծ, հարուած ։ Alex. յն աղամուր ։ Supellex. յն կահ ։ Tomex. որ է՝ կուռար, և այլք ։

Զմատուցանելի է նաև, զի երբեմն ածականն անուանքն ընդունականս, ձեւը զգոյականին նմանութեան, որպէս. Sonipes. որ է՝ հնչաղբեաց, որէ ածական, առն արականի սեռի, քանզի Equus. որ է՝ ձի, որէ գոյական և արական, նմանեաց ։ այսպէս, Oriens. յն արևելք ։ Occidens, արևմուտ, որք են ածականք, առն արականք, քանզի ։ Sol. որ է՝ արեգակն, որէ գոյական և արական, նմանին ։ Նոյն այսպէս Natalis. որ է՝ ծննդական, որէ ածական, առն արական, քանզի Dies. յն օր, որէ գոյական և արական նմանին ։ Նոյն Profluens. յն հոսանուտ, որէ ածական, առն իգականին սեռի, քանզի Aqua. որ է՝ ջուր, որէ գոյական, և իգական, նմանին ։ այսպէս և այլքն ևս ։

Գիտելի է երկրորդ, զի անուանց ամանք երբեմն են արականք և երբեմն իգականք, որպէս. Limax. որ է՝ շողոմն ։ Torques. որ է՝ մանեակ ։ Phasellus. յն պայծառակ ։ Scrobs. յն փոս, կամ խորխորատ ։ Corbis. յն քթոց ։ Grossus. յն թուզ ։ Adeps. յն ճարպ ։ Atomus. յն հիւլէ ։ Finis. յն վախճան ։ Rubus. որ է՝ մորենի ։ և այլք բազմաւոք ։

Գիտելի է երրորդ, զի անուանց ամանք միով և նոյնով յօդիւ, և միևնոյն վերջաւորութեամբ առնուին արականաց և իգականաց, և կոչին սեռիւ անորոշք, որպէս. Hic Lepus. յն նապաստակ ։ Elephas. որ է՝ փիղ ։ Piscis. յն ձուկն ։ Mus. որ է՝ մուկն ։ Coruus. որ է՝ ագռաւ ։ Vultur. յն ցին ։ Turtur. որ է՝ տատրակ ։ Passer. որ է՝ ճնճղուկ, կամ ճնճղուկ ։ Anser. յն սագ ։ Pauo. որ է՝ սիրամարգ ։ Turdus. որ է՝ սարեկ ։ և այլք բազումք ։

Գիտելի

Գլուխ Չորրորդ.

Յաղագս Հոլովմանց անուանց:

Հոլովմունք անուանց են հինգ, որոց առաջնոյն եզական սեռականն ելանէ ի æ. իսկ յոգնականն սեռականն ի arum.

Օրինակ:

Եզականաւքս:

Ուղղ. hæc Musa, որ է՝ Մուսայս:
Սեռ. huius Musæ, որ է՝ Մուսայի:
Տր. huic Musæ, որ է՝ Մուսայի, և՝ զՄուսայ:
Հայց. hanc Musam, որ է՝ զՄուսայս:
Կոչ. ò Musa, որ է՝ ով Մուսայ:
Բաց. à Musa, որ է՝ ի Մուսայէ:

Յոգնականաւքս.

Ուղղ. hæ Musæ, որ է՝ Մուսայք:
Սեռ. harum Musarum, որ է՝ Մուսայից:
Տր. his Musis, որ է՝ Մուսայից, և՝ զՄուսայս:
Հայ. has Musas, որ է՝ զՄուսայս:
Կո. ò Musæ. որ է՝ ով Մուսայք:
Բա. à Musis, որ է՝ ի Մուսայից:

Ընդ այսու հոլովմամբ պատուաստին անուանք բազումք, թէ գոյականք և թէ ածականք, որք ի յեզականին ուղղականն ելանեն ի A. Որոց ոմանք են գոյականք, որպէս. Regina, որ է՝ թագուհի: Doctrina, որ է՝ ուսումն: Schola, որ է՝ դպրոց: Disciplina,

plina, որ է խրատ. Natura, որ է բնութիւն: Persona, որ է անձն: Scientia, որ է գիտութիւն. և այլք:

Այլ ևս արականք, որպէս. Auriga, որ է կառավար: Turca, որ է Թուրք: Persa, որ է պարսիկ: Nauta, որ է նաւավար: Pirata, որ է ծովահէն: Propheta, որ է մարգարէ: Papa, որ է Փափ: Scriba, որ է դպագիր: Bibliopola, որ է գրավաճառ: Pharmacopola, որ է դեղավաճառ: Parricida, որ է հայրասպան. և այլք:

Իսկ այլք անունք են հասարակաց [illegible]. Conuiua, որ է խրախճանակից: Incola, որ է բնակիչ: Indigena, որ է տեղացի: Alienigena, որ է այլաբնակ: Siluicola, որ է անտառաբնակ: Christicola, որ է քրիստոսապաշտ: Cœlicola, որ է երկնաբնակ: Aduena, որ է եկ. և այլք:

Պարունակին և [illegible] հոլովմանց [illegible], որք ելանեն 'ի As, Es, և 'ի E: 'ի As, որպէս Lucas, որ է Ղուկաս: Thomas, որ է Թովմաս: Ananias, որ է Անանիա, և այլք: 'ի Es, որպէս Anchises, որ է Անքիսէս: Chrises, որ է Քրիսէս: Priamides, որ է Պրիամիդէս, և այլք: 'ի E, որպէս Penelope, որ է Պենելոպէ: Calliope, որ է Կալլիոպէ: Circe, որ է Կիրկէ, և այլք: որք [illegible] վերոգրեցելոյ օրինակին:

Բայց որք ելանեն 'ի Es, [illegible] հայցականն 'ի յեզականութեան [illegible] En, կամ Em, [illegible] E, որպէս Laërtes, որ է Լայերտէս: Laërten, կամ Laërtem, որ է զԼայերտէս: ò Laërte, որ է ով Լայերտէս: à Laërte, որ է 'ի Լայերտեայ:

Իսկ որք ելանեն 'ի E, [illegible] Es, [illegible] En, [illegible] E, որպէս. Circe, որ է Կիրկէ: Circes, որ է Կիրկէի: Circen, որ է զԿիրկէ: ò Circe, որ է ով Կիրկէ: à Circe, որ է 'ի Կիրկէէ:

Եր

Երկրորդն հոլովման եղանական սեռականաւն եղելոյ ի I. իսկ յոգնական սեռականաւն եղելոյ ի Orum:

Օրինակ արականաց եւ իգականաց:

Եզականաւորս:

Ուղ: hic Dominus. որ է Տէր:
Սե: Domini. որ է Տեառն:
Տր: Domino. որ է Տեառն, և ցՏէր:
Հա: Dominum. որ է զՏէր:
Կո: ò Domine. որ է ով Տէր:
Բա: à Domino. որ է ի Տեառնէ:

Յոգնականաւորս:

Ուղ: Domini. որ է Տեարք:
Սե: Dominorum. որ է Տերանց:
Տր: Dominis. որ է Տերանց, ցՏէրս:
Հա: Dominos. որ է զՏեարս:
Կո: ò Domini. որ է ով Տեարք:
Բա: à Dominis. որ է ի Տեարց, կամ ի Տերանց:

Ըստ այսու օրինակաւ պարտաւորին անուանք բազումք: Որոց ոմանք են արականք, որպէս. Philosophus, այս է իմաստասէր: Gladius, այս է Թուր: Seruus, այս է ծառայ: Ficus, որ է Թուզ: Hircus, այս է նոխազ: Equus, այս է ձի: Numerus այս, Թիւ: Nuntius, այս է նուիրակ: Vir, այս է այր: Puer, այս է մանուկ: Faber, այս է արուեստագործ: Socer, այս է աներ: Satur, այս է կուշտ. և այլք:

Իսկ այլք են իգականք, որպէս. Laurus, այս է դափնի: Pyrus, որ է

որ է' [illegible]: Corassus, որ է' կեռասենի: Diphthongus, այսինքն երկբարբառ: Periodus, այսինքն պարբերութիւն. և այլք:

Օրինակ Չէզոքականաց:

Եզականապէս:

Ուղ. hoc Templum, որ է' տաճար:
Սեռ. Templi, որ է' տաճարի:
Տրկ. Templo, որ է' տաճարի և' 'ի տաճար:
Հայ. Templum, որ է' զտաճար:
Կոչ. ò Templum, որ է' ով տաճար:
Բաց. à Templo, որ է' 'ի տաճարէ:

Յոգնականապէս:

Ուղ. Templa, որ է' տաճարք:
Սեռ. Templorum, որ է' տաճարաց:
Տրկ. Templis, որ է' տաճարաց, 'զտաճարս:
Հայ. Templa, որ է' զտաճարս:
Կոչ. ò Templa, որ է' ով տաճարք:
Բաց. à Templis. որ է' 'ի տաճարաց:

Ըստ այսմ օրինակի պարբերանին անուանք բազումք. որպէս Imperium, այսինքն իշխանութիւն: Regnum, այսինքն թագաւորութիւն: Cœlum. որ է' երկին, որ 'ի յոգնականում թուոյ զարի արականապէս, որպէս Cœli. այսինքն երկինք: Vinum, այսինքն գինի: Edulium, այսինքն ուտելիք: Gremium, այսինքն գոգ, և այլք:

Բայց գիտելի է նախ, զի անուանց այսոցիկ չէզոքականաց. ուղղականն. հայցականն, և կոչականն, են նոյնք 'ի յեր կարգանչիւրս թիւս, ըստ որում անկանի 'ի յօրինակըն:

Երկրորդ գիտելի է' զի ամենայն յոգնակի ուղղականն

այսոքիկ հոլովման եղերեալքն 'ի Ius . ’նախադասութեամբ ունելին զերկու II. և ’ի կոչականում զմի I. որպէս. Caius, այս Գայիոս ։ Caij, այս Գայիոսի ։ ò Cai, այս ով Գայիէ ։ Antonius. այս Անտոնոս ։ Antonij, այս Անտոնոսի ։ ò Antoni, այս ով Անտոնոս ։ ’ի կանոնս է յայսմանէ բացառութի Pius. այս փիոս ։ որ ’ըն կոչականում լինի, ò Pie. այս ով փիոս ։

Երրորդ գիտելի է, զի անուանք ստացականք եղերեալքն 'ի Ius. ’ըն կոչականում վերջանան 'ի E. որպէս Vicarius, այս աթոռակալ ։ ò Vicarie, այս ով աթոռակալ ։ Contrarius, այս հակառակորդ ։ ò Contrarie. այս ով հակառակորդ ։ ’ի կանոնս է յայսմանէ բացառութի Filius, այս որդի ։ որ ’ըն կոչականում լինի ò Fili, այս ով որդի ։

Բացառութիւն են երեք այսոքիկ Fluuius, այս գետ ։ Agnus, այս գառն ։ Populus, այս ժողովուրդ, որոց կոչականն երեեմն լինի us. և երբեմն e. որպէս ò Populus, կամ ò Popule, այս ով ժողովուրդ, և այլն ։

Բացառութիւն են և երկու այսոքիկ Deus, այս Աստուած ։ Lucus, այս մայրի, որոց կոչականն միշտ է. Vs. որպէս ò Deus, այս ով Աստուած ։ ò Locus, այս ով մայրի, և այլն ։

Երրորդ հոլովման եզական ուղղականին եղերքն ’ի Is. և նոյն յոգնական ուղղականին եղերքն ’ի Vm.

Օրինակ առանձնական նախադասութեանց ։

Եզականապէս ։

Ուղ. hic Sermo, այս է՝ բան ։
Սեռ. Sermonis, այս է՝ բանի ։
Տըր. Sermoni, այս է՝ բանի, և՝ի բան ։

Հայց.

Հայ. Sermonem, որ է զխօսս ։
Կոչ. ò Sermo, որ է ով խօս ։
Բաց. à Sermone, որ է ի խօսէ ։

Յոգնականաւորք ։

Ուղ. Sermones, որ է խօսք ։
Սեռ. Sermonum, որ է խօսից ։
Տրակ. Sermonibus, որ է խօսից, և ի խօսս ։
Հայ. Sermones, որ է զխօսս ։
Կոչ. ò Sermones, որ է ով խօսք ։
Բաց. à Sermonibus, որ է ի խօսից ։

Այսպէս այսոց օրինակաւ հոլովիցին անուանքն բազումք, որոց ոմանք են արականք, որպէս Pater, այսինքն հայր ։ Frater, այսինքն եղբայր ։ Candor, այսինքն ճերմակութիւն ։ Cantor, այսինքն երգող ։ Carcer, այսինքն բանտ ։ Imber, այսինքն անձրև ։ Ordo, այսինքն կարգ ։ Tyro, այսինքն համբակ ․ և այլք ։

Իսկ այլք են էգականք, որպէս Mater, այսինքն մայր ։ Soror, այսինքն քոյր ։ Sordes, այսինքն աղբ ։ Lectio, այսինքն ընթերցումն ։ Messis, այսինքն հունձ ։ Grus, այսինքն կռունկն ։ Opinio, այսինքն կարծիք ։ Quies, այսինքն հանգիստ ։ Ars, այսինքն արհեստ ․ և այլք ։

Օրինակ Չորրորդ Հոլովման ։

Եզականաւորք ։

Ուղ. hoc Tempus, որ է ժամանակ ։
Սեռ. Temporis, որ է ժամանակի ։
Տրակ. Tempori, որ է ժամանակի, և ի ժամանակ ։
Հայ. Tempus, որ է զժամանակ ։
Կոչ. ò Tempus, որ է ով ժամանակ ։

Բա. à Tempore, որ է՝ ի ժամանակէ ։

Յոգնականաւք ։

Ուղ. Tempora, որ է՝ ժամանակք ։
Սե. Temporum, որ է՝ ժամանակաց ։
Տրք. Temporibus, որ է՝ ժամանակաց, ի ժամանակսն ։
Հայ. Tempora, որ է՝ զժամանակս ։
Կո. ò Tempora, որ է՝ ով ժամանակք ։
Բա. à Temporibus, որ է՝ ի ժամանակաց ։

Ըստ այսու օրինակաւ պատասխանին անուանքս բազումք, որպէս. Cacumen, որ է՝ ծայր ։ Accidens, որ է՝ պատահումն ։ Æs. որ է՝ պղինձ ։ Os, oris, որ է՝ բերան ։ Os, ossis. որ է՝ ոսկր ։ Pecus. որ է՝ երէ, Discrimen. որ է՝ տարբերութիւն, և այլք ։

Օրինակ հաստատականաց ։

Եզակականաւք ։

Ուղ. hic & hæc Parens. որ է՝ ծնօղ ։
Սե. Parentis. որ է՝ ծնողի ։
Տրք. Parenti. որ է՝ ծնողի, և ի ծնօղ ։
Հայ. Parentem. որ է՝ զծնօղ ։
Կո. ò Parens. որ է՝ ով ծնօղ ։
Բա. à Parente. որ է՝ ի ծնողէ ։

Յոգնականաւք ։

Ուղ. Parentes. որ է՝ ծնողք ։
Սե. Parentum. որ է՝ ծնողաց ։
Տրք. Parentibus. որ է՝ ծնողաց, և ի ծնօղս ։
Հայ. Parentes. որ է՝ զծնօղս ։

Կո.

Կչ. ò Parentes. ով է՛ծնողք:

Բաց. à Parentibus. ի ծնողաց:

Ըստ այսմ օրինակի [illegible] ուղղական. Adeps, ուղ. ճարպ: Adolescens. ուղ. պատանի: Index. ուղ. ցուցիչ: Puluis, [illegible] Virgo, [illegible] Vates. ուղ. գուշակ: Sacerdos. ուղ. քահանայ: Coniux. ուղ. զուգակից: Canis. ով է շուն: Custos. ուղ. պահապան: Heres. ուղ. ժառանգ: Ciuis. ուղ. քաղաքացի. և այլք:

Բայց գիտելի է նաև, զի անուանք եզերեալք՝ ի Or, և՝ ի Vs. [illegible] Oris, ուղղական Candor. ուղ. [illegible]: Candoris. [illegible]: Pecus. ուղ. [illegible]: Pecoris. ուղ. [illegible] և այլք:

Եւ անուանք եզերեալք՝ ի Io. [illegible] Onis. ուղղ. Opinio. ուղ. կարծիք: Opinionis: ուղ. կարդալ: Lectio. ուղ. ընթերցումն: Lectioni. ուղ. ընթերց[illegible] և այլք:

Նոյն անուանք եզերեալք՝ ի O. կամ՝ ի En. [illegible] Inis. ուղղ. Ordo. ուղ. [illegible]: Ordinis. ուղ. կարգի: Carmen. ուղ. [illegible] Carminis: ուղ. [illegible] և այլք:

Գիտելի է [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] A. [illegible] [illegible]:

Չորրորդ հոլովման [illegible] վերջանան ի us. [illegible] յուսեալ [illegible] ի Մ [illegible]

Եզակականն:

Ուղղ. hic Sensus. որ է զգայութիւն:

Սեռ. Sensus. որ է զգայութեան

Տր. Sensui. որ է զգայութեան, կամ զգայութեանն

Հայց. Sensum. որ է զզգայութիւն

Կոչ. ò Sensus. որ է ով զգայութիւն

Բաց. à Sensu. որ է ի զգայութենէ

Յոգնականն:

Ուղղ. Sensus. որ է զգայութիւնք:

Սեռ. Sensuum. որ է զգայութեանց

Տր. Sensibus. որ է զգայութեանց, կամ զգայութեանցն

Հայց. Sensus. որ է զզգայութիւնս

Կոչ. ò Sensus. որ է ով զգայութիւնք:

Բաց. à Sensibus. որ է ի զգայութեանց:

Չորրորդ այսու օրինակաւ [illegible] [illegible] որպէս Fructus. յմ պտուղ, Aspectus. յմ հայեցուած: Conspectus. յմ տեսութիւն: Gradus. յմ աստիճան: Gressus. յմ գնաց, Casus. յմ անկումն, Auditus. յմ լսողութիւն, Gustus. յմ ճաշակ, Olfactus. յմ հոտոտութիւն, Tactus. յմ շօշափ, Senatus. յմ ծերակոյտ, Presbyteratus. յմ քահանայութիւն. և այլք:

Իսկ այլք են իգականք որպէս, Nurus յմ նուսուն, Colus.

յմ

իբր թուզն, Ficus. իբր կաղնին, Quercus. իբր հաճարին, Pinus. իբր ձեռնեկին, Manus. իբր ձեռն. եւ այլքս

Օրինակ Չորրորդականաց.

Եզականաւորքն.

Ուղղ. hoc Genu. որ է՝ ծունկն :
Սեռ. Genu. որ է՝ ծնկան :
Տր. Genu. որ է՝ ծնկան, ՚ի ծունկն :
Հայց. Genu. որ է՝ զծունկն :
Կոչ. ò Genu. որ է՝ ով ծունկն :
Բաց. à Genu. որ է՝ ՚ի ծնկանէ :

Յոգնականաւորքն :

Ուղղ. Genua. որ է՝ ծնկունք :
Սեռ. Genuum. որ է՝ ծնկանց :
Տր. Genibus. որ է՝ ծնկանց, եւ ՚ի ծունկս :
Հայց. Genua. որ է՝ զծունկս, կամ զծնկունս :
Կոչ. ò Genua. որ է՝ ով ծնկունք :
Բաց. à Genibus. որ է ՚ի ծնկանց :

Ըստ այսու օրինակաւ պարզունակքն անուանց սեռից, որպէս. Veru. որ է՝ շամփուր : Cornu. որ է՝ եղջիւր : Tonitru. որ է՝ որոտ : եւ այլք :

Հինգերորդ հոլովման եզական սեռականն ելեալ ի E, եւ յոգնական սեռականն ի Erum.

Օրինակ.

Եզականաւորքն :

Ուղ. hic haec Dies. որ է օր

Սեռ. Diei. որ է աւուր

Տրակ. Diei. որ է աւուր, և՛ յօր:

Հայց. Diem. որ է զօր

Կոչ. ò Dies. որ է ո՛վ օր:

Բաց. à Die. որ է ՚ի յօրէ:

Յոգնականական.

Ուղ. Dies. որ է աւուրք:

Սեռ. Dierum. որ է աւուրց:

Տրակ. Diebus. որ է աւուրց, յաւուրս

Հայց. Dies. որ է զաւուրս:

Կոչ. ò Dies. որ է ո՛վ աւուրք:

Բաց. à Diebus. որ է ՚ի յաւուրց:

Ըստ այսմ հոլովման պարտաւորին անուանքս այսոքիկ.

Res. որ է իր: Fides. որ է հաւատ, Spes. որ է յոյս, Species. որ է տեսակ, Facies. որ է երես, Materies. որ է նիւթ, Effigies. որ է նկար, Progenies. որ է սերունդ, Meridies. որ է միջօրէ. և այլք:

Գլուխ. Հինգերորդ.

Յաղագս Հոլովմանց անուանց ածականաց:

Անուանց ածականաց երեք են տեսակք որպէս ասացաք ՚ի վերայ; այսինքն ՚ի բազմանշանակսն զերից վերջաւորութիւ, այսինքն զերկուս, և զմիայն զմի: Առաջինքն որք ունին զերիս վերջաւորութիւն կրկին են, քանզի այլք ՚ի նոցանէ պատկանին առ առաջինն և առ երկրորդ հոլովումս: Իսկ այլք պատկանին, առ երրորդն:

Օրինակ

Օրինակ այնոցիկ որոց եզականն պատկանի առ սեռ_
ջին հոլովումն . իսկ արականն և չէզոքա_
կանն առ երկրորդն ։

Եզականապէս ։

Ուղ. hic Bonus, hæc Bona, hoc Bonum. որ է՝ բարի՝
Սե. Boni, Bonæ, Boni. որ է՝ բարւոյ ։
Տրկ. Bono, Bonæ, Bono. որ է՝ բարւոյ, և՛ի բարի ։
Հայ. Bonum, Bonam, Bonum. որ է՝ զբարի ։
Կոչ. ò Bone, Bona, Bonum. որ է՝ ով բարի ։
Բա. à Bono, Bona, Bono. որ է՝ 'ի բարւոյ ։

Յոգնականապէս ։

Ուղ. Boni, Bonæ, Bona. որ է՝ բարիք ։
Սե. Bonorum, Bonarum, Bonorum. որ է՝ բարեաց ։
Տրկ. Bonis, Bonis, Bonis. որ է՝ բարեաց, և՛ի բարիս ։
Հայ. Bonos, Bonas, Bona. որ է՝ զբարիս ։
Կոչ. ò Boni, Bonæ, Bona. որ է՝ ով բարիք ։
Բա. à Bonis, Bonis, Bonis. որ է՝ 'ի բարեաց ։

Ըստ այսու օրինակաւ պարունակին անուանք ածականք բազումք, որգոն Calidus, Calida, Calidum. որ է՝ ջերմ ։ Frigidus, Frigida, Frigidum. որ է՝ ցուրտ ։ Humidus, Humida, Humidum. որ է գէճ ։ Siccus, Sicca, Siccum. որ է՝ չոր ։ Malus, Mala, Malum. որ է՝ չար ։ Albus, Alba, Album. որ է՝ սպիտակ ։ Pulcher, Pulchra, Pulchrum. որ է՝ գեղեցիկ ։ Sacer, Sacra, Sacrum. որ է՝ սրբազան ։ Macer, Macra, Macrum. որ է՝ լղար ։ և այլք ։

Ուղղ. առաջինն 'ի յերեց այսցանէ վերջաւորութեանց, որ է ա_

բական, հոլովի ըստ Dominus. Երկրորդն որ է իգական, հո-լովի ըստ Musa. Իսկ երրորդն որ է չեզոքական, հոլովի ըստ Templum.

Օրինակ, այնոցիկ որք պատկանին առ երրորդ հոլովումն ։

Եզականապէս ։

Ուղ. hic Acer, hæc Acris, hoc Acre. որ է՛ թթու ։
Սե. Acris, Acris, Acris. որ է՛ թթուի ։
Տր. Acri, Acri, Acri. որ է՛ թթուի, և՛ի թթու ։
Հայ. hunc և hanc Acrem, և hoc Acre. որ է՛ զթթու ։
Կոչ. ò Acer, Acris, Acre. որ է՛ ով թթու ։
Բա. ab Acri, Acri, Acri. որ է՛ ՚ի թթուէ ։

Յոգնականապէս ։

Ուղ. hi և hæ Acres, և hæc Acria. որ է՛ թթուք ։
Սե. Acrium, Acrium, Acrium. որ է՛ թթուաց ։
Տր. Acribus, Acribus, Acribus. թթուաց, ՚ի թթուս ։
Հայ. hos և has Acres, և hæc Acria. որ է՛ զթթուս ։
Կոչ. Acres, Acres, Acria. որ է՛ ով թթուք ։
Բա. ab Acribus. Acribus, Acribus. որ է՛ ՚ի թթուաց ։

Ըստ այսու օրինակաւ պարունակին անուանք ածականք, որ-պիսիք են Hic Celer, hæc Celeris, hoc Celere. այն է արագ ։ hic Equester, hæc Equestris, hoc Equestre. այն է ձիային ։ hic Saluber, hæc Salubris, hoc Salubre. այն է առողջարար ։ hic Syluester, hæc Sylvestris, hoc Sylvestre. այն է վայրի, անտառա-կային. և այլք նմանք ։

Ուղղականք որք ունին զերկուս վերջաւորութիւնս են եր-կրկին, զի այլք ՚ի նոցանէ են դրականք, և այլք բաղդատականք ։

Եւ առն

և ամենեքեան հետևեն չաւղի երրորդի հոլովմանն ։

Օրինակ դրականաց ։

Եզականապէս ։

Ուղղ. hic և hæc Breuis, և hoc Breue. որ է՛ կարճ ։
Սեռ. Breuis, Breuis. որ է՛ կարճոյ ։
Տր. Breui, Breui. որ է՛ կարճոյ, 'ի կարճ ։
Հայ. hunc և hanc Breuem, և hoc Breue. որ է՛ զկարճ ։
Կոչ. ò Breuis, և Breue. որ է՛ ով կարճ ։
Բաց. à Breui, Breui. որ է՛ 'ի կարճոյ ։

Յոգնականապէս ։

Ուղղ. Breues, և Breuia. որ է կարճք ։
Սեռ. Breuium, Breuium. որ է՛ կարճից ։
Տր. Breuibus, Breuibus. որ է՛ կարճից, 'ի կարճս ։
Հայ. Breues, և Breuia. որ է՛ զկարճս ։
Կոչ. ò Breues, և Breuia. որ է՛ ով կարճք ։
Բաց. à Breuibus, Breuibus. որ է՛ 'ի կարճից ։

Ընդ այսու օրինակաւ պարունակին անուանք բազումք, որ
զի hic և hæc Leuis, և hoc Leue. որ̂ թեթև ։
hic և hæc Grandis, և hoc Grande. որ̂ մեծ ։
hic և hæc Amàbilis, և hoc Amabile. որ̂ սիրելի ։
hic և hæc Laudabilis, և hoc Laudabile որ̂ գովելի ։
hic և hæc Omnis, և hoc Omne. որ̂ ամ ։
hic և hæc Dulcis, և hoc Dulce. որ̂ քաղցր ։
hic և hæc Vtilis, և hoc Vtile. որ̂ օգտակար. և այլք ։

Օրինակ Բաղդատականաց.

Եզականապէս.

Ուղղ. hic և hæc Breuior, և hoc Breuius. որ՝ կարճագոյն
Սեռ. Breuioris, Breuioris, որ է՝ կարճագունի ։
Տր. Breuiori, Breuiori, որ է՝ կարճագունի, կամ ՚ի ։
Հայց. Breuiorem, Breuius, որ է՝ զկարճագոյն ։
Կոչ. ò Breuior, և Breuius, որ է՝ ով կարճագոյն ։
Բաց. à Breuiori, կամ Breuiore, որ է՝ ՚ի կարճագունէ ։

Յոգնականապէս ։

Ուղղ. Breuiores, և Breuiora, որ է՝ կարճագոյնք ։
Սեռ. Breuiorum, Breuiorum, որ է՝ կարճագունից ։
Տր. Breuioribus, Breuioribus, որ է՝ կարճագունից, կ՚ի ։
Հայց. Breuiores, և Breuiora, որ է՝ զկարճագոյնս ։
Կոչ. ò Breuiores, և Breuiora, որ է՝ ով կարճագոյնք ։
Բաց. à Breuioribus, Breuioribus, որ է՝ ՚ի կարճագունից ։

Ըստ այսու օրինակաւ պարունակին համայնք բաղդատականք, որպէս. Melior, Melius. որ է՝ բարեգոյն ։ Leuior, Leuius. որ է՝ թեթեւագոյն ։ Vtilior, Vtilius. որ է՝ օգտակարագոյն ։ և այլք ։

Բայց գիտելի է զի ամենից այսոցիկ անուանց, թէ դրականաց և թէ բաղդատականաց ։ առաջինն է հասարակի սեռի, որ է՝ արական, և իգական ։ իսկ երկրորդն է չէզոքական ։

Օրինակ ուղղականաց, որք ունին զմի վերջաւորութիւն, և զերիս սեռս ։ և հետևեն շաւղի երրորդի հոլովմանն ։

Եզականապէս ։

ուղ. hic և hæc և hoc Fœlix, որ է երջանիկ ։
Սե. Fœlicis, որ է երջանկի ։
Տր. Fœlici, որ է երջանկի, և յերջանիկ ։
Հայ. Fœlicem, և Fœlix, որ է զերջանիկ ։
Կոչ. ò Fœlix, որ է ով երջանիկ ։
Բաց. à Fœlice, կամ Fœlici, որ է յերջանկէ ։

Յոգնականապէս.

ուղ. Fœlices, և Fœlicia, որ է երջանիկք ։
Սե. Fœlicium, որ է երջանկաց ։
Տր. Fœlicibus, որ է երջանկաց, և յերջանիկս ։
Հայ. Fœlices, և Fœlicia, որ է զերջանիկս ։
Կոչ. ò Fœlices, և Fœlicia, որ է ով երջանիկք ։
Բաց. à Fœlicibus, որ է յերջանկաց ։

Ըստ այսմ հոլովմամբ սպառուածականին անուանք բազումք, և զանազանք, որպէս. Fallax. այսինքն պատիր ։ Minax. այսինքն ահարկու ։ Audax. այսինքն յանդուգն ։ Pertinax. այսինքն խստապարանոց ։ Velox. այսինքն արագ ։ Ferox. այսինքն կատաղի ։ Vetus. այսինքն հին ։ Recens. այսինքն թարմ ։ Ingens. այսինքն անձնունի ։ Expers. այսինքն անմասն ։ Particeps. այսինքն մասնակից ։ Diues. այսինքն փարթամ ։ Pauper. այսինքն աղքատ ։ Simplex. այսինքն պարզ ։ Duplex. այսինքն երկպատիկ ։ Multiplex. այսինքն բազմապատիկ ։ Elegans. այսինքն ընտիր ։ Par. այսինքն զոյգ ։ Impar. այսինքն անզոյգ ։ Prudens. այսինքն խոհեմ ։ Amans. այսինքն սիրօղ ։

Do-

Docens . այն ուսուցանող : Legens . այն ընթերցող . և այլք :

Յաղագս՝ Հոլովմանց անուանց անկանոնականաց :

Անուանք անկանոնք են, որք կամ ոչ նմանին այլոց անուանց ՚ի հոլովս իւրեանց, կամ մասամբ իւիք հա մեմատին, և մասամբ իւիք տարբերութիւնս ունին :

Օրինակ անուանց այնոց որք՝ ըստ սեռականին տարբերին յայլոց :

Եզականապէս :

Ուղ.	hic Alter, hæc Altera, hoc Alterum . այն միւսն :
Սեռ.	Alterius . որ է՝ միւսոյ : նոյն է երիցն :
Տր.	Alteri . որ է՝ միւսում, և՝ ի միւսն : նոյն է երիցն :
Ուղ.	Alius, Alia, Aliud . որ է՝ այլ :
Սեռ.	Alius . որ է՝ այլոյ : նոյն է երիցն :
Տր.	Alij . որ է այլում, և՝ յայլ : նոյն է երիցն :
Ուղ.	Solus, Sola, Solum . որ է՝ միայն :
Սեռ.	Solius . որ է՝ միայնոյ, նոյն է երիցն :
Տր.	Soli . որ է՝ միայնում, նոյն է երիցն :
Ուղ.	Totus, Tota, Totum . որ է բոլոր :
Սեռ.	Totius . որ է՝ բոլորի . նոյն է երիցն :
Տր.	Toti . որ է՝ բոլորի, և՝ ի բոլոր : նոյն է երիցն :
Ուղ.	Vnus, Vna, Vnum . որ է՝ մի :
Սեռ.	Vnius . որ է՝ միոյ : նոյն է երիցն :
Տր.	Vni . որ է՝ միում, և՝ ի մի : նոյն է երիցն :
Ուղ.	Vllus, Vlla, Vllum . որ է՝ ոչ :
Սեռ.	Vllius . ուրուք : նոյն է երիցն :

Տր.

Տր. Vlli. որ է՝ ումեք ։ նոյն է երիցն ։

Ուղ. Nullus, Nulla, Nullum. որ է՝ ոչոք ...

Սե. Nullius. որ է՝ ոչուրուք ։ նոյն է երիցն ...

Տր. Nulli. ոչումեք ։ նոյն է երիցն ։

Ուղ. Vter, Vtra, Vtrum. որ է՝ ո՞ յերկուց ։

Սե. Vtrius, որ է՝ ոյր յերկուց ։ նոյն է երիցն ։

Տր. Vtri. որ է՝ ում յերկուց ։ նոյն է երիցն ։

Ուղ. Neuter, Neutra, Neutrum. որ է՝ ոչոք յերկուց ։

Սե. Neutrius. որ է՝ ոչուրուք յերկուց ։ նոյն է երիցն ։

Տր. Neutri. որ է՝ ոչումեք յերկուց ։ նոյն է երիցն ։

Ուղ. Vterque, Vtraque, Vtrumque. որ է՝ մինն եւ միւսն ։

Սե. Vtriusque. որ է՝ միոյ եւ միւսոյ ։ նոյն է երիցն ։

Տր. Vtrique. որ է՝ միում եւ միւսում ։ նոյն է երիցն ։

Ուղ. Alteruter, Alterutra, Alterutrum. որ է՝ կամ մինն, կամ միւսն ։

Սե. Alterutrius. որ՝ կամ միոյն, կամ միւսոյն ։ նոյն է երիցն ։

Տր. Alterutri. որ է՝ կամ միում, կամ միւսում ։ նոյն է երիցն ։

Իսկ մնացեալքն հոլովք եզականաց, եւ բնաւք յոգնականքն հետեւին շաւղաց անուանցն կանոնաւորաց, քանզի որք արականքն են հոլովին ըստ Dominus. եւ որք իգականքն են հոլովին ըստ Musa. իսկ որք չէզոքականքն են հոլովին ըստ Templum.

Օրինակ անուանն անկանոնի Domus. այ՛ տուն, որ մասամբ է իբրեւ համաձայնի, եւ մասամբ է իբրեւ տա-ռաձայնի յայլոց ։

Եզականապէս ։

Ուղն. hæc Domus. այ՛ տուն ։
Սե. Domi, կամ Domus. այ՛ տան ։
Տր. Domui. այ՛ տան, եւ՛ ի տուն ։
Հա. Domum. այ՛ զտուն ։
Կո. ò Domus. այ՛ ով տուն ։
Բա. à Domo. այ՛ ՚ի տանէ ։

Յոգնականապէս ։

Ուղն. Domus. այ՛ տունք ։
Սե. Domorum, կամ Domuum. այ՛ տանց ։
Տր. Domibus. այ՛ տանց, եւ՛ ի տունս ։
Հայ. Domos, կամ Domus. այ՛ զտունս ։
Կո. ò Domus. այ՛ ով տունք ։
Բայ. à Domibus. այ՛ ՚ի տանց ։

Օրինակ անուանն անկանոնի եւ յոգնականի, hi Duo, hæ Duæ, hæc Duo. այ՛ երկու ։

Յոգնականապէս ։

Ուղն. Duo, Duæ, Duo. այ՛ երկու ։
Սե. Duorum, Duarum, Duorum. այ՛ երկուց ։
Տր. Duobus, Duabus, Duobus. այ՛ երկուց, եւ՛ յերկուս ։
Հա. Duos, Duas, Duo. այ՛ զերկուս ։

Կո.

Կոչ. ò Duo, Duæ, Duo. այ՛ ով երկու ։
Բա. à Duobus, Duabus, Duobus. այ՛ յերկուց ։

Օրինակ անուանն անկանոնի եւ յոգնականին Ambo, Ambæ, Ambo. այսինքն երկոքեան ։

Յոգնականապէս ։

Ուղ. hi Ambo, hæ Ambæ, hæc Ambo. այ՛ երկոքեան ։
Սե. Amborum, Ambarum, Amborum. այ՛ երկոցունց ։
Տրք. Ambobus, Ambabus, Ambobus. այ՛ երկոցունց, յերկոսեանս ։
Հայ. Ambos, Ambas, Ambo. այ՛ զերկոսին ։
Կոչ. ò Ambo, Ambæ, Ambo. այ՛ ով երկոքեան ։
Բաց. ab Ambobus, Ambabus, Ambobus. այ՛ յերկո_ ցունց ։

Գլուխ Վեցերորդ.

Յաղագս Դերանուանցն Հոլովմանց ։

Ego. Առաջին դէմն ։

Դերանունս այս Ego. այ՛ ես, որ է՝ նախադասադա_ մար, և հասարակ արականաց, և իգականաց, հո լովի այսպէս ։

Եզականապէս ։

Ուղ. Ego. այ՛ ես ։
Սե. Mei. այ՛ իմ ։

Տր. Mihi. յմ՞ ինձ։
Հայ. Me. յմ՞ զիս։
Բա. à Me. յմ՞ յինէն։

Յոգնականապէս.

Ուղ. Nos, յմ՞ մեք։
Սե. Nostrum, կամ Nostri, յմ՞ մեր։
Տր. Nobis, յմ՞ մեզ։
Հայ. Nos, յմ՞ զմեզ։
Բաց. à Nobis, յմ՞ 'ի մէնջ։

Tu. Երկրորդ դէմն։

Դերանունս այս Tu. դու, որ է նախագաղափար, և հասարակ արականաց և իգականաց, հոլովի այսպէս։

Եզականապէս։

Ուղ. Tu, որ է՝ դու։
Սե. Tui, որ է՝ քոյ։
Տր. Tibi, որ է՝ քեզ։
Հա. Te, որ է՝ զքեզ։
Կո. ò Tu, որ է՝ ով դու։
Բա. à Te, որ է՝ 'ի քէն։

Յոգնականապէս.

Ուղ. Vos, որ է՝ դուք։
Սե. Vestrum, կամ Vestri, որ է՝ ձեր։
Տր. Vobis, որ է՝ ձեզ։
Հա. Vos, որ է՝ զձեզ։

Կո.

Կոչ. ò Vos, որ է՛ ով դուք ։
Բաց. à Vobis, որ է՛ ի ձէնջ ։

Sui. Երրորդ դէմս ։

Դերանունս այս Sui յն՞ իւրոյ, որէ նախադասական, և հասարակ արականաց և իգականաց, ոչ ունի ուղղական հոլովս, և վարի փոխանակ եզականին և յոգնականին ։

Եզականաւ, և յոգնականաւ ։

Սեռ. Sui, որ է՛ իւրոյ, և իւրեանց ։
Տր. Sibi, որ է՛ իւրում, և իւրեանց, կամ առ իւրեանս ։
Հայ. Se, որ է՛ զիւր, և զիւրեանս ։
Բաց. à Se, որ է՛ յիւրմէ, և յիւրեանց ։

Meus, Mea, Meum.

Դերանուանք այսուքիկ Meus. Mea, Meum. յն՞ իմ, կամ իմային, են ածականք, որոց առաջինն է արական սեռ, երկրորդն իգական, և երրորդն չէզոքական ։ և պատականին առ առաջին դէմս ։

Եզականաւ ։

Ուղ. Meus, Mea, Meum. որ է՛ իմ ։
Սեռ. Mei, Meæ, Mei. որ է՛ իմոյ ։
Տր. Meo, Meæ, Meo. որ է՛ իմում ։
Հայ. Meum, Meam, Meum. որ է՛ զիմ ։
Կոչ. ò Mi, Mea, Meum. որ է՛ ով իմ ։
Բաց. à Meo, Mea, Meo. որ է՛ յիմէ, կամ յիմմէ ։

Յոգնականաւորքն ։

Ուղղ. Mei, Meæ, Mea. այս է իմք, կամ իմոյք, կամ իմայինք ։
Սեռ. Meorum, Mearum, Meorum. որ է՝ իմոց, իմոյց ։
Տր. Meis, Meis, Meis. որ է՝ իմոց, և առ իմս ։
Հայց. Meos, Meas, Mea. որ է՝ զիմս ։
Կոչ. ò Mei, Meæ, Mea. որ է՝ ով իմք, ով իմոյք ։
Բաց. à Meis, Meis, Meis. որ է՝ յիմոց, կամ յիմոյց ։

Tuus, Tua, Tuum.

Դերանուանք այսուքիկ. Tuus, Tua, Tuum. այս է քո, են ածանցականք, որոց առաջինն է արականն, երկրորդն իգականն, իսկ երրորդն չեզոքականն, և պատականին առ երկրորդ դէմս ։

Եզականաւորքն ։

Ուղղ. Tuus, Tua, Tuum. որ է՝ քո ։
Սեռ. Tui, Tuæ, Tui. որ է՝ քոյոյ ։
Տր. Tuo, Tuæ, Tuo. որ է՝ քում ։
Հայց. Tuum, Tuam, Tuum որ է՝ զքո ։
Բաց. à Tuo, Tua, Tuo. որ է՝ 'ի քումմէ ։

Յոգնականաւորքն ։

Ուղղ. Tui, Tuæ, Tua. որ է՝ քոյք ։
Սեռ. Tuorum, Tuarum, Tuorum. որ է՝ քոյոց ։
Տր. Tuis, Tuis, Tuis. որ է՝ քոյոց, 'ի քոյս ։
Հայց. Tuos, Tuas, Tua. որ է՝ զքոյս ։
Բաց. à Tuis, Tuis. Tuis. որ է՝ 'ի քոյոց ։

Suus,

Suus, Sua, Suum.

Որ դերանուանց այսոցիկ Suus, Sua, Suum. որ են իւր, [illegible] ածականաց, որոց առաջինն արական, երկրորդն իգական, և երրորդն չէզոքական։ և պատահմանս առ [illegible] դէմս [illegible]

[illegible]։

Ուղ. Suus, Suà, Suum. որ է իւր։
Սեռ. Sui, Suæ, Sui. որ է իւրոյ։
Տրկ. Suo, Suæ, Suo. որ է իւրում։
Հայց. Suum, Suam, Suum. որ է զիւր։
Բաց. à Suo, Sua, Suo. որ է յիւրմէ։

[illegible]։

Ուղ. Sui, Suæ, Sua. որ է իւրք։
Սեռ. Suorum, Suarum, Suorum. որ է իւրոց։
Տրկ. Suis, Suis, Suis. որ է իւրոց, և իւրեանց։
Հայց. Suos, Suas, Sua. որ է զիւրս։
Բաց. à Suis, Suis, Suis. որ է յիւրոց։

Noster, Nostra, Nostrum.

Որ դերանուանց այսոցիկ Noster, Nostra, Nostrum. որ մեր, են ածականաց, որոց առաջինն է արական, երկրորդն իգական, իսկ երրորդն չէզոքական, և պատահմանս առ առաջին դէմս։

Եզականաւորք։

Ուղ. Noster, Nostra, Nostrum. որ է մեր։

Սե.	Nostri, Nostræ, Nostri.	որ է՝ մերոյ:
Տր.	Nostro, Nostræ, Nostro.	որ է՝ մերում:
Հայց.	Nostrum, Nostram, Nostrum.	որ է՝ զմեր:
Կոչ.	ò Noster, Nostra, Nostrum.	որ է՝ ով մեր:
Բա.	à Nostro, Nostra, Nostro.	որ է՝ ՚ի մերմէ:

Յոգնականակութիւն:

Ուղ.	Nostri, Nostræ, Nostra.	որ է՝ մերք:
Սե.	Nostrorum, Nostrarum, Nostrorum.	որ է՝ մերոց:
Տր.	Nostris, Nostris, Nostris.	որ է՝ մերոց, և ՚ի մերս:
Հայ.	Nostros, Nostras, Nostra.	որ է՝ զմերս:
Կոչ.	ò Nostri, Nostræ, Nostra.	որ է՝ ով մերք:
Բա.	à Nostris, Nostris, Nostris.	որ է՝ ՚ի մերոց:

Vester, Vestra, Vestrum.

Ողղ— Դերանուանց այսոցիկ Vester, Vestra, Vestrum. են ածանցականք, որոց առաջինն է արականն, երկրորդն իգականն, իսկ երրորդն չէզոքականն, և պատականին առ երկրորդ դէմս:

Եզականակութիւն:

Ուղ.	Vester, Vestra, Vestrum.	որ է՝ ձեր:
Սե.	Vestri, Vestræ, Vestri.	որ է՝ ձերոյ:
Տր.	Vestro, Vestræ, Vestro.	որ է՝ ձերում:
Հայ.	Vestrum, Vestram, Vestrum.	որ է՝ զձեր:
Բա.	à Vestro, Vestra, Vestro.	որ է՝ ՚ի ձերմէ:

Յոգնականակութիւն:

Ուղ.	Vestri, Vestræ, Vestra.	որ է՝ ձերք:

Սե.

Սե. Vestrorum, Vestrarum, Vestrorum. որ է՝ ձերոց ։
Տր. Vestris, Vestris, Vestris. որ է՝ ձերոց, և՝ ի ձերս ։
Հայ. Vestros, Vestras, Vestra. որ է՝ զձերս ։
Բաց. à Vestris, Vestris, Vestris. որ է՝ ի ձերոց ։

Hic & Hæc & Hoc Nostras.

Դերանուանս այս Nostras. որէ նախադասական, է՝ ազգային, կամ հայրենական, և պատկանի առ տեղւոյն գետնոյ ։

Եզականապէս ։

ուղ. hic & hæc & hoc Nostras. որ է՝ մերային ։
Սե. Nostratis. որ է՝ մերայնոյ ։
Տր. Nostrati. որ է՝ մերայնում, և՝ ի մերայինն ։
Հայ. hunc & hanc Nostratem, & hoc Nostras. որ է՝ զմերային ։
Կո. ò Nostras. որ է՝ ով մերային ։
Բա. à Nostrate. կամ Nostrati. որ է՝ ի մերայնոյ ։

Յոգնականապէս ։

ուղ. hi & hæ Nostrates, & hæc Nostratia. որ է՝ մերայինք ։
Սե. Nostratium. որ է՝ մերայնոց ։
Տր. Nostratibus. որ է՝ մերայնոց, ի մերայինս ։
Հայ. hos & has Nostrates, & hæc Nostratia. որ է՝ զմերայինս ։
Կո. ò Nostrates & Nostratia. որ է՝ ով մերայինք ։
Բա. à Nostratibus. որ է՝ ի մերայնոց ։

Ve-

Vestras.

Դերանուանս այս Vestras. որ է անձն սեռի է ստացականն, կամ հայրենականն, եղականականն. առ նախընթաց դէմն:

Եզականապէս.

Ուղ. Vestras. որ է՝ ձերայինն:
Սեռ. Vestratis. որ է՝ ձերայնոյ:
Տր. Vestrati. որ է՝ ձերայնում, և՝ ի ձերայինն:
Հայ. hunc և hanc Vestratem, և hoc Vestras. որ է՝ զձերայինն:
Բաց. Vestrate, կամ Vestrati. որ է՝ ի ձերայնոյ:

Յոգնականապէս:

Ուղ. hi և hæ Vestrates, և hæc Vestratia. որ է՝ ձերայինք:
Սեռ. Vestratium. որ է՝ ձերայնոց:
Տր. Vestratibus. որ է՝ ձերայնոց, և՝ ի ձերայինս:
Հայ. hos և has Vestrates, և hæc Vestratia. որ է՝ զձերայինս:
Բաց. à Vestratibus. որ է՝ ի ձերայնոց:

Iste, Ista, Istud.

Դերանուանք այսոքիկ Iste, Ista, Istud. են ցուցականք; որոց առաջինն է արական, երկրորդն իգական. իսկ երրորդն չէզոքական, և պատկանին առ մերձաւոր դէմն երկրորդ:

Եզականապէս:

Ուղ. Iste, Ista, Istud. որ է՝ այդ, կամ այդր: կամ դա:

Սեռ.

Սեռ. Istius. որ է՝ այսորիկ, կամ այդորիկ ։
Տրկ. Isti. որ է՝ այսմիկ, կամ այդմիկ ։
Հայ. Istum, Istam, Istud. որ է՝ զայս, կամ զայդ ։
Բաց. ab Isto, Ista, Isto. որ է՝ յայսմանէ, կամ յայդմանէ ։

Յոգնականք.

Ուղղ. Isti, Istæ, Ista. որ է՝ այսոքիկ, կամ այդոքիկ ։
Սեռ. Istorum, Istarum, Istorum. որ է՝ այսոցիկ, այդոցիկ ։
Տրկ. Istis. որ է՝ այսոցիկ, կամ առ այսոսիկ, առ այդոսիկ ։
Հայ. Istos, Istas, Ista. որ է՝ զայսոսիկ, զայդոսիկ ։
Բաց. ab Istis. որ է՝ յայսցանէ, կամ յայդցանէ ։

Is, Ea, Id.

Դերանուանս այսորիկ, Is, Ea, Id. են դերանուանք, որոց առաջինն է արական, երկրորդն իգական, և երրորդն չէզոքական, և պատկանեն առ երրորդ դէմս ։

Եզականք ։

Ուղղ. Is, Ea, Id. որ է՝ այն ։
Սեռ. Eius. որ է՝ այնորիկ ։
Տրկ. Ei. որ է՝ այնմիկ ։
Հայ. Eum, Eam, Id. որ է՝ զայն ։
Բաց. Ab eo, Ea, Eo. որ է՝ յայնմանէ ։

Յոգնականք ։

Ուղղ. Ii, Eæ, Ea. որ է՝ այնոքիկ ։
Սեռ. Eorum, Earum, Eorum. որ է՝ այնոցիկ ։
Տրկ. Eis. կամ Iis. որ է՝ այնոցիկ, և առ այնոսիկ ։

Հա. Eos, Eas, Ea. որ է զայնոսիկ :

Բա. ab Eis, կամ ab Ijs. որ է յայնցանէ :

Ille, Illa, Illud.

Ուղղականութիւնք այսոքիկ. Ille, Illa, Illud. են ցուցականք որոց առաջինն է արականաց, երկրորդն է իգականաց, և երրորդն է չէզոքականաց, և պատկանին առ երրորդ դէմսն :

Եզականութիւն.

Ուղ. Ille, Illa, Illud. որ է նա :
Սեռ. Illius. որ է նորա : մին երից :
Տրա. Illi. որ է նմա : մին երից :
Հա. Illum, Illam, Illud. որ է զնա :
Բա. ab Illo, Illa, Illo. որ է ի նմանէ :

Յոգնականութիւն :

Ուղ. Illi, Illæ, Illa. որ է նոքա :
Սեռ. Illorum, Illarum, Illorum. որ է նոցա :
Տրա. Illis, Illis, Illis. որ է նոցա, և նոցունց :
Հա. Illos, Illas, Illa. որ է զնոսա :
Բա. ab Illis, Illis, Illis. որ է ի նոցանէ :

Ipse, Ipsa, Ipsum.

Ուղղականութիւնք այսոքիկ Ipse, Ipsa, Ipsum. են ցուցականք, որոց առաջինն է արականն, երկրորդն է իգականն, և երրորդն է չէզոքականն, և պատկանին հասարակաբար առ երիս դէմսն, ըստ որում բացատրեմ Ego ipse. ես ինքնին : Tu ipse. դու ինքնին : Ille ipse. նա ինքնին :

Եզակա-

Եզականութիւն։

Ուղղ. Ipse, Ipsa, Ipsum. որ է ինքն.
Սեռ. Ipsius. որ է ինքեան։ նոյն է երկիցս.
Տր. Ipsi. որ է ինքեան, և յինքն։ նոյն է երիցս.
Հայ. Ipsum, Ipsam, Ipsum. որ է զինքն.
Բաց. ab Ipso, Ipsa, Ipso. որ է յինքենէ.

Յոգնականութիւն։

Ուղղ. Ipsi, Ipsæ, Ipsa. որ է ինքեանք։
Սեռ. Ipsorum, Ipsarum, Ipsorum. որ է ինքեանց։
Տր. Ipsis, Ipsis, Ipsis. որ է ինքեանց, և յինքեանս.
Հայ. Ipsos, Ipsas, Ipsa. որ է զինքեանս։
Բաց. ab Ipsis, Ipsis, Ipsis. որ է յինքեանց։

Idem, Eadem, Idem.

Դերանուանս այսոքիկ. Idem, Eadem, Idem. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ego idem. ես նոյն։ Tu idem. դու նոյն։ Ille idem. նա նոյն։

Եզականութիւն։

Ուղղ. Idem, Eadem, Idem. որ է նոյն։
Սեռ. Eiusdem. որ է նորին. [illegible] երկիցս։
Տր. Eidem. որ է նորին, [illegible] [illegible]. [illegible] երկիցս։
Հայ. Eundem, Eandem, Idem. որ է զնոյն։
Բաց. ab Eodem, Eadem, Eodem. որ է 'ի նմին։

Յոգնականութիւն.

Ուղ. Ijdem, Eædem, Eadem. որ նոյնքն [illegible]

Սեռ. Eorundem, Earundem, Eorundem. որ է՝ նոյնոյց.

Տրկ. Eisdem, կամ Ijsdem. որ է՝ նոյնոց. [illegible]

Հայ. Eosdem, Easdem, Eadem. որ է՝ զնոյնս.

Բաց. ab Eisdem, կամ Ijsdem. որ է՝ ի նոյնոց.

Qui, quæ, quod.

Դերանուանս այսորիկ Qui, quæ, quod. յոր որ, [illegible] [illegible], որոց [illegible] է [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. և [illegible] [illegible].

Եզականութիւն.

Ուղ. Qui, quæ, quod. յոր, որ.

Սեռ. Cuius. որ է՝ որոյ. [illegible]

Տրկ. Cui. որ է՝ որում. [illegible]

Հայ. Quem, quam, quod. որ է՝ զոր.

Բաց. à Quo, qua, quo. որ է՝ յորմէ.

Յոգնականութիւն.

Ուղ. Qui, quæ, quæ. յոր որք.

Սեռ. Quorum, quarum, quorum. որ է՝ որոց.

Տրկ. Queis, կամ quibus. որ է՝ որոց, [illegible].

Հայց. Quos, quas, quæ. որ է՝ զորս.

Բաց. à Queis, կամ quibus. որ է՝ յորոց.

Quis,

Quis, quæ, quid.

Դերանուանք այսոքիկ. Quis, quæ, quid. այսինքն՝ ո, կամ ով. են հարցականք, որոց առաջինն է արական, երկրորդն է իգական. իսկ երրորդն է չէզոքական ի հոլովսն այսպէս.

Եզականականք։

Ուղ.	Quis, quæ, quid. որ է՝ ով, կամ ո։
Սեռ.	Cuius. որ է՝ ոյր, կամ որոյ։ մեկ երեքին։
Տրակ.	Cui. որ է՝ ում։ մեկ երեքին։
Հայց.	Quem, quam, quid. այս է զով, զոր։
Բաց.	à Quo, qua, quo. այս է՝ յումեմէ, կամ յորմէ։

Յոգնականականք։

Ուղ.	Qui, quæ, quæ. այս է՝ ոյք, կամ որք։
Սեռ.	Quorum, quarum, quorum. այս է՝ ոյց, կամ որոց։
Տրակ.	Queis, կամ quibus. այս է՝ ոյց, կամ յորս։
Հայց.	Quos, quas, quæ. այս է՝ զոյս, կամ զորս։
Բաց.	à Queis, կամ quibus. այս է՝ յոյց, կամ յորոց։

Ուրեմն ի յերկուց այսոցիկ միաւորեցելոց դերանուանցս, այս է՝ ի յարաբերականէ, և հարցականէն բաղկանան այլք բազում դերանուանք, որք յանկում հետևեին շարագրած նոցին, Թէ և նմանեսցեն զկանոնագրեն ունելով նախադասութիւնս։ Ըստորս մեզ առ ՝ի դիւրութիւն համառօտութեան զորանցու է առաջ քան կարգն զանազանութեան, զանազանութիւն, և այլ զբազմադատն նոցին։

Ուղ. Quisnam, quænam, quodnam. կամ quidnam. որ է՝ ով արդեօք։

Սեռ.

Սեռ. Cuiusnam. որ է' [illegible]

Տր. Cuinam. [illegible]

Ուղ. Quispiam, quæpiam, quodpiam. կամ quidpiam. [illegible]

Սեռ. Cuiuspiam. [illegible]

Տր. Cuipiam. [illegible]

Ուղ. Quisquam, quæquam, quodquam, կամ quidquam. որ է' [illegible]

Սեռ. Cuiusquam. [illegible]

Տր. Cuiquam. [illegible]

Ուղ. Quisque, quæque, quodque. [illegible]

Սեռ. Cuiusque. [illegible]

Տր. Cuique. [illegible]

Ուղ. Quisquis, quæque, quidquid. որ է [illegible]

Սեռ. Cuiuscuius. որ է' [illegible]

Տր. Cuicui. [illegible]

Ուղ. Aliquis, Aliqua, Aliquod, կամ Aliquid. [illegible]

Սեռ. Alicuius. որ է' [illegible]

Տր. Alicui. որ է' [illegible]

Ուղ. Ecquis, Ecquæ, Ecquid, կամ Ecquod. [illegible]

Սեռ. Eccuius. որ է' [illegible]

Տր. Eccui. որ է' [illegible]

Ուղ. Ne quis, ne qua, ne quid, ne quod. որ է' [illegible]

Սեռ. Ne cuius. որ է' [illegible]

Տր. Ne cui. որ է' [illegible]

Ուղ. Si quis, Si qua, Si quod, Si quid. որ է' [illegible]

Սեռ. Si cuius. որ է' [illegible]

Տր. Si cui. որ է' [illegible]

Ուղ.

[illegible]. Quicunque, quæcunque, quodcunque, [illegible] quidcunque. [illegible]

[illegible]. Cuiuscunque. [illegible]

[illegible]. Cuicunque. [illegible]

[illegible]. Quidam, quædam, quoddam, [illegible] quiddam. [illegible]

[illegible]. Cuiusdam. [illegible]

[illegible]. Cuidam. [illegible]

[illegible]. Quilibet, quælibet, quodlibet, [illegible] quidlibet. [illegible]

[illegible]. Cuiuslibet. [illegible]

[illegible]. Cuilibet. [illegible]

[illegible]. Quiuis, quæuis, quoduis, [illegible] quiduis. [illegible]

[illegible]. Cuiusuis. [illegible]

[illegible]. Cuiuis. [illegible]

[illegible]. Vnusquisque, Vnaquæque, Vnumquodque, [illegible] Vnumquidque. [illegible]

[illegible]. Vniuscuiusque. [illegible]

[illegible]. Vnicuique. [illegible]

[illegible]. Ecquisnam, Ecquænam, Ecquodnam, [illegible] Ecquidnam. [illegible]

[illegible]. Eccuiusnam. [illegible]

[illegible]. Eccuinam. [illegible]

[illegible] Quod, և Quid, [illegible]

Գլուխ Եօթներորդ:

Յաղագս Բայի:

Բայք ոմանք են ներգործականք, և ոմանք կրաւորականք: Ներգործականք են որք ՚յառաջնում դիմոջ ներկայի սահմանականին, վերջին ՚ի O. և կարեն փոփոխիլ ՚ի կրաւորականս յաւելլով R. որպէս. Amo, այ՛ սիրեմ: Amor, այ՛ սիրիմ: Lego, այ՛ ընթեռնում: Legor, այ՛ ընթեռնանիմ: Doceo, այ՛ ուսուցանեմ: Doceor, այ՛ ուսուցանիմ: և այլքն:

Իսկ կրաւորականք են որք ՚յառաջնում դիմոջ ներկայի սահմանականին, վերջին ՚ի Or. և կարեն փոփոխիլ ՚ի ներգործականս ՚ի բաց հանելով զR. որպէս. Amor. այ՛ սիրիմ: Amo. այ՛ սիրեմ: Legor. այ՛ ընթեռնանիմ: Lego. այ՛ ընթեռնում: Doceor. այ՛ ուսուցանիմ: Doceo. այ՛ ուսուցանեմ և:

Ոմանք են չէզոքականք և ոմանք հասարակք: Չէզոքականք են որք ՚յառաջնում դիմոջ ներկայի սահմանականին վերջին, ՚ի M. կամ ՚ի O. և ոչ կարեն փոփոխիլ ՚ի կրաւորականս որպէս. Sum. այ՛ եմ: Sto. այ՛ կամ: Seruio. այ՛ ծառայեմ: և այլք:

Իսկ հասարակք են, որք ՚յառաջնում դիմոջ ներկայի սահմանականին վերջին ՚ի Or., և նշանակեն միանգամայն զերկոսին գործութիւն և զկիր, որպէս. Amplector. այ՛ գրկեմ: Hortor. այ՛ յորդորեմ, և յորդորիմ: Depopulor. այ՛ կողոպտեմ, և աւերեմ: և այլք:

Ոմանք են դիմաւորք, և ոմանք անդիմականք: Դիմաւորք են, որք ՚ի խոնարհելն, և ՚ի յայտնելն ունին զվեց դէմս. որպէս Amo, այ՛ սիրեմ: Amas, այ՛ սիրես: Amat. այ՛ սիրէ: Amamus, այ՛ սիրեմք: Amatis, այ՛ սիրէք: Amant. այ՛ սիրեն: և այլք:

Իսկ

[illegible] Pudet [illegible] Pœnitet [illegible] Licet [illegible]

[illegible] Oritur [illegible] Sequor [illegible] Vtor [illegible] Morior [illegible]

[illegible] Sum [illegible] Eram [illegible] Fui [illegible] Fero [illegible] Tuli [illegible] Eo [illegible] Ivi [illegible]

[illegible] Pono [illegible] Edo [illegible] Eb [illegible] Do [illegible]

[illegible] Compono [illegible] Comedo [illegible] Pereo [illegible] Trado [illegible]

[illegible] A, Ab, Abs, Ac, Ad, Af, Ag, Al, Am, An, Ante, Ap, Ar, As, At, Au, Bi, Circum, Circun, Co, Col, Com, Con, De, Di, Dif, Dis, E, Ef, Ex, Ig, Il, Im, In, Ir, Ob, Oc, Of, O, Op, Per, Præ, Pro, Re, S, Sub, Suc, Suf, Sug, Super, Su, Trans. [illegible] Mitto [illegible] Amitto [illegible] Do [illegible] Abdo [illegible] Cedo [illegible] Abscedo [illegible]

[illegible] Cumulo, [illegible] Accumulo. [illegible] Mitto, [illegible] Admitto. [illegible] Firmo, [illegible] Affirmo. [illegible] Gradior, [illegible] Aggredior. [illegible] Loquor, [illegible] Alloquor. [illegible] Moneo, [illegible] Ammoneo. [illegible] Nuntio, [illegible] Annuntio. [illegible] Cedo, [illegible] Antecedo, [illegible] Pendo, [illegible] Appendo. [illegible] Rogo, [illegible] Arrogo. [illegible] Sentio, [illegible] Assentio. [illegible] Tendo, [illegible] Attendo. [illegible] Fero, [illegible] Aufero. [illegible] Partior. [illegible] Bipartior. [illegible] Aspicio, [illegible] Circumaspicio. [illegible] Claudo, [illegible] Circumcludo. [illegible] Agito, [illegible] Coagito. [illegible] Laudo, [illegible] Collaudo. [illegible] Mando, [illegible] Commendo. [illegible] Viuo, [illegible] Conuiuo. [illegible] Claro, [illegible] Declaro. [illegible] Duco, [illegible] Diduco. [illegible] Fundo, [illegible] Diffundo. [illegible] Curro, [illegible] Discurro. [illegible] Duco, [illegible] Educo. [illegible] Fundo, [illegible] Effundo. [illegible] Audio, [illegible] Exaudio. [illegible] Nosco, [illegible] Ignosco. [illegible] Labor, [illegible] Illabor. [illegible] Pello, [illegible] Impello. [illegible] Claudo, [illegible] Includo. [illegible] Rideo, [illegible] Irrideo. [illegible] Eo, [illegible] Obeo. [illegible] Cedo, [illegible] Occido. [illegible] Fero, [illegible] Offero. [illegible] Mitto, [illegible] Omitto. [illegible] Pugno, [illegible] Oppugno. [illegible] Maneo, [illegible] Permaneo.

neo . որ է [illegible] Dico , որ է [illegible] Praedico . որ է [illegible] Mitto , որ է [illegible] Promitto . որ է [illegible] Voco , որ է կոչեմ ։ Reuoco . որ է [illegible] Culpo , որ է [illegible] Sculpo . որ է [illegible] Iacio . որ է [illegible] Subiicio , որ է [illegible] Cedo , որ է [illegible] Succedo , որ է [illegible] : Fero , որ է բերեմ ։ Suffero , որ է [illegible] ։ Gero , կրեմ ։ Suggero . որ է ծըեմ ։ Fero , որ է բերեմ ։ Superfero . որ է վերաբերեմ ։ Spiro , որ է շնչեմ ։ Suspiro . որ է հառաչեմ ։ Muto , որ է փոխեմ ։ Transmuto . որ է փոխափոխեմ ։ և այլք ։

Բայց գիտելի է , զի մասնկունք այսոքիկ բաղադրելիք , բաղադրանաց բայից զզանազանս [illegible] նշանակութիւն ; [illegible] ։

Յաղագս [illegible] բայի .

Առաջին [illegible] բայից են չորք , որ է [illegible] Amo , որ է սիրեմ ։ Amas , որ է սիրես ։ Amat , որ է սիրէ ։ [illegible] Amamus , որ է սիրեմք ։ Amatis , որ է սիրէք ։ Amant , որ է սիրեն ։ [illegible] Amo , որ է սիրեմ ։ Lego , որ է ընթեռնում ։ Doceo . որ է ուսուցանեմ ։ Երկրորդ դէմս , Amas . որ է սիրես ։ Legis . որ է ընթեռնուս ։ Doces . որ է ուսուցանես ։ Երրորդ դէմս , Amat . որ է սիրէ ։ Legit . որ է ընթեռնու ։ Docet . որ է ուսուցանէ ։

Ժամանակք են հինգ , որ է Ներկայ , որպէս , Amo . որ է սիրեմ ։ Անկատար , որպէս , Amabam . որ է սիրէի ։ Կատարեալ , որպէս , Amaui . որ է սիրեցի ։ Գերակատար , Amaueram . որ է

սիրեալ էի ։ Ապառնի որպէս Amabo. այ սիրեցից ։

Եղանակք են հինգ, այ Սահմանականն, որպէս Amo. այ սիրեմ ։ Հրամայականն, որպէս Ama. այ սիրեա ։ Ըղձականն, որպէս Vtinam amarem. այ երանի թէ սիրեցէի ։ Ստորադասականն որպէս Cùm amem, այ մինչ սիրեցեմ ։ Աներեւոյթն որպէս, Amare. այ սիրել ։

Գլուխ ԺԹերորդ.

Յաղագս, Լծորդութեց բայից կանոնաւորաց ։

Լծորդութիւնք բայից են չորք, որոց առաջինն ՚ի յաներեւութում եղանակին եղերի ՚ի Are, որպէս Amare. այ սիրել ։ Երկրորդն եղերի ՚ի Ere, երկար, որպէս Docere. այ ուսուցանել ։ Երրորդն եղերի ՚ի Ere, կարճ, որպէս. Legere. այ ընթեռնուլ ։ Իսկ չորրորդն եղերի ՚ի Ire, որպէս Audire. այ լսել ։

Բայց նախ քան թէ սկսանիցիմք լծորդել զշարժական զայսոսիկ առնականս բայից, հարկաւոր է շարադրել զլծորդութի բային էականի, որով ձեւանիցին բազ մեծի մասին ժամանակք բայից կրաւորականաց ։

Լծորդութի բային էականի եւ չէզոքականի, Sum, այ եմ ։

Սահմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ, եզականն.

Sum, եմ ։ Es, ես ։ Est. է ։

Յոգնականն

Sumus, եմք ։ Estis, էք ։ Sunt. են ։

Անկատար անցեալ եղական։

Eram, էի: Eras, էիր: Erat. էր:

Յոգնականայքս:

Eramus, էաք: Eratis, էիք: Erant. էին:

Կատարեալ և եղական:

Fui, եղէ: Fuisti, եղեր: Fuit. եղև:

Յոգնականայքս.

Fuimus, եղաք: Fuistis, եղէք: Fuerunt. կամ Fuere. եղեն

Գերակատար և եղական:

Fueram, եղեալ էի: Fueras, եղեալ էիր: Fuerat. եղեալ էր:

Յոգնականայքս:

Fueramus, եղեալ էաք Fueratis, եղեալ էիք: Fuerant. եղեալ էին:

Ապառնի և եղական:

Ero. եղէց: Eris, եղիցիս: Erit, եղիցի:

Յոգնականայքս.

Erimus, եղիցուք: Eritis, եղիջիք: Erunt. եղիցին:

Հրամայականն եղանակի ժամանակն ներկայ, և եղական:

Es, կամ Esto, լեր: Sit. լիցի:

Յոգնականայքս:

Simus, լիցուք: Este; կամ Estote, լերուք: Sint. լիցին:

Ապառ

Հրամայականն. Անկատարականն :

Esto, կամ Eris. եղիջիր : Esto, կամ Erit. եղիցի :

Յոգնականայքն :

Estote, կամ Eritis. եղիջիք : Sunto. կամ Erunt. եղիցին :

Ըղձականն եղանակի ժամանակի ներկայ և անկատար, եզականայքն :

Vtinam essem, երանի թէ իցէի : Esses, իցէիր : Esset. իցէր :

Յոգնականայքն :

Vtinam essemus, երանի թէ իցէաք : Essetis, իցէիք : Essent. իցէին :

Կատարեալ եղանակն :

Vtinam fuerim, երանի թէ եղեալ իցեմ : Fueris, եղեալ իցես : Fuerit. եղեալ իցէ :

Յոգնականայքն :

Vtinam fuerimus, երանի թէ եղեալ իցեմք : Fueritis, եղեալ իցէք : Fuerint. եղեալ իցեն :

Գերակատար եղանակն :

Vtinam fuissem, երանի թէ եղեալ իցէի : Fuisses, եղեալ իցէիր : Fuisset. եղեալ իցէր :

Յոգնականայքն :

Vtinam fuissemus, երանի թէ եղեալ իցէաք : Fuissetis, եղեալ իցէիք : Fuissent. եղեալ իցէին :

Ապառնի եղանակն :

Vtinam sim, երանի թէ իցեմ : Sis, իցես : Sit. իցէ :

Յոգնականայքն :

Vtinam simus, երանի թէ իցեմք : Sitis, իցէք : Sint. իցեն :

Սա

Ստորադասականին եղանակի ժամանակն ներկայ եղանակն:

Si sim, եթէ իցեմ, Sis, իցես: Sit. իցէ.

Յոգնականաւորքն:

Si simus, եթէ իցեմք: Sitis, իցէք: Sint. իցեն:

Անկատար եղանակն:

Si essem, եթէ իցէի: Esses, իցէիր: Esset. իցէր:

Յոգնականաւորքն:

Si essemus, եթէ իցէաք: Essetis, իցէիք: Essent. իցէին:

Կատարեալ եղանակն:

Si fuerim, եթէ եղեալ իցեմ: Fueris, եղեալ իցես: Fuerit. եղեալ իցէ:

Յոգնականաւորքն:

Si fuerimus, եթէ եղեալք իցեմք: Fueritis, եղեալք իցէք: Fuerint. եղեալք իցեն:

Գերակատար եղանակն:

Si fuissem. եթէ եղեալ իցէի: Fuisses, եղեալ իցէիր: Fuisset. եղեալ իցէր:

Յոգնականաւորքն:

Si fuissemus, եթէ եղեալք իցէաք: Fuissetis, եղեալք իցէիք: Fuissent. եղեալք իցէին:

Ապառնի եղանակն:

Si fuero, եթէ լեալ եղէց: Fueris, լեալ եղիցես: Fuerit. լեալ եղիցի:

Յոգնականաւորքն.

Si fuerimus, եթէ լեալք եղիցուք: Fueritis, լեալք եղիցիք: Fuerint, լեալք եղիցին:

Անցեալ

Աներեւութի եղանակի ժամանակն ներկայ, եւ անկատար :

Esse. էլ, կամ գոլ, կամ եղանել, կամ լինել :

Կատարեալ եւ գերակատար :

Fuisse. լեալ գոլ, կամ եղեալ գոլ :

Ապառնին, եւ եզականին :

Fore. կամ Futurum, Futuram, Futurum esse. էլոց, կամ լինելոց գոլ :

Յոգնականաւորքն :

Fore. կամ Futuros, Futuras, Futura esse. էլոցք, կամ լինելոցք գոլ :

Ապառնին խառն ընդ կատարելոյ, եւ եզականին :

Futurum, Futuram, Futurum fuisse. էլոց, կամ լինելոց եղեալ գոլ :

Յոգնականաւորքն :

Futuros, Futuras, Futura fuisse. էլոցք, կամ լինելոցք եղեալք գոլ :

Ընդունելութիւն ապառնին :

Futurus, Futura, Futurum. էլոց, գոլոց, եղանելոց, լինելոց :

Յաղագս առաջնոյ լծորդութեան բայից ներգործական, որոց աներեւոյթն եղերի, 'ի Are, որպէս Amare. որպէս սիրել :

Սահմանականին եղանակի ժամանակն ներկայ եւ եզականն :

Amo. սիրեմ : amas, սիրես : amat. սիրէ :

Յոգնականաւորքն :

Amamus, սիրեմք : amatis, սիրէք : amant. սիրեն :

Անկատար

Անկատար և եզական:

Amabam, սիրէի: amabas, սիրէիր: amabat. սիրէր:

Յոգնականաւքն:

Amabamus, սիրէաք: amabatis. սիրէիք: amabant. սիրէին:

Կատարեալ և եզական:

Amaui, սիրեցի: amauisti, սիրեցեր: amauit. սիրեաց:

Յոգնականաւքն:

Amauimus, սիրեցաք: amauistis, սիրեցիք: amauerunt; կամ amauere. սիրեցին:

Գերակատար և եզական:

Amaueram, սիրեալ էի: amaueras, սիրեալ էիր: amauerat, սիրեալ էր:

Յոգնականաւքն:

Amaueramus, սիրեալ էաք: amaueratis, սիրեալ էիք: amauerant. սիրեալ էին:

Ապառնի և եզական:

Amabo, սիրեցից: amabis, սիրեսցես: amabit. սիրեսցէ:

Յոգնականաւքն:

Amabimus, սիրեսցուք: amabitis, սիրեսցէք: amabunt, սիրեսցեն:

Հրամայականի եղանակի ժամանակ ներկայ և եզական:

Ama, կամ amato, սիրեա՛: amet. սիրիցէ:

Յոգնականաւքն:

Amemus, սիրիցեմք: Amate. կամ amatote, սիրեցէք: ament. սիրիցեն:

Ապառնի և եզական:

Amato, կամ amabis, սիրեսջիր: amato. կամ amabit. սիրեսցէ

Յոգնականապէս ։

Amatote, կամ Amabitis. սիրեսջիք ։ amanto, կամ amabunt. սիրեսցեն ։

Ըղձականի եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար

Եզականապէս ։

Vtinam amarem, երանի թէ սիրեցէի ։ amares, սիրեցէիր ։ amaret. սիրեցէր ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam amaremus, երանի թէ սիրեցէաք ։ amaretis, սիրեցէիք ։ amarent. սիրեցէին ։

Կատարեալ և եզական ։

Vtinam amauerim, երանի թէ սիրեալ իցեմ ։ amaueris, սիրեալ իցես ։ amauerit. սիրեալ իցէ ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam amauerimus, երանի թէ սիրեալք իցեմք ։ amaueritis, սիրեալք իցէք ։ amauerint. սիրեալք իցեն ։

Գերակատար և եզական ։

Vtinam amauissem, երանի թէ սիրեալ իցէի ։ amauisses, սիրեալ իցէիր ։ amauisset. սիրեալ իցէր ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam amauissemus, երանի թէ սիրեալք իցէաք ։ amauissetis, սիրեալք իցէիք ։ amauissent. սիրեալք իցէին ։

Ապառնի և եզական ։

Vtinam amem, երանի թէ սիրեցեմ ։ ames, սիրեցես ։ amet. սիրեցէ ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam amemus, երանի թէ սիրեցեմք ։ ametis, սիրեցէք ։ ament. սիրեցեն ։

Սա

Ստորադասականի եղանակի ժամանակ ներկայ եւ եզական ։

Si amem, Եթէ սիրիցեմ ։ ames, սիրիցես ։ amet. սիրիցէ ։

Յոգնականապէս ։

Si amemus, Եթէ սիրիցեմք ։ ametis, սիրիցէք ։ ament. սիրիցեն ։

Անկատար եզական ։

Si amarem, Եթէ սիրիցէի ։ amares, սիրիցէիր ։ amaret. սիրիցէր ։

Յոգնականապէս ։

Si amaremus, Եթէ սիրիցէաք ։ amaretis, սիրիցէիք ։ amarent. սիրիցէին ։

Կատարեալ եզական ։

Si amauerim, Եթէ սիրեալ իցեմ ։ amaueris, սիրեալ իցես ։ amauerit. սիրեալ իցէ ։

Յոգնականապէս ։

Si amauerimus, Եթէ սիրեալք իցեմք ։ amaueritis, սիրեալք իցէք ։ amauerint. սիրեալք իցեն ։

Գերակատար եզական ։

Si amauiſſem, Եթէ սիրեալ իցէի ։ amauiſſes, սիրեալ իցէիր ։ amauiſſet. Եթէ սիրեալ իցէր ։

Յոգնականապէս.

Si amauiſſemus, Եթէ սիրեալք իցէաք ։ amauiſſetis, սիրեալք իցէիք ։ amauiſſent. սիրեալք իցէին ։

Ապառնի եզական ։

Si amauero, Եթէ սիրեալ եղէց ։ amaueris, սիրեալ եղիցիս ։ amauerit. սիրեալ եղիցի ։

Յոգնականապէս:

Si amauerimus, եթէ սիրեալք եղիցուք: amaueritis, սիրեալք եղիջիք: amauerint. սիրեալք եղիցին:

Աներեւոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ եւ անկատար:

Amare. սիրել:

Կատարեալ եւ գերակատար:

Amauisse. սիրեալ գոլ:

Ապառնի եզական:

Amaturum, amaturam, amaturum esse. սիրելոց գոլ:

Յոգնականապէս:

Amaturos, amaturas, amatura esse. սիրելոցք գոլ:

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ,
եզականապէս:

Amaturum, amaturam, amaturum fuisse. սիրելոց լեալ գոլ:

Յոգնականապէս:

Amaturos, amaturas, amatura fuisse. սիրելոցք լեալք գոլ:

Բայանուանք:

Amandi, սիրելոյ: amando, սիրելով: amandum. 'ի սիրել:

Ընդերբայք:

Amatum. առ 'ի սիրել:
Amatu. առ 'ի սիրել:

Ընդունելութիւն ներկայ եւ անկատար:

Amans. սիրող:

Ապառնի:

Amaturus, amatura, amaturum. սիրելոց:

Յա

Յաղագս առաջնոյ Լծորդութե՟ բայից կրաւորականաց, որոց աներեւոյթն եղեալ 'ի Ari, որպէս. Amari. այս՝ սիրիլ ։

Սահմանականն եղանակի ժամանակն ներկայ
եզական ։

Amor, սիրիմ: amaris, սիրիս: amatur. սիրի:

Յոգնականաւքս ։

Amamur, սիրիմք: amamini, սիրիք: amantur. սիրին ։

Անկատար եզական ։

Amabar, սիրէի: amabaris, սիրէիր: amabatur. սիրէր:

Յոգնականաւքս ։

Amabamur, սիրէաք: amabamini, սիրէիք: amabantur. սիրէին ։

Կատարեալ եզական ։

Amatus, amata, amatum sum, կամ fui, սիրեցայ ։
Amatus, amata, amatum es, կամ fuisti. սիրեցար ։
Amatus, amata, amatum est, կամ fuit. սիրեցաւ ։

Յոգնականաւքս ։

Amati, amatæ, amata sumus, կամ fuimus. սիրեցաք ։
Amati, amatæ, amata estis, կամ fuistis. սիրեցայք ։
Amati, amatæ, amata sunt, կամ fuerunt. սիրեցան ։

Գերակատար եզական ։

Amatus, a, um eram, կամ fueram. սիրեցեալէի ։
Amatus, a, um eras, կամ fueras. սիրեցեալէիր ։
Amatus, a, um erat, կամ fuerat. սիրեցեալէր ։

Յոգնականաւքս ։

Amati, æ, a, eramus, կամ fueramus. սիրեցեալք էաք ։
Amati, æ, a, eratis, կամ fueratis. սիրեցեալք էիք ։

Ama-

Amati, æ, a, erant, կամ fuerant. սիրեցեալք էին ։

Ապառնի եզական ։

Amabor, սիրեցայց ։ amaberis, սիրեսցիս ։ amabitur. սիրեսցի ։

Յոգնականապէս ։

Amabimus, սիրեսցուք ։ amabimini, սիրեսջիք ։ amabuntur. սիրեսցին ։

Հրամայականի եղանակի ժամանակ ներկայ եզական ։

Amare, կամ amator. սիրեա ։ ametur. սիրեսցի ։

Յոգնականապէս ։

Amemur, սիրեսցուք ։ amemini, կամ amaminor, սիրեցարուք ։ amentur. սիրեսցին ։

Ապառնի եզական ։

Amator, կամ amaberis, սիրեսջիր ։ amator, կամ amabitur. սիրեսցի ։

Յոգնականապէս ։

Amaminor, կամ amabimini, սիրեսջիք ։ amantor, կամ amabuntur. սիրեսցին ։

Ըղձական եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար,

Եզականապէս ։

Vtinam amarer, երանի թէ սիրեցէի ։ amareris, սիրեցէիր ։ amaretur. սիրեցէր ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam amaremur, սիրեցէաք ։ amaremini, սիրեցէիք ։ amarentur. սիրեցէին ։

Կա

Կատարեալ Անցեալն ։

Vtinam amatus , a ,um ſim , կամ fuerim . սիրեցեալ լիցեմ
Amati , a um ſis , կամ fueris . սիրեցեալ լիցես ։
Amatus , a , um ſit , կամ fuerit . սիրեցեալ լիցէ ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam amati , æ , a ſimus , կամ fuerimus . Երանի Թէ սիրեցեալք իցեմք ։
Amati ,æ , a ſitis , կամ fueritis . սիրեցեալք իցէք ։
Amati , æ , a ſint , կամ fuerint . սիրեցեալք իցեն ։

Գերակատար Անցեալն ։

Vtinam amatus , a , um eſſem , կամ fuiſſem . Երանի Թէ սիրեցեալ իցէի ։
Amatus, a , um eſſes , կամ fuiſſes . սիրեցեալ իցէիր ։
Amatus , a , um eſſet , կամ fuiſſet . սիրեցեալ իցէր ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam amati , æ , a eſſemus, կամ fuiſſemus . Երանի Թէ սիրեցեալք իցէաք ։
Amati , æ , a eſſetis , կամ fuiſſetis . սիրեցեալք իցէիք ։
Amati , æ , a eſſent , կամ fuiſſent . սիրեցեալք իցէին ։

Ապառնի Անցեալն ։

Vtinam amer , Երանի Թէ սիրեցիմ ։ ameris , սիրեցիս ։ ametur . սիրեցի ։

Յոգնականապէս ,

Vtinam amemur, Երանի Թէ սիրեցիմք ։ amemini , սիրե_ ցիք amentur . սիրեցին ։

Ստորադասականին եղանակի ժամանակ ներկայ
եւ եզական :

Si amer, եթէ սիրեցիմ : ameris, սիրեցիս : ametur. սիրեցի :

Յոգնականապէս :

Si amemur, եթէ սիրեցիմք : amemini, սիրեցիք : amentur. սիրեցին :

Անկատար եւ եզական :

Si amarer, եթէ սիրեցէի : amareris, սիրեցէիր : amaretur. սիրեցիւր :

Յոգնականապէս :

Si amaremur; եթէ սիրեցէաք : amaremini, սիրեցէիք : amarentur. սիրեցէին :

Կատարեալ եւ եզական :

Si amatus, a, um sim, կամ fuerim. եթէ սիրեցեալ իցեմ :
Amatus, a, um sis, կամ fueris. սիրեցեալ իցես :
Amatus, a, um sit, կամ fuerit. սիրեցեալ իցէ :

Յոգնականապէս :

Si amati, æ, a simus, կամ fuerimus. եթէ սիրեցեալք իցեմք :
Amati, æ, a sitis, կամ fueritis, սիրեցեալք իցէք :
Amati, æ, a sint, կամ fuerint. սիրեցեալք իցեն :

Գերակատար եւ եզական :

Si amatus, a, um essem, կամ fuissem. եթէ սիրեցեալ իցէի :
Amatus, a, um esses, կամ fuisses. սիրեցեալ իցէիր :
Amatus, a, um esset, կամ fuisset. սիրեցեալ իցէր :

Յոգնականապէս :

Si amati, æ, a essemus, կամ fuissemus. եթէ սիրեցեալք իցէաք :

Amati,

Amati, æ, a essetis, կամ fuissetis. սիրեցեալք իցէիք ։
Amati, æ, a essent, կամ fuissent. սիրեցեալք իցէին ։

Ապառնի, Եզական ։

Si amatus, a, um ero, կամ fuero. Եթէ սիրեցեալ եղէց ։
Amatus, a, um eris, կամ fueris. սիրեցեալ եղիցիս ։
Amatus, a, um erit, կամ fuerit. սիրեցեալ եղիցի ։

Յոգնականապէս ։

Si amati, æ, a erimus, կամ fuerimus. Եթէ սիրեցեալք եղիցուք ։
Amati, æ, a eritis, կամ fueritis. սիրեցեալք եղիջիք ։
Amati, æ, a erunt, կամ fuerint. սիրեցեալք եղիցին ։

Աներևոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ, և անկատար ։

Amari. սիրել ։

Կատարեալ և գերակատար եզականապէս ։

Amatum, am, um esse, կամ fuisse. սիրեցեալ գոլ ։

Յոգնականապէս ։

Amatos, as, a esse, կամ fuisse. սիրեցեալք գոլ ։

Ապառնի Եզական ։

Amatum iri, կամ amandum, dam, dum esse. սիրելի գոլ ։

Յոգնականապէս ։

Amatum iri. կամ amandos, das, da esse. սիրելիք գոլ ։

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ, Եզական ։

Amandum, dam, dum fuisse. սիրելի լեալ գոլ ։

Յոգնականապէս ։

Amandos. das, da fuisse. սիրելիք լեալք գոլ ։

Ընդունելութիւն կատարեալ և գերականար :

Amatus, a, um. սիրեցեալ :

Ապառնի.

Amandus, a, um. սիրելի :

Յաղագս երկրորդ լծորդութեան բայից ներգործականաց, որոց անկերևոյթն ելանէ, 'ի Ere. երկար, որպէս Docere. այ՟ ուսուցանել :

Սահմանականին եղանակի ժամանակ ներկայ եզական :

Doceo, ուսուցանեմ : doccs, ուսուցանես : docet. ուսուցանէ :

Յոգնականապէս :

Docemus, ուսուցանեմք : docetis, ուսուցանէք : docent. ուսուցանեն :

Անկատար եզական :

Docebam, ուսուցանէի : docebas, ուսուցանէիր : docebat. ուսուցանէր :

Յոգնականապէս :

Docebamus, ուսուցանէաք : docebatis, ուսուցանէիք : docebant. ուսուցանէին :

Կատարեալ եզական :

Docui, ուսուցի : docuisti, ուսուցեր : docuit. ուսոյց :

Յոգնականապէս.

Dccuimus, ուսուցաք : docuistis, ուսուցէք : docuerunt, կամ docuere. ուսուցին :

Գերակատար եզական :

Docueram, ուսուցեալ էի : docueras, ուսուցեալ էիր : docuerat. ուսուցեալ էր :

Յոգնականաւորս :

Docueramus, ուսուցեալ էաք : docueratis, ուսուցեալ էիք : docuerant. ուսուցեալ էին :

Ապառնին եզական :

Docebo, ուսուցից : docebis, ուսուսցես : docebit. ուսուսցէ :

Յոգնականաւորս.

Docebimus, ուսուսցուք : docebitis, ուսուսցէք : docebunt. ուսուսցեն :

Հրամայականն եղանակի ժամանակ ներկայ,
եզական :

Doce, կամ doceto, ուսո՛ : doceat. ուսուսցանիցէ :

Յոգնականաւորս :

Doceamus, ուսուսցանիցեմք : docete, կամ docetote, ուսուսցէք, doceant. ուսուսցանիցեն :

Ապառնին եզական :

Doceto, կամ docebis, ուսուսցես : doceto, կամ docebit. ուսուսցէ :

Յոգնականաւորս :

Docetote, կամ docebitis, ուսուսցէք : docento, կամ docebunt. ուսուսցեն :

Ըղձականն եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար
եզականաւորս :

Vtinam docerem, երանի թէ ուսուսցանէի : doceres, ուսուսցանէիր : doceret. ուսուսցանէր :

Յոգնականապէս :

Vtinam doceremus, երանի թէ ուսուցանէաք : doceretis, ուսուցանէիք : docerent. ուսուցանէին :

Կատարեալ եղանակն :

Vtinam docuerim, երանի թէ ուսուցեալ իցեմ : docueris, ուսուցեալ իցես : docuerit. ուսուցեալ իցէ :

Յոգնականապէս :

Vtinam docuerimus, երանի թէ ուսուցեալք իցեմք : docueritis, ուսուցեալք իցէք : docuerint. ուսուցեալք իցեն :

Գերակատար եղանակն :

Vtinam docuiſſem, երանի թէ ուսուցեալ իցէի : docuiſſes, ուսուցեալ իցէիր : docuiſſet. ուսուցեալ իցէր :

Յոգնականապէս :

Vtinam docuiſſemus, երանի թէ ուսուցեալք իցէաք : docuiſſetis, ուսուցեալք իցէիք : docuiſſent. ուսուցեալք իցէին :

Ապառնի եղանակն :

Vtinam doceam, երանի թէ ուսուցանիցեմ : doceas, ուսուցանիցես : doceat. ուսուցանիցէ :

Յոգնականապէս :

Vtinam doceamus, երանի թէ ուսուցանիցեմք : doceatis, ուսուցանիցէք : doceant. ուսուցանիցեն :

Ստորադասականն եղանակի ժամանակ ներկայ, և եղանակն :

Si doceam, եթէ ուսուցանիցեմ : doceas, ուսուցանիցես : doceat. ուսուցանիցէ :

Յոգնականապէս :

Si doceamus, եթէ ուսուցանիցեմք : doceatis, ուսուցանիցէք :

իցէք : doceant. ուսուցանիցեն :

Անկատար ներգական :

Si docerem, եթէ ուսուցանիցէի : doceres, ուսուցանի-
ցէիր : doceret. ուսուցանիցէր :

Յոգնականապէս :

Si doceremus, եթէ ուսուցանիցէաք : doceretis, ուսու-
ցանիցէիք ; docerent. ուսուցանիցէին :

Կատարեալ ներգական :

Si docuerim, եթէ ուսուցեալիցեմ : docueris, ուսուցեալի
ցես : docuerit. ուսուցեալիցէ :

Յոգնականապէս :

Si docuerimus, եթէ ուսուցեալք իցեմք : docueritis, ու-
սուցեալք իցէք : docuerint. ուսուցեալք իցեն :

Գերակատար ներգական :

Si docuiſſem, եթէ ուսուցեալիցէի : docuiſſes, ուսուցեալ
իցէիր : docuiſſet, ուսուցեալիցէր :

Յոգնականապէս :

Si docuiſſemus, եթէ ուսուցեալք իցէաք : docuiſſetis, ու-
սուցեալք իցէիք : docuiſſent. ուսուցեալք իցէին :

Ապառնի ներգական :

Si docuero, եթէ ուսուցեալ եղէց : docueris, ուսուցեալ
եղիցես : docuerit. ուսուցեալ եղիցի :

Յոգնականապէս :

Si docuerimus, եթէ ուսուցեալք եղիցուք : docueritis, ու-
սուցեալք եղիցիք : docuerint. ուսուցեալք եղիցին :

Աներեւոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ,
ներգական :

Docere. ուսուցանել :

Կա

Կատարեալ եւ գերակատարաց :

Docuisse. ուսուցեալ գոլ :

Ապառնի եւ եղանակն.

Docturum, am, um esse. ուսուցանելոց գոլ :

Յոգնականապէս :

Docturos, as, a esse. ուսուցանելոցք գոլ :

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ եղանակն :

Docturum, am, um fuisse, ուսուցանելոց լեալ գոլ :

Յոգնականապէս :

Docturos, as, a fuisse. ուսուցանելոցք լեալք գոլ :

Բայանուանք :

Docendi, ուսուցանելոյ : docendo, ուսուցանելով : docendum. յուսուցանել :

Վերբայք :

Doctum, առ ՚ի յուսուցանել : doctu. առ ՚ի ուսուցանիլ :

Ընդունելութիւն ներկայ եւ անկատար :

Docens. ուսուցանող :

Ապառնի :

Docturus, a, um. ուսուցանելոց :

Յաղագս երկրորդի Լծորդութեան բայից կրաւորականաց որոց աներեւոյթն եղերի, ՚ի Eri, երկար, որպէս Doceri. յի ուսուցանիլ :

Սահմանականն եղանակի ժամանակ ներկայ, եւ եղանակն :

Doceor, ուսուցանիմ : doceris, ուսուցանիս : docetur, ուսուցանի :

Յոգնա_

Յոգնականաւորես :

Docemur, ուսուցանեմք : docemini, ուսուցանէք : docentur. ուսուցանին :

Անկատար ներգականն :

Docebar, ուսուցանէի : docebaris, ուսուցանէիր : docebatur. ուսուցանիւր :

Յոգնականաւորես :

Docebamur, ուսուցանէաք : Docebamini, ուսուցանէիք : docebantur. ուսուցանէին :

Կատարեալ ներգականն :

Doctus, a, um sum, կամ fui. ուսուցայ :
Doctus, a, m es, կամ fuisti. ուսուցար :
Doctus, a, um est, կամ fuit. ուսուցաւ :

Յոգնականաւորես :

Docti, æ, a sumus, կամ fuimus. ուսուցաք :
Docti, æ, a estis, կամ fuistis. ուսուցայք :
Docti, æ, a sunt, կամ fuerunt. ուսուցան :

Գերակատար ներգականն :

Doctus, a, um eram, կամ fueram. ուսուցանեցեալ էի :
Doctus, a, um eras, կամ fueras. ուսուցանեցեալ էիր :
Doctus, a, um erat, կամ fuerat. ուսուցանեցեալ էր :

Յոգնականաւորես.

Docti, æ, a eramus, կամ fueramus. ուսուցանեցեալ էաք :
Docti, æ, a eratis, կամ fueratis. ուսուցանեցեալ էիք :
Docti, æ, a erant, կամ fuerant. ուսուցանեցեալ էին :

Ապառնի ներգականն :

Docebor, ուսուցայց : doceberis, ուսուցիս : docebitur. ուսուցի :

Յոգնա_

Յոգնականապէս :

Docebimur, ուսուցանիցուք : docebimini, ուսուցջիք : docebuntur. ուսուսցին :

Հրամայականին եղանակի ժամանակ ներկայ
և եզական :

Docere, կամ docetor, ուսուցիր : doceatur. ուսուցանիցի :

Յոգնականապէս :

Doceamur, ուսուցանիցիմք : doceamini, կամ doceminor, ուսուցարուք : doceantur. ուսուցանիցին :

Ապառնի եզական :

Docetor, կամ doceberis, ուսուցանիջիր : docetor, կամ docebitur. ուսուսցի :

Յոգնականապէս :

Doceamur, ուսուցանիցուք : doceminor. ուսուցանիջիք : docentor, ուսուսցին :

Ըղձականին եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար
եզականապէս :

Vtinam docerer, երանի թէ ուսուցանիցէի : docereris, ուսուցանիցէիր : doceretur. ուսուցանիցիւր :

Յոգնականապէս :

Vtinam doceremur, երանի թէ ուսուցանիցէաք : doceremini, ուսուցանիցէիք : docerentur. ուսուցանիցէին :

Կատարեալ եզական :

Vtinam doctus, a, um ſim, կամ fuerim. երանի թէ ուսուցանեցեալիցեմ :

Doctus, a, um ſis, կամ fueris, ուսուցանեցեալիցես :

Doctus, a, um ſit կամ fuerit. ուսուցանեցեալիցէ :

Յոգնա—

Յոգնականութիւն :

Vtinam docti, æ, a simus, կամ fuerimus. Երանի թէ ուսուցանեցեալ եղեալ լիցուք :

Docti, æ, a sitis, կամ fueritis. ուսուցանեցեալ եղեալ լիջիք :

Docti, æ, a sint, կամ fuerint. ուսուցանեցեալ եղեալ լիցին :

Գերակատար և եղանակն :

Vtinam doctus, a, um essem, կամ fuissem. Երանի թէ ուսուցանեցեալ լինէի :

Doctus, a, um esses, կամ fuisses. ուսուցանեցեալ լինէիր

Doctus, a, um esset, կամ fuisset. ուսուցանեցեալ լինէր :

Յոգնականութիւն :

Vtinam docti, æ, a essemus, կամ fuissemus : Երանի թէ ուսուցանեցեալ եղեալ լինէաք :

Docti, æ, a essetis, կամ fuissetis. ուսուցանեցեալ եղեալ լինէիք

Docti, æ, a essent, կամ fuissent. ուսուցանեցեալ եղեալ լինէին

Ապառնի և եղանակն :

Vtinam docear, Երանի թէ ուսուցանիցիմ : docearis ; ուսուցանիցիս : doceatur. ուսուցանիցի :

Յոգնականութիւն :

Vtinam doceamur, Երանի թէ ուսուցանիցիմք : doceamini, ուսուցանիցիք : doceantur. ուսուցանիցին :

Ստորադասական եղանակի ժամանակ ներկայ եղանակ :

Si docear, եթէ ուսուցանիցիմ : docearis, ուսուցանիցիս : doceatur. ուսուցանիցի :

Յոգնականութիւն :

Si doceamur, եթէ ուսուցանիցիմք : doceamini, ուսուցանիցիք : doceantur. ուսուցանիցին :

Անկատար ներգործական :

Si doceret, եթէ ուսուցանեցէի : docereris, ուսուցա-
նեցէիր : doceretur . ուսուցանեցէր :

Si doceremur, եթէ ուսուցանեցէաք : doceremini, ու-
սուցանեցէիք : docerentur . ուսուցանեցէին :

Կատարեալ ներգործական :

Si doctus, a, um sim, կամ fuerim . եթէ ուսուցանեցեալ
եղեց :

Doctus, a, um sis, կամ fueris . ուսուցանեցեալ եղեցես :

Doctus, a, um sit, կամ fuerit . ուսուցանեցեալ եղեցէ :

Յոգնականութիւն.

Si docti, æ, a simus, կամ fuerimus . եթէ ուսուցան-
եցեալք եղիցուք :

Docti, æ, a sitis, կամ fueritis . ուսուցանեցեալք եղիջիք :

Docti, æ, a sint, կամ fuerint . ուսուցանեցեալք եղիցին :

Գերակատարեալ ներգործական :

Si doctus, a, um essem, կամ fuissem . եթէ ուսուցան-
եցեալ էի :

Doctus, a, um esses, կամ fuisses . ուսուցանեցեալ էիր :

Doctus, a, um esset, կամ fuisset . ուսուցանեցեալ էր :

Յոգնականութիւն :

Si docti, æ, a essemus, կամ fuissemus . եթէ ուսուցան-
եցեալք էաք :

Docti, æ, a essetis, կամ fuissetis . ուսուցանեցեալք էիք :

Docti, æ, a essent, կամ fuissent . ուսուցանեցեալք էին :

Հանդերձեալ ներգործական .

Si doctus, a, um ero, կամ fuero, եթէ ուսուցանեցեալ եղէց :

Doctus, a, um eris, կամ fueris . ուսուցանեցեալ եղիցես :

Doctus, a, um erit, կամ fuerit . ուսուցանեցեալ եղիցի :

Յոգնականապես :

Si docti, æ, a erimus, կամ fuerimus, եթէ ուսուցեալ եղիցուք :

Docti, æ, a eritis, կամ fueritis. ուսուցանեալ եղիջիք :

Docti, æ, a erint, կամ fuerint. ուսուցանեցեալք եղիցին :

Աներևոյթ եղանակի ժամանակ ներկայ,

և անցաւոր :

Doceri. ուսուցանիլ :

Լրացեալ և գերանցաւոր եզականապես :

Doctum, am, um esse, կամ fuisse. ուսուցանեալ գոլ :

Յոգնականապես :

Doctos, as, a esse, կամ fuisse. ուսուցանեալս գոլ :

Ապառնի եղանակս :

Doctum iri. կամ Docendum, am, um esse. ուսուցանելի գոլ :

Յոգնականապես :

Doctum iri. կամ Docendos, as, a esse. ուսուցանելիս գոլ :

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ,

Եզականապես :

Docendum, am, um fuisse. ուսուցանելի լեալ գոլ :

Յոգնականապես :

Docendos, as, a fuisse. ուսուցանելիս լեալս գոլ :

Ընդունելութիւն կատարելոյ :

Doctus, a, um. ուսուցանեալ :

Ապառնի :

Docendus, a, um. ուսուցանելի :

Յաղագս Երրորդի Լծորդութեան բայից ներգործականաց, որոց աներևոյթն եղեալ ՚ի Ere. կամ որպէս ; Legere. որ է ընթեռնուլ։

Սահմանականին եղանակի ժամանակն ներկայ եղանակն։

Lego, ընթեռնում։ legis, ընթեռնուս։ legit. ընթեռնու։

Յոգնականաւորս։

Legimus, ընթեռնումք, legitis, ընթեռնույք։ legunt. ընթեռնուն։

Անկատար եղանակն։

Legebam, ընթեռնուի։ legebas, ընթեռնոյիր։ legebat. ընթեռնոյր։

Յոգնականաւորս։

Legebamus, ընթեռնոյաք։ legebatis, ընթեռնոյիք։ legebant. ընթեռնոյին։

Կատարեալ եղանակն։

Legi, ընթերցայ, legisti, ընթերցար։ legit. ընթերցաւ։

Յոգնականաւորս։

Legimus, ընթերցաք : legistis, ընթերցայք։ legerunt կամ legere. ընթերցան։

Գերակատար եղանակն։

Legeram, ընթերցեալէի։ legeras; ընթերցեալէիր։ legerat. ընթերցեալէր։

Յոգնականաւորս։

Legeramus, ընթերցեալէաք։ legeratis, ընթերցեալէիք legerant. ընթերցեալէին։

Ապառ

Ապառնի եզականս :

Legam, ընթեռցայց : leges, ընթեռցցես : leget. ընթեռցցէ :

Յոգնականաւորս :

Legemus, ընթեռցցուք : legetis, ընթեռցցէք : legent. ընթեռցցեն :

Հրամայականն եղանակի ժամանակ ներկայ և եզական :

Lege, կամ legito, ընթերցիր : legat, ընթեռնուցու :

Յոգնականաւորս :

Legamus, ընթեռնուցուք : legite, կամ legitote, ընթեր ցէք : legant. ընթեռնուցուն :

Ապառնի և եզական :

Legito, կամ leges, ընթերցջիր : legito, կամ leget. ըն թերցցէ :

Յոգնականաւորս :

Legitote, կամ legetis, ընթերցջիք : legunto, կամ legent. ընթերցցեն :

Ըղձական եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար, եզականաւորս :

Vtinam legerem, երանի թէ ընթեռնուի : legeres, ըն թեռնուիր : legeret. ընթեռնոյր :

Յոգնականաւորս :

Vtinam legeremus, երանի թէ ընթեռնուիցեմք : legeretis, ընթեռնուիջիք : legerent. ընթեռնուիցէին :

Կատարեալ և եզական :

Vtinam legerim, երանի թէ ընթերցեալ իցեմ : legeris, ըն թերցեալ իցես : legerit. ընթերցեալ իցէ :

Յոգն

Յոգնականաւայքն :

Vtinam legerimus, երանի թէ ընթերցեալ եղեալ իցեմք : legeritis, ընթերցեալ իցէք : legerint. ընթերցեալ իցեն :

Գերակատար եղանակն :

Vtinam legissem, երանի թէ ընթերցեալ եղեալ էի : legisses, ընթերցեալ եղեալ էիր : legisset. ընթերցեալ եղեալ էր :

Յոգնականաւայքն :

Vtinam legissemus, երանի թէ ընթերցեալ եղեալ էաք : legissetis, ընթերցեալ եղեալ էիք : legissent. ընթերցեալ եղեալ էին :

Ապառնի եղանակն :

Vtinam legam, երանի թէ ընթեռնուցում : legas, ընթեռնուցուս : legat. ընթեռնուցու :

Յոգնականաւայքն :

Vtinam legamus, երանի թէ ընթեռնուցումք : legatis, ընթեռնուցուք : legant. ընթեռնուցուն :

Ստորադասականի եղանակի ժամանակ ներկայ եղանակն :

Si legam, ընթեռնուցում : legas, ընթեռնուցուս : legat. ընթեռնուցու :

Յոգնականաւայքն :

Si legamus, եթէ ընթեռնուցումք : legatis, ընթեռնուցուք : legant. ընթեռնուցուն :

Անկատար եղանակն :

Si legerem, եթէ ընթեռնիցէի : legeres, ընթեռնիցէիր : legeret. ընթեռնիցէր :

Յոգնականաւայքն :

Si legeremus, եթէ ընթեռնիցէաք, legeretis, ընթեռնիցէիք : legerent. ընթեռնիցէին :

Կա

Կատարեալ անցեալն:

Si legerim, եթէ ընթերցեալ իցեմ: legeris, ընթերցեալ իցես: legerit. ընթերցեալ իցէ:

Յոգնականաւն:

Si legerimus, եթէ ընթերցեալք իցեմք: legeritis, ընթերցեալք իցէք: legerint. ընթերցեալք իցեն:

Գերակատար անցեալն.

Si legissem, եթէ ընթերցեալ իցէի: legisses, ընթերցեալ իցէիր: legisset. ընթերցեալ իցէր:

Յոգնականաւն:

Si legissemus, եթէ ընթերցեալք իցեաք: legissetis, ընթերցեալք իցէիք: legissent. ընթերցեալք իցէին:

Ապառնի անցեալն:

Si legero, եթէ ընթերցեալ եղիցիմ: legeris, ընթերցեալ եղիցիս: legerit: ընթերցեալ եղիցի:

Յոգնականաւն:

Si legerimus, եթէ ընթերցեալք եղիցուք: legeritis, ընթերցեալք եղիցիք: legerint. ընթերցեալք եղիցին:

Աներևոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ, և անկատար:

Legere. ընթերցանել:

Կատարեալ և գերակատար:

Legisse. ընթերցեալ գոլ:

Ապառնի և եղական.

Lecturum, am, um esse. ընթերցելոց գոլ:

Յոգնականաւն:

Lecturos, as, a esse. ընթերցելոցս գոլ:

Ապառնի

Ապառնի խառն ընդ. կատարելոյ. եւ եղականն :

Lecturum, am, um fuisse. ընթեռնլոց լեալ գոլ:

Յոգնականապէս :

Lecturos, as, a, fuisse. ընթեռնլոցս լեալս գոլ:

Բայանուանք :

Legendi, ընթեռնլոյ: legendo, ընթեռնլովն: legendum. յընթեռնուլ:

Ողերբայք:

Lectum, առ՚ի յընթեռնուլ: lectu. առ՚ի յընթեռնանմանել:

Ընդունելութիւն ներկայ եւ անցաւոր:

Legens. ընթերցող:

Ապառնի:

Lecturus, a, um. ընթեռնլոց:

Յաղագս երրորդի Լծորդութեան բայից կրաւորականաց, որոց աներեւոյթն եղեալ, ՚ի I. կարգ, որպէս Legi. յո՞ ընթեռնանմանել:

Սահմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ, եւ եղականն:

Legor, ընթեռնանիմ: legeris, ընթեռնանիս: legitur. ընթեռնանի:

Յոգնականապէս:

Legimur, ընթեռնանիմք: legimini, ընթեռնանիք: leguntur. ընթեռնանին:

Անկատար եւ եղականն:

Legebar, ընթեռնանէի: legebaris, ընթեռնանէիր: legebatur. ընթեռնանէր:

Յոգնա_

Յոգնականապէս։

Legebamur, ընթեռնանէաք։ legebamini, ընթեռնանէիք։ legebantur. ընթեռնանէին։

Կատարեալ եղականն։

Lectus, a. um ſum, կամ fui. ընթեռնանեցայ։
Lectus, a, um es, կամ fuiſti. ընթեռնանեցար։
Lectus, a, um eſt; կամ fuit. ընթեռնանեցաւ։

Յոգնականապէս։

Lecti, æ, a ſumus. կամ fuimus. ընթեռնանեցաք.
Lecti, æ, a eſtis, կամ fuiſtis, ընթեռնանեցայք։
Lecti, æ, a ſunt, կամ fuerunt. ընթեռնանեցան։

Գերակատար եղականն։

Lectus, a, um eram, կամ fueram, ընթեռնանեցեալէի։
Lectus, a, um eras, կամ fueras. ընթեռնանեցեալէիր։
Lectus, a, um erat, կամ fuerat. ընթեռնանեցեալէր։

Յոգնականապէս.

Lecti, æ, a eramus, կամ fueramus. ընթեռնանեցեալէաք։
Lecti, æ, a eratis, կամ fueratis. ընթեռնանեցեալէիք։
Lecti, æ, a erant, կամ fuerant. ընթեռնանեցեալէ էին։

Ապառնի եղականն։

Legar, ընթեռնանեցայց։ legeris, ընթերցցիս։ legetur. ընթերցցի։

Յոգնականապէս.

Legemur, ընթեռնանեցուք։ legimini, ընթերցջիք։ legentur. ընթերցջին։

Հրամայականն եղանակի ժամանակն ներկայ, եղականն։

Legere, կամ. legitor, ընթեռնանիր։ legatur. ընթեռնանիցի։

Յոգնականապէս:

Legamur, ընթեռնանիցիմք: legimini, կամ legiminor, ընթերցարուք: legantur. ընթեռնանիցին:

Հրամայականի և եղանակն:

Legitor, կամ legeris, ընթեռնանիջիր: legitor, կամ legetur. ընթերցցի:

Յոգնականապէս:

Legiminor, կամ legimini, ընթեռնանիջիք: leguntur. կամ legentur. ընթերցցին:

Ըղձական եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար.

Եզականապէս:

Vtinam legerer, երանի թէ ընթեռնանիցէի: legereris, ընթեռնանիցէիր: legeretur, ընթեռնանիցէր:

Յոգնականապէս:

Vtinam legeremur, երանի թէ ընթեռնանիցէաք: legeremini, ընթեռնանիցէիք: legerentur. ընթեռնանիցէին:

Կատարեալ և եղանակն:

Vrinam lectus, a, um ſim, կամ fuerim. երանի թէ ընթեռնանեցեալիցեմ:

Lectus, a, um ſis, կամ fueris. ընթեռնանեցեալիցես:

Lectus, a, um ſit, կամ fuerit. ընթեռնանեցեալիցէ:

Յոգնականապէս:

Vtinam lecti, æ, a ſimus, կամ fuerimus. երանի թէ ընթեռնանեցեալք իցեմք:

Lecti, æ, a ſitis, կամ fueritis. ընթեռնանեցեալք իցէք:

Lecti, æ, a ſint, կամ fuerint. ընթեռնանեցեալք իցեն:

Գերակատար և եղանակն:

Vtinam lectus, a, um eſsem, կամ fuiſsem. ընթեռնանեցեալիցէի:

Le-

Lectus, a, um esses, կամ fuisses. ընթեռնանեցեալ լիցէիր։
Lectus, a, um esset, կամ fuisset. ընթեռնանեցեալ լիցէր ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam lecti, æ, a essemus, կամ fuissemus. Երանի թէ ընթեռնանեցեալք իցէաք ։
Lecti, æ, a essetis, կամ fuissetis. ընթեռնանեցեալք իցէիք ։
Lecti. æ, a essent կամ fuissent. ընթեռնանեցեալք իցէին ։

Ապառնի եղական ։

Vtinam legar, երանի թէ ընթեռնանիցիմ ։ legaris, ընթեռնանիցիս ։ legatur. ընթեռնանիցի ։

Յոգնականապէս.

Vtinam legamur, երանի թէ ընթեռնանիցիմք ։ legamini, ընթեռնանիցիք ։ legantur. ընթեռնանիցին ։

Ստորակցականի եղանակի ժամանակ ներկայ,
եղական ։

Si legar, եթէ ընթեռնանիցիմ ։ legaris, ընթեռնանիցիս ։ legatur. ընթեռնանիցի ։

Յոգնականապէս ։

Si legamur, եթէ ընթեռնանիցիմք ։ legamini, ընթեռնանիցիք ։ legantur. ընթեռնանիցին ։

Անկատար եղական ։

Si legerer, եթէ ընթեռնանիցէի ։ legereris, ընթեռնանիցէիր ։ legeretur. ընթեռնանիցէր ։

Յոգնականապէս ։

Si legeremur, եթէ ընթեռնանիցէաք ։ legeremini, ընթեռնանիցէիք ։ legerentur. ընթեռնանիցէին ։

Կատարեալ եղական ։

Si lectus, a, um sim, կամ fuerim. եթէ ընթեռնանեցեալ լիցեմ ։

Le-

Lectus, a, um sis, կամ fueris. ընթեռնանեցեալ իցես ։

Lectus, a, um sit, կամ fuerit. ընթեռնանեցեալ իցէ ։

Յոգնականապէս ։

Si lecti, æ, a simus, կամ fuerimus. եթէ ընթեռնանե- ցեալք իցեմք ։

Lecti, æ, a sitis, կամ fueritis. ընթեռնանեցեալք իցէք ։

Lecti, æ, a sint, կամ fuerint. ընթեռնանեցեալք իցեն ։

Գերակատար ենթակայն ։

Si lectus, a, um essem, կամ fuissem. եթէ ընթեռնանե- ցեալ իցեի ։

Lectus, a, um esses, կամ fuisses. ընթեռնանեցեալ իցեիր ։

Lectus, a, um esset կամ fuisset. ընթեռնանեցեալ իցէր ։

Յոգնականապէս ։

Si lecti, æ, a essemus, կամ fuissemus. եթէ ընթեռնա- նեցեալք իցեաք ։

Lecti, æ, a essetis, կամ fuissetis. ընթեռնանեցեալք իցէիք ։

Lecti, æ, a essent, կամ fuissent. ընթեռնանեցեալք իցէին ։

Ապառնի ենթակայն ։

Si lectus, a, um ero, կամ fuero. եթէ ընթեռնանեցեալ եղէց ։

Lectus, a, um eris, կամ fueris. ընթեռնանեցեալ եղիջիր ։

Lectus, a, um erit, կամ fuerit. ընթեռնանեցեալ եղիցի ։

Յոգնականապէս ։

Si lecti, æ, a erimus, կամ fuerimus. եթէ ընթեռնանե- ցեալք եղիցուք ։

Lecti, æ, a eritis, կամ fueritis. ընթեռնանեցեալք եղիջիք ։

Lecti, æ, a erint, կամ fuerint. ընթեռնանեցեալք եղիցին ։

Աներեւոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ,
և եղական ։

Legi. ընթեռնանիլ ։

Կատարեալ և գերակատար. եղականապէս ։

Lectum, am, um esse, կամ fuisse. ընթեռնանեցեալ գոլ ։
Յոգնականապէս ։
Lectos, as, a esse. կամ fuisse. ընթեռնանեցեալք գոլ ։
Ապառնի եղական ։
Lectum iri, կամ legendum, am, um esse. ընթեռնլի գոլ ։
Յոգնականապէս ։
Lectum iri, կամ legendos, as, a esse. ընթեռնլիք գոլ ։

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ, և եղական ։

Legendum, am, um fuisse. ընթեռնլի լեալ գոլ ։
Յոգնականապէս ։
Legendos, as, a fuisse. ընթեռնլիք լեալք գոլ ։

Ընդունելութիւն կատարեալ և գերակատար ։

Lectus, a, um. ընթեռնանեցեալ ։
Ապառնի.
Legendus, a, um. ընթեռնլի ։

Յաղագս չորրորդի լծորդութեան բայից ներգործականաց, որոց աներևոյթն եզերի, 'ի Ire որպէս Audire. այս լսել:

Սահմանականին եղանակի ժամանակ ներկայ
եղանակն:

Audio, լսեմ: audis, լսես: audit. լսէ:

Յոգնականապէս:

Audimus, լսեմք: auditis, լսէք: audiunt. լսեն:

Անկատար եղանակն:

Audiebam, լսէի: audiebas, լսէիր, audiebat. , լսէր:

Յոգնականապէս:

Audiebamus, լսէաք: audiebatis. լսէիք, audiebant. լսէին:

Կատարեալ եղանակն:

Audiui, լուայ: audiuisti, լուար: audiuit. լուաւ:

Յոգնականապէս:

Audiuimus, լուաք, audiuistis, լուայք: audiuerunt, կամ audiuere. լուան:

Գերակատար եղանակն:

Audiueram, լուեալ էի: audiueras, լուեալ էիր: audiuerat. լուեալ էր:

Յոգնականապէս:

Audiueramus, լուեալք էաք: audiueratis, լուեալք էիք: audiuerant. լուեալք էին:

Ապառնի եղանակն:

Audiam, լուայց: audies, լսեսցես: audiet. լսեսցէ:

Յոգնականապէս:

Audiemus, լուիցուք: audietis, լսեսցէք: audient. լսեսցեն:

Հրամայականին եղանակի ժամանակ ներկայ
Եզական:

Audi, կամ audito, լուր: audiat. լուիցէ:

Յոգնականս:

Audiamus, լուիցուք: audite, կամ auditote, լուարուք: audiant. լուիցեն:

Ապառնի եզական:

Audito, կամ audies, լսիցես. կամ լուիջիր: audito, կամ audiet. լսիցէ:

Յոգնականս:

Auditote, կամ audietis, լսիջիք, կամ լուիջիք: audiunto, կամ audient. լսիցեն:

Ըղձականին եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար
Եզականապէս:

Vtinam audirem, երանի թէ լուիցէի: audires, լուիցէիր: audiret. լուիցէր:

Յոգնականս:

Vtinam audiremus, երանի թէ լուիցէաք: audiretis, լուի-ցէիք: audirent. լուիցէին:

Կատարեալ եզական:

Vtinam audiuerim, երանի թէ լուեալ իցեմ, audiueris, լուեալ իցես: audiuerit. լուեալ իցէ:

Յոգնականս:

Vtinam audiuerimus, երանի թէ լուեալ իցեմք: audiueritis: լուեալ իցէք: audiuerint. լուեալ իցեն:

Գերակատար եզական:

Vtinam audiuissem, երանի թէ լուեալ իցէի: audiuisses,

լու-

լուեալիցէիր : audiuisset. լուեալիցէր :

Յոգնականապէս :

Vtinam audiuissemus, Երանի թէ լուեալ իցէաք: audiuissetis, լուեալ իցէիք: audiuissent. լուեալ իցէին :

Ապառնի եղանակն :

Vtinam audiam. Երանի թէ լուիցեմ: audiat. լուիցես, audias, լուիցէ :

Յոգնականապէս :

Vtinam audiamus, Երանի թէ լուիցեմք : audiatis, լուիցէք: audiant. լուիցեն :

Ստորադասական եղանակի ժամանակ ներկայ
եղանակն :

Si audiam, եթէ լուիցեմ: audias, լուիցես : audiat. լուիցէ:

Յոգնականապէս :

Si audiamus, եթէ լուիցեմք: audiatis, լուիցէք: audiant. լուիցեն:

Անկատար եղանակն :

Si audirem, եթէ լուիցէի : audires. լուիցէիր : audiret. լուիցէր :

Յոգնականապէս:

Si audiremus, եթէ լուիցէաք: audiretis, լուիցէիք : audirent. լուիցէին :

Կատարեալ եղանակն :

Si audiuerim, եթէ լուեալիցեմ: audiueris, լուեալիցես : audiuerit. լուեալիցէ :

Յոգնականապէս :

Si audiuerimus, եթէ լուեալ իցեմք: audiueritis, լուեալ իցէք: audiuerint. լուեալ իցեն :

Գերա

Գերանցաւոր եւ եզական :

Si audiuissem, եԹէ լուեալիցէի : audiuisses, լուեալիցէիր : audiuisset լուեալիցէր :

Յոգնականաւորս :

Si audiuissemus, եԹէ լուեալք իցեաք : audiuissetis, լուեալք իցէիք : audiuissent. լուեալք իցէին :

Ապառնի եւ եզական :

Si audiuero, եԹէ լուեալեղէց : audiueris, լուեալեղիցես : audiuerit, լուեալեղիցի :

Յոգնականաւորս :

Si audiuerimus, եԹէ լուեալք եղիցուք : audiueritis, լուեալք եղիցիք : audiuerint լուեալք եղիցին :

Աներեւոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ, եւ անկատար :

Audire. լսել :

Կատարեալ եւ գերակատար :

Audisse. լուեալ գոլ :

Ապառնի եւ եզական.

Auditurum, am, um esse, լսելոյ գոլ :

Յոգնականաւորս :

Audituros, as, a esse, լսելոց գոլ :

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ, եզականաւորս :

Auditurum, am, um fuisse. լսելոյ լեալ գոլ :

Յոգնականաւորս :

Audituros, as, a fuisse, լսելոց լեալ գոլ :

լուեալ էցէիր ։ audiuisset. լուեալ էցէ ։

Յոգնականաւորակս ։

Vtinam audiuissemus, Երանի թէ լուեալք էցէաք ։ audiuissetis, լուեալք էցէք ։ audiuissent. լուեալք էցէին ։

Ապառնի եղանակն ։

Vtinam audiam. Երանի թէ լուիցեմ ։ audiat. լուիցես, audias, լուիցէ ։

Յոգնականաւորակս ։

Vtinam audiamus, Երանի թէ լուիցեմք ։ audiatis, լուիցէք ։ audiant. լուիցեն ։

Ստորադասականի եղանակի ժամանակ ներկայ
եղանակն ։

Si audiam, եթէ լուիցեմ ։ audias, լուիցես ։ audiat. լուիցէ ։

Յոգնականաւորակս ։

Si audiamus, եթէ լուիցեմք ։ audiatis, լուիցէք ։ audiant. լուիցեն ։

Անկատար եղանակն ։

Si audirem, եթէ լուիցէի ։ audires. լուիցէիր ։ audiret. լուիցէր ։

Յոգնականաւորակս ։

Si audiremus, եթէ լուիցէաք ։ audiretis, լուիցէիք ։ audirent. լուիցէին ։

Կատարեալ եղանակն ։

Si audiuerim, եթէ լուեալ լիցիմ ։ audiueris, լուեալ լիցիս ։ audiuerit. լուեալ լիցի ։

Յոգնականաւորակս ։

Si audiuerimus, եթէ լուեալք լիցիմք ։ audiueritis, լուեալք լիցիք ։ audiuerint. լուեալք լիցին ։

Գերակատար եզակի։

Si audiuissem, եթէ լուեալ իցէի։ audiuisses, լուեալ իցէիր։ audiuisset լուեալ իցէր։

Յոգնականապէս։

Si audiuissemus, եթէ լուեալք իցէաք։ audiuissetis, լուեալք իցէիք։ audiuissent. լուեալք իցէին։

Ապառնի եզակի։

Si audiuero, եթէ լուեալ եղէց։ audiueris, լուեալ եղիցիս։ audiuerit. լուեալ եղիցի։

Յոգնականապէս։

Si audiuerimus, եթէ լուեալք եղիցուք։ audiueritis, լուեալք եղիցիք։ audiuerint լուեալք եղիցին։

Աներևոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ, և անկատար։

Audire. լսել։

Կատարեալ և գերակատար։

Audisse. լուեալ գոլ։

Ապառնի եզական.

Auditurum, am, um esse, լսելոց գոլ։

Յոգնականապէս։

Audituros, as, a esse, լսելոցք գոլ։

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ, եզականապէս։

Auditurum, am, um fuisse. լսելոց լեալ գոլ։

Յոգնականապէս։

Audituros, as, a fuisse, լսելոցք լեալք գոլ։

լուեալ իցէիր : audiuisset. լուեալ իցէր :

Յոգնականայքն :

Vtinam audiuissemus, Երանի թէ լուեալք իցէաք: audiuissetis, լուեալք իցէք: audiuissent. լուեալք իցեն :

Ապառնի Եղանակն :

Vtinam audiam. Երանի թէ լուիցեմ: audiat. լուիցես, audias, լուիցէ :

Յոգնականայքն :

Vtinam audiamus, Երանի թէ լուիցեմք: audiatis, լուիցէք: audiant. լուիցեն :

Ստորադասականի եղանակի ժամանակ ներկայ Եղանակն :

Si audiam, եթէ լուիցեմ: audias, լուիցես: audiat. լուիցէ:

Յոգնականայքն :

Si audiamus, եթէ լուիցեմք: audiatis, լուիցէք: audiant. լուիցեն :

Անկատար Եղանակն :

Si audirem, եթէ լուիցէի : audires. լուիցէիր : audiret. լուիցէր :

Յոգնականայքն :

Si audiremus, եթէ լուիցէաք : audiretis, լուիցէիք : audirent. լուիցէին :

Կատարեալ Եղանակն :

Si audiuerim, եթէ լուեալ իցեմ: audiueris, լուեալ իցես: audiuerit լուեալ իցէ :

Յոգնականայքն :

Si audiuerimus, եթէ լուեալք իցեմք: audiueritis, լուեալք իցէք: audiuerint. լուեալք իցեն :

Գերա

Գերակատար եզական :

Si audiuissem, եթէ լուեալ իցէի : audiuisses, լուեալ իցէիր : audiuisset լուեալ իցէր :

Յոգնականապէս :

Si audiuissemus, եթէ լուեալք իցէաք : audiuissetis, լուեալք իցէիք : audiuissent. լուեալք իցէին :

Ապառնի եզական :

Si audiuero, եթէ լուեալ եղէց : audiueris, լուեալ եղիցիս : audiuerit, լուեալ եղիցի :

Յոգնականապէս :

Si audiuerimus, եթէ լուեալք եղիցուք : audiueritis, լուեալք եղիջիք : audiuerint լուեալք եղիցին :

Աներեւոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ, և անկատար :

Audire. լսել :

Կատարեալ և գերակատար :

Audisse. լուեալ գոլ :

Ապառնի և եզական.

Auditurum, am, um esse, լսելոց գոլ :

Յոգնականապէս :

Audituros, as, a esse, լսելոցք գոլ :

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ, եզականապէս :

Auditurum, am, um fuisse. լսելոց լեալ գոլ :

Յոգնականապէս :

Audituros, as, a fuisse, լսելոցք լեալք գոլ :

լուեալ իցէիր ։ audiuiſset. լուեալ իցէ ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam audiuiſsemus, Երանի թէ լուեալ իցէաք ։ audiuiſsetis, լուեալ իցէիք ։ audiuiſsent. լուեալ իցէին ։

Ապառնի եղանակն ։

Vtinam audiam. Երանի թէ լուիցեմ ։ audiat. լուիցես, audias, լուիցէ ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam audiamus, Երանի թէ լուիցեմք ։ audiatis, լուիցէք ։ audiant. լուիցեն ։

Ստորադասականի եղանակի ժամանակն ներկայ եղանակն ։

Si audiam, եթէ լուիցեմ ։ audias, լուիցես ։ audiat. լուիցէ ։

Յոգնականապէս ։

Si audiamus, եթէ լուիցեմք ։ audiatis, լուիցէք ։ audiant. լուիցեն ։

Անկատար եղանակն ։

Si audirem, եթէ լուիցէի ։ audires. լուիցէիր ։ audiret. լուիցէր ։

Յոգնականապէս ։

Si audiremus, եթէ լուիցէաք ։ audiretis, լուիցէիք ։ audirent. լուիցէին ։

Կատարեալ եղանակն ։

Si audiuerim, եթէ լուեալ իցեմ ։ audiueris, լուեալ իցես ։ audiuerit. լուեալ իցէ ։

Յոգնականապէս ։

Si audiuerimus, եթէ լուեալ իցեմք ։ audiueritis, լուեալ իցէք ։ audiuerint. լուեալ իցեն ։

Գերա

Գերակատար եւ եզական:

Si audiuissem, եթէ լուեալ իցէի: audiuisses, լուեալ իցէիր: audiuisset լուեալ իցէր:

Յոգնականապէս:

Si audiuissemus, եթէ լուեալք իցեմք: audiuissetis, լուեալք իցէք: audiuissent. լուեալք իցեն:

Ապառնի եւ եզական:

Si audiuero, եթէ լուեալ եղէց: audiueris, լուեալ եղիցիս: audiuerit, լուեալ եղիցի:

Յոգնականապէս:

Si audiuerimus, եթէ լուեալք եղիցուք: audiueritis, լուեալք եղիջիք: audiuerint լուեալք եղիցին:

Աներեւոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ, եւ անկատար:

Audire. լսել:

Կատարեալ եւ գերակատար:

Audisse. լուեալ գոլ:

Ապառնի եւ եզական.

Auditurum, am, um esse, լսելոց գոլ:

Յոգնականապէս:

Audituros, as, a esse, լսելոցք գոլ:

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ, եզականապէս:

Auditurum, am, um fuisse. լսելոց լեալ գոլ:

Յոգնականապէս:

Audituros, as, a fuisse, լսելոցք լեալք գոլ:

Յաղագս չորրորդի լծորդութեան բայից ներգործականաց, որոց աներևոյթն եղերի, 'ի Ire որպէս Audire. այ՛ լսել։

Սահմանականին եղանակին ժամանակ ներկայ եղանակն։

Audio, լսեմ։ audis, լսես։ audit. լսէ։

Յոգնականապէս։

Audimus, լսեմք։ auditis, լսէք։ audiunt. լսեն։

Անկատար եղանակն։

Audiebam, լսէի։ audiebas, լսէիր, audiebat. լսէր։

Յոգնականապէս։

Audiebamus, լսէաք։ audiebatis. լսէիք, audiebant. լսէին։

Կատարեալ եղանակն։

Audiui, լուայ։ audiuisti, լուար։ audiuit. լուաւ։

Յոգնականապէս։

Audiuimus, լուաք, audiuistis, լուայք։ audiuerunt, կամ audiuere. լուան։

Գերակատար եղանակն։

Audiueram, լուեալ էի։ audiueras, լուեալ էիր։ audiuerat. լուեալ էր։

Յոգնականապէս։

Audiueramus, լուեալք էաք։ audiueratis, լուեալք էիք։ audiuerant. լուեալք էին։

Ապառնի եղանակն։

Audiam, լուայց։ audies, լսեսցես։ audiet. լսեսցէ։

Յոգնականապէս։

Audiemus, լուիցուք։ audietis, լսեսջիք։ audient. լսեսցեն։

Հրամ.

Հրամայականն եղանակի ժամանակ ներկայ
եզականն :

Audi, կամ audito, լուր : audiat. լուիցէ :

Յոգնականապէս :

Audiamus, լուիցուք : audite, կամ auditote, լուիջիք : audiant. լուիցեն :

Ապառնին եզականն :

Audito, կամ audies, լսեսջիր . կամ լուիջիր : audito, կամ audiet. լսեսցէ :

Յոգնականապէս :

Auditote, կամ audietis, լսեսջիք, կամ լուիջիք : audiunto, կամ audient. լսեսցեն :

Ըղձականն եղանակի ժամանակ ներկայ եւ անկատար
եզականապէս :

Vtinam audirem, երանի թէ լուիցէի : audires, լուիցէիր : audiret. լուիցէր :

Յոգնականապէս :

Vtinam audiremus, երանի թէ լուիցէաք : audiretis, լուիցէիք : audirent. լուիցէին :

Կատարեալ եզականն :

Vtinam audiuerim, երանի թէ լուեալ իցեմ : audiueris, լուեալ իցես : audiuerit. լուեալ իցէ :

Յոգնականապէս :

Vtinam audiuerimus, երանի թէ լուեալք իցեմք : audiueritis : լուեալք իցէք : audiuerint. լուեալք իցեն :

Գերակատար եզականն :

Vtinam audiuissem, երանի թէ լուեալ իցէի : audiuisses,

լուեալիցէիր ։ audiuisset. լուեալիցէր ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam audiuissemus, Երանի թէ լուեալք իցեաք ։ audiuissetis, լուեալք իցէք ։ audiuissent. լուեալք իցեն ։

Ապառնի եղանակն ։

Vtinam audiam. Երանի թէ լուիցեմ ։ audiat. լուիցես, audias, լուիցէ ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam audiamus, Երանի թէ լուիցեմք ։ audiatis, լուիցէք ։ audiant. լուիցեն ։

Ստորադասականի եղանակի ժամանակ ներկայ եղանակն ։

Si audiam, եթէ լուիցեմ ։ audias, լուիցես ։ audiat. լուիցէ ։

Յոգնականապէս ։

Si audiamus, եթէ լուիցեմք ։ audiatis, լուիցէք ։ audiant. լուիցեն ։

Անկատար եղանակն ։

Si audirem, եթէ լուիցէի ։ audires. լուիցէիր ։ audiret. լուիցէր ։

Յոգնականապէս ։

Si audiremus, եթէ լուիցէաք ։ audiretis, լուիցէիք ։ audirent. լուիցէին ։

Կատարեալ եղանակն ։

Si audiuerim, եթէ լուեալիցեմ ։ audiueris, լուեալիցես ։ audiuerit. լուեալիցէ ։

Յոգնականապէս ։

Si audiuerimus, եթէ լուեալքիցեմք ։ audiueritis, լուեալք իցէք ։ audiuerint. լուեալքիցեն ։

Գերա

Գերանցեալ եզական :

Si audiuissem, եթէ լուեալ իցէի : audiuisses, լուեալ իցէիր : audiuisset լուեալ իցէր :

Յոգնականակս :

Si audiuissemus, եթէ լուեալք իցեմք : audiuissetis, լուեալք իցէք : audiuissent. լուեալք իցեն :

Ապառնի եզական :

Si audiuero, եթէ լուեալ եղէց : audiueris, լուեալ եղիցիս : audiuerit. լուեալ եղիցի :

Յոգնականակս :

Si audiuerimus, եթէ լուեալք եղիցուք : audiueritis, լուեալք եղիցիք : audiuerint լուեալք եղիցին :

Աներեւոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ, և անկատար :

Audire. լսել :

Կատարեալ և գերակատար :

Audisse. լուեալ գոլ :

Ապառնի եզական.

Auditurum, am, um esse, լսելոց գոլ :

Յոգնականակս :

Audituros, as, a esse, լսելոցք գոլ :

Ապառնի խառն ընդ կատարելոյ, եզականակս :

Auditurum, am, um fuisse. լսելոց լեալ գոլ :

Յոգնականակս :

Audituros, as, a fuisse, լսելոցք լեալք գոլ :

Բայանուանք ։

Audiendi, լսելոյ ։ audiendo, լսելով ։ audiendum. ՚ի լսել

Ընդերբայք ։

Auditum, առ ՚ի լսել ։ auditu. առ ՚ի լսել ։

Ընդունելութի՟ ներկայ եւ անկատար ։

Audiens. լսող ։

Ապառնի ։

Auditurus, a, um. լսելոց ։

Յաղագս չորրորդի լծորդութե՟ բայից կրաւորականաց որոց աներեւոյթն եղերի ՚ի Iri. որպէս Audiri. ըստ լսիլ ։

Սահմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ,

եզական ։

Audior, լսիմ ։ audiris, լսիս ։ auditur. լսի ։

Յոգնականապէս ։

Audimur, լսիմք ։ audimini. լսիք ։ audiuntur. լսին ։

Անկատար եզական ։

Audiebar, լսէի ։ audiebaris, լսէիր ։ audiebatur. լսէր

Յոգնականապէս ։

Audiebamur, լսէաք ։ audiebamini, լսէիք ։ audiebantur. լսէին ։

Կատարեալ եզական ։

Auditus, a, um ſum, կամ fui. լսեցայ ։
Auditus, a, um es, կամ fuiſti. լսեցար ։
Auditus, a, um eſt, կամ fuit. լսեցաւ ։

Յոգնականապէս.

Auditi, æ, a ſumus, կամ fuimus. լսեցաք ։
Auditi, æ, a eſtis, կամ fuiſtis, լսեցայք ։

Auditi,

Auditi, æ, a sunt, կամ fuerunt. լսեցան ։

Գերակատար անցեալն ։

Auditus, a, um eram, կամ fueram. լսեցեալ էի ։
Auditus, a, um eras, կամ fueras. լսեցեալ էիր ։
Auditus, a, m erat, կամ fuerat. լսեցեալ էր ։

Յոգնականական ։

Auditi, æ. a eramus, կամ fueramus, լսեցեալ էաք ։
Auditi, æ, a eratis, կամ fueratis. լսեցեալ էիք ։
Auditi, æ, a erant, կամ fuerant. լսեցեալ էին ։

Ապառնի եղանակն ։

Audiar, լսեցայց ։ audieris, լսեսցիս ։ audietur. լսեսցի ։

Յոգնականական ։

Audiemur, լսեսցուք ։ audiemini, լսեսջիք ։ audientur, լսեսցին ։

Հրամայականին եղանակի ժամանակ ներկայ և եղանակն ։

Audire, կամ auditor, լուր ։ audiatur. լուիցի ։

Յոգնականական ։

Audiamur, լուիցուք ։ audiamini, կամ audiminor, լուարուք ։ audiantur. լուիցին ։

Ապառնի եղանակն ։

Auditor, կամ audieris, լուիջիր ։ auditor, կամ audietur. լսեսցի ։

Յոգնականական ։

Audiminor, կամ audiemini, լուիջիք ։ audiuntor, կամ audientur. լսեսցին ։

Ըղձականն եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար ;

Եզականաւորս :

Vtinam audirer, երանի թէ լսիցէի : կամ լսուեցէի : audireris, լսիցէիր : audiretur. լսիցիւր : կամ լսուէիւր :

Յոգնականաւորս :

Vtinam audiremur, երանի թէ լսիցէաք, կամ լսուիցէաք ; audiremini, լսիցէիք : audirentur. լսիցէին :

Անցատարեալ եղանակն :

Vtinam auditus, a, um sim, կամ fuerim : երանի թէ լսեցեալ իցեմ :

Auditus, a, um sis, կամ fueris. լսեցեալ իցես :

Auditus, a, um sit, կամ fuerit. լսեցեալ իցէ :

Յոգնականաւորս :

Vtinam auditi, æ, a simus, կամ fuerimus. երանի թէ լսեցեալք իցեմք :

Auditi, æ, a sitis, կամ fueritis. լսեցեալք իցէք :

Auditi, æ, a sint, կամ fuerint. լսեցեալք իցեն :

Գերանցական եղանակն :

Vtinam auditus, a, um essem, կամ fuissem. երանի թէ լսեցեալ իցէի :

Auditus, a, um esses, կամ fuisses. լսեցեալ իցէիր :

Auditus, a, um esset, կամ fuisset. լսեցեալ իցէր :

Յոգնականաւորս :

Vtinam auditi, æ, a essemus, կամ fuissemus, երանի թէ լսեցեալք իցէաք :

Auditi, æ, a essetis կամ fuissetis. լսեցեալք իցէիք :

Auditi, æ. a essent, կամ fuissent. լսեցեալք իցէին :

ԱՀրամա.

ԱՂօթականն եղանակն ։

Vtinam audiar, երանի թէ լուեցիմ ։ audiaris, լուեցիս ։ audiatur. լուեցի ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam audiamur, երանի թէ լուեցիմք ։ audiamini, լուեցիք ։ audiantur. լուեցին ։

Ստորադասականն եղանակի ժամանակ ներկայ
եղանակն ։

Si audiar, եթէ լուեցիմ ։ audiaris, լուեցիս ։ audiatur. լուեցի ։

Յոգնականապէս ։

Si audiamur, եթէ լուեցիմք ։ audiamini, լուեցիք ։ audiantur. լուեցին ։

ԱՆկատար եղանակն ։

Si audirer, եթէ լսեցէի ։ կամ լուեցէի ։ audireris, լսեցէիր ։ audiretur. լսեցիւր, կամ լսիւր ։

Յոգնականապէս ։

Si audiremur, եթէ լսեցէաք ։ audiremini, լսեցէիք ։ audirentur. լսեցէին ։

Կատարեալ եղանակն ։

Si auditus, a, um sim, կամ fuerim. եթէ լսեցեալ իցեմ ։
Auditus, a, um sis, կամ fueris. լսեցեալ իցես ։
Auditus, a, um sit, կամ fuerit. լսեցեալ իցէ ։

Յոգնականապէս ։

Si auditi, æ, a simus, կամ fuerimus. եթէ լսեցեալք իցեմք ։
Auditi, æ, a sitis, կամ fueritis. լսեցեալք իցէք ։
Auditi, æ, a sint, կամ fuerint. լսեցեալք իցեն ։

Գերակատար եղանակն ։

Si auditus, a, um essem, կամ fuissem. եթէ լսեցեալ իցեմ

Audi-

Auditus, a, um esses, կամ fuisses. լսեցեալ լիցէիր :

Auditus, a, um esset, կամ fuisset. լսեցեալ լիցէր :

Յոգնականապէս :

Si auditi, æ, a essemus, կամ fuissemus. եթէ լսեցեալք լիցէաք :

Auditi, æ, a essetis, կամ fuissetis. լսեցեալք լիցէիք :

Auditi, æ, a essent, կամ fuissent. լսեցեալք լիցէին :

Ապառնի Անցական :

Si auditus, a, um ero, կամ fuero. եթէ լսեցեալ եղէց :

Auditus, a, um eris, կամ fueris. լսեցեալ եղիցիս :

Auditus, a, um erit, կամ fuerit. լսեցեալ եղիցի :

Յոգնականապէս :

Si auditi, æ, a erimus, կամ fuerimus. եթէ լսեցեալք եղիցուք :

Auditi, æ, a eritis, կամ fueritis. լսեցեալք եղիցիք :

Auditi, æ, a erint, կամ fuerint. լսեցեալք եղիցին :

Աներևոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ, և անկատար :

Audiri. լսել :

Լրացելոյ և գերակատար եզականապէս :

Auditum, am, um esse, կամ fuisse. լսեցեալ գոլ :

Յոգնականապէս :

Auditos, as, a esse, կամ fuisse. լսեցեալք գոլ :

Ապառնի Անցական :

Auditum iri, կամ audiendum, am, um esse. լսելի գոլ :

Յոգնականապէս :

Auditum iri, կամ audiendos, as, a esse. լսելիք գոլ :

Ապառնի. խառն ընդ կատարելոյ և անցական :

Audiendum, am, um fuiſſe. լսելի լինել գոլ :

Յոգնականապէս :

Audiendos, as, a fuiſſe. լսելիս լինել գոլ :

Ընդունելութիւն կատարեալ :

Auditus, a, um. լսեցեալ :

Ապառնի :

Audiendus, a, um. լսելի :

Առաջ. զինն այսոցիկ չորեց ընդունելութեանց ներգործականաց և կրաւորականաց գիտելի է, նախ զի համայնք բայք լաթինա-կանք կանոնաւորք թէ Ներգործականք, և թէ կրաւորականք ըստ անկերևոյթից սոցին եղերեցեալք, ընդունին ըստ սոցին, ոչ ներգործականքն ըստ ներգործականաց, և կրաւորականքն ըստ կրաւորականաց :

Երկրորդ գիտելի է ; զի համայնք բայք չէզոքականք կանո-նաւորք թէ պարզք և թէ բաղադրեցեալք ընդունին ըստ ներգոր-ծականաց : ըստ որում և եղերին յանկերևոյթս իւրեանց :

Երրորդ գիտելի է ; զի համայնք բայք ձայնակրականք և հա-սարակք կանոնաւորք թէ պարզք, և թէ բաղադրեցեալք ընդու-նին ըստ կրաւորականացն :

Չորրորդ գիտելի է, զի այսոցիկ ընդունելութեանց սահմանա-կանն եղանակին կատարեալքն ժամանակք բազմիցս 'ի մէջ լնե-լիորդս դէմս իւրեանց համառօտին, 'ի բաց ձգելով զվանկս որք բաղկանան առաւելն V. որգաւ. Amauiſti. լինի : Amaſti. ոչ սիրեցեր : Amauiſtis, լինի : Amaſtis. ոչ սիրեցիք : Audiui-ſti. լինի : Audiſti. ոչ լուար : Audiuiſtis. լինի : Audiſtis. ոչ լուայք, այսպէս և այլք :

Հնո

Չորեքերորդ գիտելի է, զի ստորադասական եղանակին երբեմն ՚ի կրաւորական առանց մասնականն Si. այսինքն եթէ, և յայնժամ կոչի կարողական եղանակ, երբ զկարողութիւն կամ զկամս ամենեւին նշանակող, որգոն Vellem mori. այսինքն կամէի մեռանել: Occidissem. այսինքն սպանեալ կացեալ էի: և այլն:

Հինգերորդ գիտելի է, զի որոց բայք չունին զիւրս դերբայս, նաև ոչ ունին և զընդունելութիւն ապառնի որպէս ՚ի Rus. և զընդունելութիւն կատարելոյ: զժամանակս զկատարելոյն և զգերակատարս կրաւորականաց: զապառնիս կրաւորականս ստորադասականին, և զապառնին աներևոյթին, թէ զներգործականն, և թէ զկրաւորականն, որք ՚ի դերբայից. և ՚ի մակեն, Iri. բաղկանան, որպիսիք են այսոքիկ որք հետևին: Mico. այսինքն ցոլամ: Strido. կրճտեմ: Lugeo. սգամ: Frigeo. մրսիմ: Pedo. տռեմ: Sileo. լռեմ: Fulgeo. փայլեմ: Luceo. լուսաւորեմ: Vrgeo. ստիպեմ: Sorbeo. կլանեմ: Turgeo. ուռիմ: Conniueo. ականս առնեմ: Algeo. պաղիմ: Flaueo. դեղնիմ: Timeo. երկնչիմ: Paueo. զահիմ: Ferueo. եռամ: Liueo. կապուտիմ: Congruo. յարմարիմ: Lambo. լիզեմ: Sapio. համեղանամ: Quatio. դղրդեմ: Respuo. հերքեմ: Linquo. լքեմ: Ingruo. վերադիմեմ: Batuo. ջարդեմ: Posco. հայցեմ: Metuo. զանգիտեմ: Pluo. անձրևեմ: Dispesco. արձակարձակեմ: Luo. կոծամ: Scando համբառնամ: Compesco. կերակրեմ: կամ ուստեցուցանեմ: Fatisco. օձանիմ: Hisco. որոշամ: Scabo. քորեմ: Sugo. ծծեմ: Nolo. չկամիմ: Prodigo. վատնեմ: Dego. զեղեղիմ: Annuo. ակնարկեմ: Vado. գնամ: Glisco. աճիմ: Vergo. կորանամ: Disco. ուսանիմ: Tremo, սարսեմ: Satago. արտորամ: Ferio. պարապիմ: Incesso զգնամ: Repello. հերքեմ: վարընկարագեմ: Ambigo. երկբայիմ: երկայաամ: Sterto. խռամ: Rudo. զռամ: Psallo. սաղմոսեմ: Cerno. դիտեմ,

գիտեմ: Vescor. կերակրիմ, Liquor. հալիմ, Medeor. բժշկեմ, Reminiscor. յիշատակեմ, Ango. նեղեմ, Volo. կամիմ, Malo. մանաւանդ կամիմ, Furo. մոլեգնեմ, Arceo. քշեմ, Serpo. սողամ, Iuuo. օգնեմ, Æstiuo. ամառնեմ, ամառայնեմ, Ningo. ձիւնեմ, Studeo. ջանամ, և այլք բազումք:

Գլուխ հինգերորդ.

Յաղագս [illegible] բայից [illegible] Vti. որ իններորդն է, կամ վարիլ:

Սահմանական եղանակի ժամանակ ներկայ, և եզական:

Vtor, վարիմ, vteris, վարիս: vtitur. վարի.

Յոգնականաւ:

Vtimur, վարիմք, vtimini, վարիք, vtuntur. վարին,

Անցեալ անկատար եզականն:

Vtebar, վարէի, vtebaris, վարէիր, vtebatur. վարէր.

Յոգնականաւ:

Vtebamur, վարէաք, vtebamini, վարէիք, vtebantur. վարէին.

Անցեալ կատարեալ եզականն:

Vsus, a, um sum, կամ fui. վարեցայ, և այլն,

Յոգնականաւ:

Vsi, æ, a sumus, կամ fuimus. վարեցաք, և այլն:

Գերակատար եզականն:

Vsus, a, vsum eram, կամ fueram. վարեցեալ էի, և այլն

Յոգնականաւ,

Vsi, æ, a eramus, կամ fueramus. վարեցեալ էաք, և այլն

Ապառնի եզականն:

Vtar, վարեցայց, vteris, վարեսցիս, vtetur. վարեսցի:

Յոգնականաւորքն:

Vtemur, վարեսցուք, vtemini; վարեսջիք, vtentur. վարեսցին:

Հրամայականն եղանակի ժամանակ ներկայ եզականն:

Vtere, կամ vtitor, վարեր, vtatur. վարեսցի:

Յոգնականաւորքն:

Vtamur, վարեսցուք, vtimini, կամ vtiminor, վարեցարուք. vtantur. վարեսցին:

Ապառնի եզականն:

Vtitor, կամ vteris, վարեսջիր, vtitor. կամ vtetur. վարեսցի:

Յոգնականաւորքն:

Vtiminor, կամ vtemini, վարեսջիք, vtuntor, կամ vtentur. վարեսցին:

Ըղձականն եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար եզականաւորն:

Vtinam vterer, երանի թէ վարեցիցէի, vtereris, վարեցիցէիր, vteretur. վարեցիցէր:

Յոգնականաւորքն:

Vtinam vteremur, երանի թէ վարեցիցէաք, vteremini, վարեցիցէիք, vterentur. վարեցիցէին:

Կատարեալ եզականն:

Vtinam vsus, a, um sim, կամ fuerim. երանի թէ վարեցեալ իցեմ, եւ այլն:

Յոգնականապէս :

Vtinam vsi, æ, a simus, կամ fuerimus. Երանի Թէ վարե- ցեալ եցեմք, և այլն :

Գերակատար եղանակն :

Vtinam vsus, a, um essem, կամ fuissem. Երանի Թէ վա- րեցեալիցէի :

Յոգնականապէս .

Vtinam vsi, æ, a essemus, կամ fuissemus. Երանի Թէ վարեցեալ եցէաք :

Ապառնի եղանակն :

Vtinam vtar, Երանի Թէ վարեցիմ. vtaris, վարեցիս : vta- tur. վարեցի :

Յոգնականապէս :

Vtinam vtamur, Երանի Թէ վարեցիմք, vtamini, վարե- ցիք, vtantur. վարեցին :

Ստորադասականի եղանակի ժամանակ ներկայ, եղանակն :

Si vtar. եԹէ վարեցիմ :

Անկատար եղանակս :

Si vterer. եԹէ վարեցէի, և այլն :

Լիակատարեալ եղանակն :

Si vsus, a, um sim, կամ fuerim. եԹէ վարեցեալիցեմ, և այլն :

Գերակատար եղանակն :

Si vsus, a, um essem, կամ fuissem. եԹէ վարեցեալիցէի, և այլն :

Ապառնի եղանակն :

Si vsus, a, um ero, կամ fuero, եԹէ վարեցեալ եղեց, և այլն :

Յոգնականաւորէս։

Si vsi, æ, a erimus, կամ fuerimus, եթէ վարեցեալ էիցուք։

Աներեւութի եղանակի ժամանակ ներկայ, անկատար։

Vti. վարել։

Կատարեալ եւ գերակատար եզականաւորէս։

Vsum, am, um esse, կամ fuisse. վարեցեալ գոլ։

Յոգնականաւորէս։

Vsos, as, a esse, կամ fuisse. վարեցեալս գոլ։

Ապառնին եզականն։

Ներգործականէս։

Vsurum, am, um esse, վարելոց գոլ։

Յոգնականաւորէս։

Vsuros, as, a esse. վարելոցս գոլ։

Ապառնին եզականն։

Կրաւորականէս։

Vtendum, am, um esse. վարելի գոլ։

Յոգնականաւորէս։

Vtendos, as, a esse. վարելիս գոլ։

Բայանունաւորք։

Vtendi, վարելոյ։ vtendo, վարելով։ vtendum. 'ի վարել։

Գերբայք։

Vsum. 'ի վարել։ կամ 'ի վարելն։ 'ի վերայ...։

Ընդունելութիւն ներկայ եւ անկատար։

Vtens. վարող։ Վարիչ...։

Կատարեալ ընդունական։

Vsus, a, um. վարեցեալ։

Ածականն կրաւորականն։

Vtendum, am, um. վարելի։

Ածականն ներգործականն։

Vsurus, a, um. վարելոց։ եւ այլն։

Յաղագս լծորդութեան բայից հասարակի Dimetiri. որ է չափել, եւ չափիլ։

Սահմանականին եղանակի ժամանակ ներկայ եւ եզականն։

Dimetior, չափեմ, եւ չափիմ։ dimetiris, չափես, եւ չափիս։ dimetitur. չափէ, եւ չափի։

Յոգնականաւորքն։

Dimetimur, չափեմք, եւ չափիմք։ dimetimini, չափէք, եւ չափիք։ dimetiuntur. չափեն, եւ չափին։

Անկատար եւ եզական։

Dimetiebar, չափէի, եւ չափեէի։ dimetiebaris, չափէիր, եւ չափեէիր։ dimetiebatur. չափէր, եւ չափիւր։

Յոգնականաւորքն։

Dimetiebamur, չափէաք, եւ չափեէաք։ dimetiebamini, չափէիք, եւ չափեէիք։ dimetiebantur. չափէին, եւ չափեէին։

Կատարեալ եւ եզական։

Dimensus, a, um sum, կամ fui. չափեցի եւ չափեցայ, եւ այլն։

Յոգնականաւորքն։

Dimensi, æ, a sumus, կամ fuimus. չափեցաք։ եւ այլն։

Գերակատար եւ եզական։

Dimensus, a, um eram, կամ fueram. չափեալ, եւ չափե-ցեալէի։

Յոգնականաւորս:

Dimensi, æ, a eramus, կամ fueramus. չափեալ էաք, և չափեցեալ էաք:

Ապառնին և եզական:

Dimetiar, չափեցից, և չափեցայց. dimetieris, չափեսցես և չափեսցիս: dimetietur. չափեսցէ, և չափեսցի:

Յոգնականաւորս.

Dimetiemur, չափեսցուք, և չափեսցուք: dimetimini, չափեսջիք, և չափեսջիք: dimetientur. չափեսցեն, և չափեսցին:

Հրամայականն եղանակի ժամանակ ներկայ, և եզական:

Dimetire, կամ dimetitor, չափեա՛, և չափիր, dimetiatur. չափեսցէ, և չափեսցի:

Յոգնականաւորս:

Dimetiamur, չափեցեմք, և չափեցիմք: dimetimini, կամ dimetiminor, չափեցէք, և չափեցարուք: dimetiantur. չափեսցեն, և չափեսցին:

Ապառնին, և եզական:

Dimetitor, կամ dimetieris, չափեսջիր, և չափիջիր: dimetitor. կամ dimetietur. չափեսցեն, և չափեսցին:

Յոգնականաւորս:

Dimetiminor, կամ dimetiemini, չափեսջիք, և չափիջիք: dimetiuntor, կամ dimetientur. չափեսցեն, և չափեսցին:

Ըղձականն եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար եզականաւորս:

Vtinam dimetirer, երանի թէ չափեցէի, և չափեցէի di-

meti-

metireris, չափիցեիր, և չափիցեեիր: dimetiretur. չա-փիցէր, և չափիցեւր:

Յոգնականաւորես:

Vtinam dimetiremur, երանի թէ չափիցեաք, և չափի-ցեեաք: dimetiremini, չափիցեիք, և չափիցեեիք: dimeti-rentur. չափիցեին, և չափիցեեին:

Կատարեալ և եղական:

Vtinam dimensus, a, um sim, կամ fuerim, երանի թէ չափեալ իցեմ, և չափեցեալ իցեմ, և այլն:

Գերակատար և եղական:

Vtinam dimensus, a, um essem, կամ fuissem. երանի թէ չափեալ իցէի, և չափեցեալ իցէի: և այլն:

Ապառնի և եղական:

Vtinam dimetiar, երանի թէ չափիցեմ, և չափիցիմ: dime-tiaris, չափիցես, և չափիցիս: dimetiatur, չափիցէ, և չափիցի:

Յոգնականաւորես:

Vtinam dimetiamur, երանի թէ չափիցեմք, և չափիցիմք: dimetiamini, չափիցէք, և չափիցիք: dimetiantur. չա-փիցեն, և չափիցին:

Ստորադասականին եղանակի ժամանակ ներկայ և եղական:

Si dimetiar. եթէ չափիցեմ, և չափիցիմ: և այլն:

Անկատար և եղական:

Si dimetirer. եթէ չափիցէի, և չափիցեէի: և այլն:

Կատարեալ և եղական:

Si dimensus, a, um sim, կամ fuerim. եթէ չափեալ, կամ չափեցեալ իցեմ: և այլն:

Գերա-

Գերակատար եւ եղանակն :

Si dimensus, a, um essem, կամ fuissem. Եթէ չափեալ, կամ չափեցեալ իցէի : եւայլն :

Ապառնին եւ եղանակն :

Si dimensus, a, um ero, կամ fuero. Եթէ չափեալ, կամ չափեցեալ եղէց : եւայլն :

Աներեւութի եղանակի ժամանակ ներկայ,
եւ եղանակն :

Dimetiri. չափել, եւ չափիլ :

Կատարեալ եւ գերակատար եղականաւորն :

Dimensum, am, um esse, կամ fuisse. չափեալ եւ չափեցեալ գոլ:

Յոգնականաւորն :

Dimensos, as, a esse, կամ fuisse. չափեալս, եւ չափեցեալս գոլ:

Ապառնին եւ եղանակն ներգործականեր :

Dimensurum, am, um esse. չափելոց գոլ :

Յոգնականաւորն :

Dimensuros, as, a esse. չափելոցս գոլ:

Ապառնին եւ եղանակն կրաւորականեր :

Dimensum iri, կամ dimetiendum, am, um esse. չափելի գոլ :

Յոգնականաւորն :

Dimensum iri, կամ dimetiendos, as, a esse. չափելիս գոլ :

Բայանուանք :

Dimetiendi, չափելոյ : dimetiendo, չափելով : dimetiendum. 'ի չափել :

Դեր.

Ո—երբայք :

Dimensum ; առ ՚ի չափել : dimensu. առ ՚ի չափել :

Ընդունելութիւն ներկայ և անկատար :

Dimetiens . չափող :

Կատարեալ և գերակատար :

Dimensus , a , um . չափեալ և չափեցեալ :

Ապառնի ներգործականերպ :

Dimensurus , a , um . չափելոց . և այլն :

Ապառնի կրաւորականերպ :

Dimetiendus , a , um . չափելի . և այլն :

Գլուխ Ամասն երորդ.

Յաղագս լծորդութե̄ բայից անկանոնից :

Եւ նախ յաղագս լծորդութե̄ բային չէզոքականի և անկանոնի , Posse ; որ̄ կարել , կամ մարթել :

Սահմանականի եղանակի ժամանակ ներկայ , և եզական :

Possum , կարեմ : potes , կարես : potest . կարէ :

Յոգնականապէս :

Possumus , կարեմք : potestis , կարէք : possunt . կարեն :

Անկատար եզական :

Poteram , կարէի : poteras , կարէիր : poterat . կարէր :

Յոգնականապէս :

Poteramus , կարէաք : poteratis , կարէիք : poterant . կա-րէին :

Կատարեալ եզական :

Potui , կարացի : potuisti , կարացեր : potuit . կարաց :

Յոգնականապէս ։

Potuimus, կարացաք ։ potuistis, կարացիք ։ potuerunt, կամ potuere. կարացին ։

Գերականատար և եզականն ։

Potueram, կարացեալ էի ։ potueras, կարացեալ էիր ։ potuerat. կարացեալ էր ։

Յոգնականապէս ։

Potueramus, կարացեալ էաք ։ potueratis, կարացեալ էիք ։ potuerant. կարացեալ էին ։

Ապառնի և եզականն ։

Potero, կարացից ։ poteris, կարասցես ։ poterit. կարասցէ ։

Յոգնականապէս ։

Poterimus, կարասցուք ։ poteritis. կարասցէք ։ poterunt. կարասցեն ։

Հրամայականն եղանակի ժամանակն ներկայ և եզականն ։

Fac possis. կարասցիր ։

Ըղձականն եղանակի ժամանակն ներկայ, և անկատար եզականապէս ։

Vtinam possem, երանի թէ կարիցէի ։ posses, կարիցէիր ։ posset. կարիցէր ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam possemus, երանի թէ կարիցէաք ։ possetis, կարիցէիք, possent. կարիցէին ։

Կատարեալ և եզականն ։

Vtinam potuerim, երանի թէ կարացեալ իցեմ ։ potueris, կարացեալ իցես ։ potuerit. կարացեալ իցէ ։

Յոգ

Յոգնականապէս ։

Vtinam potuerimus, երանի թէ կարացեալ իցեմք ։ potueritis, կարացեալ իցէք ։ potuerint. կարացեալ իցեն ։

Գերակատար եղանակն ։

Vtinam potuissem, երանի թէ կարացեալ իցէի ։ potuisses, կարացեալ իցէիր ։ potuisset. կարացեալ իցէր ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam potuissemus. երանի թէ կարացեալ իցեաք ։ potuissetis, կարացեալ իցէք ։ potuissent. կարացեալ իցեն ։

Ապառնի եղանակն ։

Vtinam possim, երանի թէ կարիցեմ ։ possis, կարիցես ։ possit. կարիցէ ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam possimus, երանի թէ կարիցեմք ։ possitis, կարիցէք ։ possint. կարիցեն ։

Ստորադասական եղանակի ժամանակ ներկայ եղանակն ։

Si possim, եթէ կարիցեմ ։ possis. կարիցես ։ և այլն ։

Անկատար եղանակն ։

Si possem, եթէ կարիցէի ։ posses. կարիցէիր ։ և այլն ։

Կատարեալ եղանակն ։

Si potuerim. եթէ կարացեալ իցեմ. և այլն ։

Գերակատար եղանակն ։

Si potuissem եթէ կարացեալ իցէի. և այլն ։

Ապառնի եղանակն ։

Si potuero, եթէ կարացեալ լինիցիմ ։ potueris, կարացեալ լինիցիս ։ potuerit. կարացեալ լինիցի ։

Յոգնականապէս ։

Si potuerimus, եԹէ կարացեալք եղիցուք ։ potueritis, կարացեալք եղիցիք ։ potuerint. կարացեալք եղիցին ։

Աներեւոյթի եղանակի ժամանակն ներկայ,
և անկատար ։

Posse. կարել ։

Կատարեալ և գերակատար ։

Potuisse. կարացեալ գոլ ։

Ըստ այսմ լծորդին և ս, համայնք բարդուԹիւնք սորին, որ այսոքիկ են. Absum. յ՟ զատ եմ ։ Prosum. յ՟ օգուտ եմ ։ Adsum. յ՟ մերձ եմ ։ Desum. յ՟ պակաս եմ ։ Præsum. յ՟ ՚ի վր եմ ։ Obsum յ՟ ընդդէմ եմ ։ Subsum. յ՟ ներՔ եմ ։ Insum. յ՟ ներ եմ ։ Intersum. յ՟ ՚ի մէջ եմ ։ Supersum. ՚ի վեր եմ ։ և այլք նմանք ։

Լծորդութիւն բային ներգործականին, և անկանոնին Ferre. յ՟ բերել ։

Սահմանականին եղանակի ժամանակ ներկայ.
Եզականն ։

Fero, բերեմ ։ fers, բերես ։ fert. բերէ ։

Յոգնականապէս ։

Ferimus, բերեմք ։ fertis, բերէք ։ ferunt. բերեն ։

Անկատար եզականն ։

Ferebam. բերէի ։ և այլն որպէս Legebam.

Կատարեալ եզականն ։

Tuli, բերի ։ tulisti, բերեր ։ և այլն որպէս Legi,

Գերակատար և եղանակն :

Tuleram . բերեալ էի : և այլն ոպ̃ Legeram .

Ապառնի և եղանակն :

Feram . բերից : և այլն ոպ̃ Legam .

Հրամայականն եղանակի ժամանակ ներկայ և եղանակն :

Fer , կամ ferto , բեր : ferat , բերիցէ :

Յոգնականաւքն :

Feramus , բերիցեմք : ferte , կամ fertote , բերէք : ferant . բերիցեն :

Ապառնի և եղանակն .

ferto , կամ feres , բերջիր : ferto , կամ feret . բերցէ :

Յոգնականաւքն :

Fertote , կամ feretis , բերջիք : ferunto , կամ ferent , բերցեն :

Ըղձականն եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար , եզականաւքն :

Vtinam ferrem , երանի թէ բերիցէի : ferres , բերիցէիր : ferret . բերիցէր :

Յոգնականաւքն :

Vtinam ferremus , երանի թէ բերիցէաք : ferretis , բերիցէիք : ferrent . բերիցէին :

Կատարեալ և եղանակն :

Vtinam tulerim . երանի թէ բերեալ իցեմ : և այլն ոպ̃ Legerim .

Գերակատար և եղանակն :

Vtinam tulissem . երանի թէ բերեալ իցէի : և այլն ոպ̃ Legissem .

Ապառնի եղանակին ։

Vtinam feram. Երանի թէ բերիցեմ։ և այլքն, որպէս Legam.

Ստորադասականին եղանակի ժամանակ ներկայ,

և եղանակն ։

Si feram. եթէ բերիցեմ. և այլքն, որպ Legam.

Ապառնի եղանակին ։

Si tulero, եթէ բերեալ եղէց ։ tuleris, բերեալ եղիցես ։ tulerit. բերեալ եղիցի. և այլքն ։

Աներևոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ,

և անցկատար ։

Ferre. բերել ։

Կատարեալ և գերակատար ։

Tulisse. բերեալ գոլ ։

Ապառնի եղանակին ։

Laturum, am, um esse. բերելոց գոլ ։ և այլքն ։

Բայանուանք ։

Ferendi, բերելոյ ։ ferendo, բերելով ։ ferendum. ՚ի բերել ։

Ուղղաբայք ։

Latum, առ ՚ի բերել ։ latu. առ ՚ի բերել ։

Ընդունելութիւն ներկայ և անցկատար ։

Ferens, tis. բերող ։

Ապառնի ։

Laturus, a, um. բերելոց ։ և այլքն ։

Կրաւորականութիւն ։

Սահմանականին եղանակի ժամանակ ներկայ
և եզական ։

Feror, բերիմ ։ ferris, բերիս ։ fertur. բերի ։

Յոգնականաւն ։

Ferimur, բերիմք ։ ferimini, բերիք ։ feruntur, բերին ։

Անկատար և եզական ։

Ferebar. բերէի ։ և այլն ։

Կատարեալ և եզական ։

Latus, a, um ſum, կամ fui. բերայ ։ և այլն ։

Գերակատարք և եզական ։

Latus, a, um eram, կամ fueram. բերեցեալէի ։ և այլն ։

Ապառնի և եզական ։

Ferar. բերայց. և այլն ։

Հրամայականին եղանակի ժամանակ ներկայ,
և եզական ։

Ferre, կամ fertor, բերիր ։ feratur. բերեսցի ։

Յոգնականայն ։

Feramur, բերեսցուք ։ ferimini, կամ feriminor, բերարուք ։
ferantur. բերեսցին ։

Ապառնի, և եզական ։

Fertor, կամ fereris, բերեսջիր ։ fertor, կամ feretur. բերեսցի ։

Յոգնականայն.

Feriminor, կամ ferimini, բերեսջիք ։ feruntor, կամ ferentur. բերեսցին ։

Ըղձականն եղանակի ժամանակն ներկայ և անկատար եղականապէս:

Vtinam ferrer. Երանի թէ բերիցէի: և այլն:

Կատարեալ և եղականս:

Vtinam latus, a, um ſim, կամ fuerim, Երանի թէ բերեցեալ իցեմ: և այլն:

Գերակատար և եղական:

Vtinam latus, a, um eſſem, կամ fuiſſem. Երանի թէ բերեցեալ իցէի:

Ապառնի և եղական:

Vtinam ferar. Երանի թէ բերիցիմ:

Ստորադասականի եղանակի ժամանակն ներկայ, և եղական:

Si ferar. եթէ բերիցիմ: և այլն:

Ապառնի և եղական:

Si latus, a, um ero, կամ fuero. եթէ բերեցեալ եղէց: և այլն:

Աներևոյթի ներկայ և անկատար:

Ferri. բերիլ:

Ապառնի և եղական:

Latum iri. կամ Ferendum, am, um eſſe. բերելի գոլ:

Ընդունելութի կատարեալ և գերակատար:

Latus, a, um. բերեցեալ:

Ապառնի.

Ferendus, a, um. բերելի, և այլն ըստ Legor.

Ըստ

Լծորդութիւն բայիս անկանոնի Velle. որ կամիլ :

Սահմանական եղանակի ժամանակ ներկայ,
և եղանակն :

Volò, կամիմ : vis, կամիս : vult. կամի :

Յոգնականաւորակէս :

Volumus, կամիմք : vultis, կամիք : volunt. կամին :

Անկատար եղանակն :

Volebam. կամէի : և այլն. որպէս Docebam.

Կատարեալ եղանակն :

Volui. կամեցայ, և այլն. որպէս Docui.

Գերակատար եղանակն :

Volueram. կամեցեալէի : և այլն որպէս Docueram.

Ապառնի եղանակն :

Volam, կամեցայց : voles. կամեսցես : և այլն որպէս Legam.

Հրամայական ներկայ :

Fac velis. կամեաց : և այլն :

Ըղձական եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար
եղականաւորակէս :

Vtinam vellem, երանի թէ կամիցէի : velles, կամիցէիր :
vellet. կամիցէր :

Յոգնականաւորակէս :

Vtinam vellemus, երանի թէ կամիցէաք : velletis, կամի-
ցէիք : vellent. կամիցէին :

Կատարեալ և գերակատար :

Vtinam voluerim. երանի թէ կամեցեալ իցեմ : և այլն որպէս
Docuerim.

Գերակատար և եղանակն :

Vtinam voluissem. Երանի թէ կամեցեալ լինէի : և այլն որպէս Docuissem.

Ապառնի և եղանակն :

Vtinam velim. Երանի թէ կամիցիմ : velis, կամիցիս ; velit. կամիցի :

Յոգնականապէս :

Vtinam velimus, Երանի թէ կամիցիմք : velitis, կամիցիք : velint. կամիցին :

Ստորադասական եղանակի ժամանակն ներկայ և եղանակն :

Si velim. Եթէ կամիցիմ : և այլն :

Անկատար և եղանակն :

Si vellem. Եթէ կամիցէի : և այլն :

Կատարեալ և եղանակն :

Si voluerim. Եթէ կամեցեալ լինիցիմ : և այլն :

Գերակատար և եղանակն :

Si voluissem. Եթէ կամեցեալ լինէի : և այլն :

Ապառնի և եղանակն :

Si voluero. Եթէ կամեցեալ եղեց : և այլն . որպէս Docuero.

Աներևութի եղանակի ժամանակն ներկայ, և եղանակն :

Velle. կամել :

Կատարեալ և եղանակն :

Voluisse. կամեցեալ գոլ :

Ընդունելութիւն ներկայ և անկատար :

Volens, tis. կամեցող :

Լծող

Խոնարհութիւն բայիս անկանոնի և բաղադրականի Nolle, որ է չկամիլ։

Սահմանականին եղանակի ժամանակ ներկայ և եզական։

Nolo, չկամիմ։ non vis, չկամիս։ non vult, չկամի։

Յոգնականաւորն։

Nolumus, չկամիմք։ non vultis, չկամիք։ nolunt, չկամին։

Անցեալ անկատար։

Nolebam. չկամէի։ և այլն որպէս Docebam.

Կատարեալ։

Nolui. չկամեցայ։ և այլն։

Գերակատար։

Nolueram. չկամեցեալ էի։ և այլն։

Ապառնի։

Nolam. չկամեցայց։ և այլն որպէս Legam.

Հրամայականին ներկայ։

Noli, կամ nolito, մի կամիր։ nolit, մի կամեսցի։

Յոգնականաւորք։

Nolimus, մի կամեսցուք։ nolite, մի կամիցիք։ nolint. մի կամիցին։

Ապառնի։

Nolito, մի կամիջիր։ nolito ille. մի կամեսցի։

Յոգնականաւորք։

Nolitote, մի կամիջիք։ nolunto. մի կամեսցին։

Ըղձականին ներկայ և անկատար։

Vtinam nollem, երանի թէ չկամիցէի։ nolles, չկամիցէիր։ nollet. չկամիցէր։

Յոգնականապէս ։

Vtinam nollemus, Երանի թէ չկամիցէաք ։ nolletis, չկա-միցէիք ։ nollent. չկամիցէին ։

Կատարեալ եղանակն ։

Vtinam noluerim. Երանի թէ չկամեցեալ լիցիմ ։ Եւ այլն. ըստ Docuerim.

Գերակատար եղանակն ։

Vtinam noluissem, Երանի թէ չկամեցեալ լիցէի ։ Եւ այլն ։

Ապառնի եղանակն ։

Vtinam nolim, Երանի թէ չկամիցիմ ։ nolis, չկամիցիս ։ nolit. չկամիցի ։

Յոգնականապէս ։

Vtinam nolimus. Երանի թէ չկամիցիմք ։ Եւ այլն ։

Ստորադասական եղանակի ներկայ եղանակն ։

Si nolim, Եթէ չկամիցիմ ։ Եւ այլն ։

Ապառնի եղանակն ։

Si noluero. Եթէ չկամեցեալ լիցիմ. Եւ այլն, ըստ Docuero.

Աներևոյթ եղանակի ներկայ և անցկատար ։

Nolle. չկամիլ ։

Կատարեալ և գերակատար ։

Noluisse. չկամեցեալ գոլ ։

Ընդունելութի ներկայ, և անցկատար ։

Nolens. չկամեցող ։

Նմանապէս և Թէ բայից անկանոնաց Malle. որ մակամիլ : այսինքն մանաւանդ կամիլ :

Սահմանականի ներկայ եղանակն :

Malo, մակամիմ : mauis, մակամիս : mauult. մակամի :

Յոգնականաւսն :

Malumus, մակամիմք : mauultis, մակամիք : malunt. մակամին :

Անկատար եղանակն :

Malebam, մակամէի : և այլն. որպէս Docebam.

Կատարեալ եղանակն :

Malui. մակամեցայ. և այլն. որպէս Docui.

Գերակատար եղանակն :

Malueram. մակամեցեալ էի : և այլն. որպէս Docueram.

Հրամայականի ներկայ :

Fac malis. մակամեցիր :

Ըղձականի ներկայ և անկատար եղանակաւն :

Vtinam mallem, երանի Թէ մակամէի : malles, մակամէիր : mallet. մակամէր :

Յոգնականաւսն :

Vtinam mallemus. երանի Թէ մակամէաք. և այլն :

Կատարեալ եղանակն :

Vtinam maluerim. երանի Թէ մակամեցեալ իցեմ : որպէս Docuerim.

Գերակատար եղանակն :

Vtinam maluissem. երանի Թէ մակամեցեալ էի : որպէս Docuissem,

Ապառնի եզական։

Vtinam malim, երանի թէ մակամիցիմ. malis, մակամիցիս. malit. մակամիցի։

Յոգնականաւորքս։

Vtinam malimus, երանի թէ մակամիցիմք. malitis, մակամիցիք. malint. մակամիցին։

Ստորադասականին ներկայ։

Si malim. եթէ մակամիցիմ. և այլն որպ՛ ի վերոյ։

Ապառնի եզական։

Si maluero. եթէ մակամեցեալ եղէց. և այլն։

Աներևութի ներկայ։

Malle. մակամիլ։

Կատարեալ անցեալականաց։

Maluiſſe. մակամեցեալ գոլ։

Լծորդութիւն բային անկանոնին Fio. որ՝ եղանիմ։

Սահմանականին ներկայ և եզական։

Fio, եղանիմ. fis, եղանիս. fit. եղանի։

Յոգնականաւորքս։

Fimus, եղանիմք. fitis, եղանիք. fiunt. եղանին։

Անկատար եզական։

Fiebam. եղանէի. և այլն որպ Audiebam.

Կատարեալ եզական։

Factus, a, um ſum, կամ fui. եղէ. և այլն որպ. Lectus, a, um ſum, կամ fui.

Գերակատար եզական։

Factus, a, um eram, կամ fueram. եղեալ էի. և այլն։

Ապառն

Ապառնի և եզական :

Fiam. եղէց : և այլն որպ Audiam.

Հրամայականի ներգոյ.

Fias, լեր : fiat. եղանիցի :

Յոգնականաւորն :

Fiamus, եղանիցիմք : fiatis, եղիջիք : fiant. եղանիցին :

Ըղձականի ներկայ, և անկատար եզականաւորն :

Vtinam fierem. երանի թէ եղանիցէի : և այլն որպ Legerem.

Լրութեալ և եզական :

Vtinam factus, a, um sim, կամ fuerim. երանի թէ եղ եալ իցեմ : և այլն ; որպ Lectus, a, um sim, կամ fuerim.

Գերակատար և եզական :

Vtinam factus, a, um essem, կամ fuissem. եղեալ իցէի : և այլն :

Ապառնի, և եզական :

Vtinam fiam. երանի թէ եղանիցիմ : և այլն որպ Audiam.

Ստորադասականի ներկայ, և եզական :

Si fiam. եթէ եղանիցիմ : և այլն :

Ապառնի և եզական :

Si factus, a, um ero, կամ fuero. երանի թէ եղեալ կամ լեալ եղէց : և այլն որպ Lectus, a, um ero, կամ fuero.

Աներևութի ներկայ,

Fieri. եղանել :

Լրութեալ և գերակատար :

Factum, am, um esse, կամ fuisse. եղեալ գոլ :

Ապառնի :

Factum iri, կամ faciendum, am, um esse. եղանելի գոլ :

Ընդու

Ապառնի անցողական ։

Vtinam feram. երանի թէ բերիցեմ ։ և այլն ըստ Legam.

Ստորադասական եղանակի ժամանակ ներկայ,
և անցական ։

Si feram. եթէ բերիցեմ. և այլն, ըստ Legam.

Ապառնի անցական ։

Si tulero, եթէ բերեալ եղէց ։ tuleris, բերեալ եղիցես ։ tulerit. բերեալ եղիցի. և այլն ։

Աներևոյթի եղանակի ժամանակ ներկայ,
և անկատար ։

Ferre. բերել ։

Լրացեալ և գերակատար ։

Tulisse. բերեալ գոլ ։

Ապառնի անցական ։

Laturum, am, um esse. բերելոց գոլ ։ և այլն ։

Բայանուանք ։

Ferendi, բերելոյ ։ ferendo, բերելով ։ ferendum. ՚ի բերել ։

Ընդբայք ։

Latum, առ ՚ի բերել ։ latu. առ ՚ի բերել ։

Ընդունելութիւն ներկայ և անկատար ։

Ferens, tis. բերող ։

Ապառնի ։

Laturus, a, um. բերելոց ։ և այլն ։

Կրաւորականութեան ։

Սահմանականին եղանակի ժամանակ ներկայ
և եզական ։

Feror, բերիմ ։ ferris, բերիս ։ fertur. բերի ։

Յոգնականաւորս ։

Ferimur, բերիմք ։ ferimini, բերիք ։ feruntur, բերին ։

Անկատար և եզական ։

Ferebar. բերէաք ։ և այլն ։

Կատարեալ և եզական ։

Latus, a, um ſum, կամ fui. բերայ ։ և այլն ։

Գերակատար և եզական ։

Latus, a, um eram, կամ fueram. բերեցեալ էի ։ և այլն ։

Ապառնի և եզական ։

Ferar. բերայց. և այլն ։

Հրամայականին եղանակի ժամանակ ներկայ,
և եզական ։

Ferre, կամ fertor, բերիր ։ feratur. բերեսցի ։

Յոգնականաւորս ։

Feramur, բերիցուք ։ ferimini, կամ feriminor, բերարուք ։
ferantur. բերեսցին ։

Ապառնի, և եզական ։

Fertor, կամ fereris, բերիջիր ։ fertor, կամ feretur. բերցի ։

Յոգնականաւորս.

Feriminor, կամ ferimini, բերիջիք ։ feruntor, կամ ferentur. բերցին ։

Ըղձականն եղանակի ժամանակ ներկայ և անկատար եղականապէս:

Vtinam ferrer . երանի թէ բերիցէի: և այլն:

Կատարեալ և եղական:

Vtinam latus, a, um sim, կամ fuerim, երանի թէ բերե-ցեալ իցեմ: և այլն:

Գերակատար և եղական:

Vtinam latus, a, um essem, կամ fuissem. երանի թէ բե-րեցեալ լիցէի:

Ապառնի և եղական:

Vtinam ferar . երանի թէ բերիցիմ:

Ստորադասականն եղանակի ժամանակ ներկայ, և եղական:

Si ferar . եթէ բերիցիմ: և այլն:

Ապառնի և եղական:

Si latus, a, um ero, կամ fuero. եթէ բերեցեալ եղէց: և այլն:

Աներևոյթի ներկայ և անկատար:

Ferri. բերիլ:

Ապառնի և եղական:

Latum iri. կամ Ferendum, am, um esse. բերելի գոլ:

Ընդունելութի կատարեալ և գերակատար:

Latus, a, um. բերեցեալ:

Ապառնի.

Ferendus, a, um. բերելի, և այլն որպէս Legor.

Խոնարհութիւն բային անկանոնի Velle . որ կամիլ :

Սահմանականն եղանակի ժամանակ ներկայ ,
եւ եզականն :

Volo , կամիմ : vis , կամիս : vult . կամի :

Յոգնականապէս :

Volumus , կամիմք : vultis , կամիք : volunt . կամին :

Անկատար եւ եզականն :

Volebam . կամէի : եւ այլն . որպէս Docebam .

Կատարեալ եւ եզականն :

Volui . կամեցայ , եւ այլն . որպէս Docui .

Գերակատար եւ եզականն :

Volueram . կամեցեալ էի : եւ այլն որպէս Docueram .

Ապառնի եւ եզականն :

Volam , կամեցայց : voles . կամեսցես : եւ այլն որպէս Legam .

Հրամայականն ներկայ :

Fac velis . կամեսցիս : եւ այլն :

Ըղձականն եղանակի ժամանակ ներկայ եւ անկատար
եզականապէս :

Vtinam vellem , երանի թէ կամիցէի : velles , կամիցէիր :
vellet . կամիցէր :

Յոգնականապէս :

Vtinam vellemus , երանի թէ կամիցէաք : velletis , կամի-
ցէիք : vellent . կամիցէին :

Կատարեալ եւ գերակատար :

Vtinam voluerim . երանի թէ կամեցեալ իցեմ : եւ այլն որպէս
Docuerim .

Գերակատար և եղական ։

Vtinam voluissem. երանի թէ կամեցեալ լիցէի ։ և այլն որպէս Docuissem.

Ապառնի և եղական ։

Vtinam velim. երանի թէ կամիցիմ ։ velis, կամիցիս ։ velit. կամիցի ։

Յոգնականականս ։

Vtinam velimus, երանի թէ կամիցիմք ։ velitis, կամիցիք ։ velint. կամիցին ։

Ստորադասականն եղանակի ժամանակն ներկայ
և եղական ։

Si velim. եթէ կամիցիմ ։ և այլն ։

Անկատար և եղական ։

Si vellem. եթէ կամիցէի ։ և այլն ։

Կատարեալ և եղական ։

Si voluerim. եթէ կամեցեալ լիցիմ ։ և այլն ։

Գերակատար և եղական ։

Si voluissem. եթէ կամեցեալ լիցէի ։ և այլն ։

Ապառնի և եղական ։

Si voluero. եթէ կամեցեալ եղեց ։ և այլն . որպէս Docuero.

Աներևոյթի եղանակի ժամանակն ներկայ,
և եղական ։

Velle. կամիլ ։

Կատարեալ և եղական ։

Voluisse. կամեցեալ գոլ ։

Ընդունելութիւն ներկայ և անկատար ։

Volens, tis. կամեցօղ ։

Ճխորդութիւն բայիս անկանոնի և բացասականին Nolle, որ՝ չկամիլ։

Սահմանականին եղանակի ժամանակն ներկայ և եզական։

Nolo, չկամիմ։ non vis, չկամիս։ non vult. չկամի։

Յոգնականաւորքն։

Nolumus, չկամիմք։ non vultis, չկամիք։ nolunt. չկամին։

Անկատարք։

Nolebam. չկամէի։ և այլն որպէս Docebam.

Կատարեալ։

Nolui. չկամեցայ։ և այլն։

Գերակատարք։

Nolueram. չկամեցեալ էի։ և այլն։

Ապառնի։

Nolam. չկամեցայց։ և այլն որպէս Legam.

Հրամայականին ներկայ։

Noli, կամ nolito, մի՛ կամիր։ nolit. մի՛ կամեսցի։

Յոգնականաւորք։

Nolimus, մի՛ կամիցեմք։ nolite, մի՛ կամիցիք։ nolint. մի՛ կամիցին։

Ապառնին։

Nolito, մի՛ կամիջիր։ nolito ille. մի՛ կամեսցի։

Յոգնականաւորք։

Nolitote, մի՛ կամիջիք։ nolunto. մի՛ կամեսցին։

Ըղձականին ներկայ և անկատար։

Vtinam nollem, երանի թէ չկամիցէի։ nolles, չկամիցէիր։ nollet. չկամիցէր։

Յոգնականապէս։

Vtinam nollemus, երանի թէ չկամէաք։ nolletis, չկամէիք։ nollent. չկամէին։

Կատարեալ եղանակն։

Vtinam noluerim. երանի թէ չկամեցեալ լիցիմ։ և այլն. որպէս Docuerim.

Գերակատար եղանակն։

Vtinam noluissem, երանի թէ չկամեցեալ լինէի։ և այլն։

Ապառնին եղանակն։

Vtinam nolim, երանի թէ չկամիցիմ։ nolis, չկամիցիս։ nolit. չկամիցի։

Յոգնականապէս։

Vtinam nolimus. երանի թէ չկամիցիմք։ և այլն։

Ստորադասականն եղանակի ներկայ եղանակն։

Si nolim, եթէ չկամիցիմ։ և այլն։

Ապառնին եղանակն։

Si noluero. եթէ չկամեցեալ լիցիմ. և այլն, որպէս Docuero.

Աներևոյթ եղանակի ներկայ և անկատար։

Nolle. չկամիլ։

Կատարեալ և գերակատար։

Noluisse. չկամեցեալ գոլ։

Ընդունելութիւն ներկայ, և անկատար։

Nolens. չկամեցող։

Խոնարհումն բային անկանոնի Malle. որ մակաւել ։ այսինքն մանաւանդ կամել ։

Սահմանականի ներկայ եզականն ։

Malo, մակաւեմ ։ mauis, մակաւես ։ mauult. մակաւէ ։

Յոգնականն այսպէս ։

Malumus, մակաւեմք ։ mauultis, մակաւէք ։ malunt. մակաւեն ։

Անկատար եզականն ։

Malebam, մակաւէի ։ և այլն. որպէս Docebam.

Կատարեալ եզականն ։

Malui. մակաւեցայ. և այլն. որպէս Docui.

Գերակատար եզականն ։

Malueram. մակաւեցեալ էի ։ և այլն. որպէս Docueram.

Հրամայականն ներկայ ։

Fac malis. մակաւեցիր ։

Ըղձականն ներկայ և անկատար եզականն այսպէս ։

Vtinam mallem, երանի թէ մակաւեցէի ։ malles, մակաւեցէիր ։ mallet. մակաւեցէր ։

Յոգնականն այսպէս ։

Vtinam mallemus. երանի թէ մակաւեցէաք. և այլն ։

Կատարեալ եզականն ։

Vtinam maluerim. երանի թէ մակաւեցեալ իցեմ ։ որպէս Docuerim.

Գերակատար եզականն ։

Vtinam maluissem. երանի թէ մակաւեցեալ իցէի ։ որպէս Docuissem,

Ձայնա

Ապառնի եւ եղականն :

Vtinam malim, երանի թէ մակամիցիմ : malis, մակամիցիս : malit. մակամիցի :

Յոգնականապէս :

Vtinam malimus, երանի թէ մակամիցիմք : malitis, մակամիցիք : malint. մակամիցին :

Ստորադասականն ներկայ :

Si malim. եթէ մակամիցիմ : եւ այլն որպէս ՚ի վերոյ :

Ապառնին եւ եղականն :

Si maluero. եթէ մակամեցեալ եղէց : եւ այլն :

Աներեւոյթի ներկայ :

Malle. մակամիլ :

Կատարեալ եւ գերակատար :

Maluisse. մակամեցեալ գոլ :

Լծորդութիւն բային անկանոնի Fio. որ եղանիմ :

Սահմանականի ներկայ եւ եղականն :

Fio, եղանիմ : fis, եղանիս : fit. եղանի :

Յոգնականապէս :

Fimus, եղանիմք : fitis, եղանիք : fiunt. եղանին :

Անկատար եւ եղականն :

Fiebam. եղանէի : եւ այլն որպէս Audiebam.

Կատարեալ եւ եղականն :

Factus, a, um sum, կամ fui. եղէ : եւ այլն որպէս. Lectus, a, um sum, կամ fui.

Գերակատար եւ եղականն :

Factus, a, um eram, կամ fueram. եղեալ էի : եւ այլն :

Ապառ

Ապառնի և եղական ։

Fiam. եղէց ։ և այլքն ոպ̃ Audiam.

Հրամայականին ներկայ.

Fias, լեր ։ fiat. եղանիցի ։

Յոգնականաւորէն ։

Fiamus, եղանիցիմք ։ fiatis, եղիջիք ։ fiant. եղանիցին ։

Ըղձականին ներկայ, և անկատար եղականաւորէն ։

Vtinam fierem. երանի թէ եղանէիցէի ։ և այլքն ոպ̃ Legerem.

Կատարեալ և եղական ։

Vtinam factus, a, um sim, կամ fuerim. երանի թէ եղ եալ իցեմ ։ և այլքն ; ոպ̃ Lectus, a, um sim, կամ fuerim.

Գերակատար և եղական ։

Vtinam factus, a, um essem, կամ fuissem. եղեալ իցէի ։ և այլքն ։

Ապառնի, և եղական ։

Vtinam fiam. երանի թէ եղանիցիմ ։ և այլքն ոպ̃ Audiam.

Ստորադասականին ներկայ, և եղական ։

Si fiam. եթէ եղանիցիմ ։ և այլքն ։

Ապառնի և եղական ։

Si factus, a, um ero, կամ fuero. երանի թէ եղեալ կամ լեալ եղէց ։ և այլքն ոպ̃ Lectus, a, um ero, կամ fuero.

Աներևութին ներկայ,

Fieri. եղանել ։

Կատարեալ և գերակատար ։

Factum, am, um esse, կամ fuisse. եղեալ գոլ ։

Ապառնի ։

Factum iri, կամ faciendum, am, um esse. եղանելոց գոլ ։

Ըղձու

Ընդունելութի կատարեալ կրաւորական :

Factus, a, um. եղեալ :

Ապառնի :

Faciendus, a, um. եղանելի :

Լծորդութի բային անկանոնի. Ire. որ̃ գնալ :

Սահմանականի ներկայ :

Eo, գնամ : is, գնաս : it. գնայ :

Յոգնականաւորքն :

Imus, գնամք : itis, գնայք : eunt. գնան :

Անկատար եղանակն :

Ibam, գնայի : ibas, գնայիր : ibat. գնայր :

Յոգնականաւորքն :

Ibamus, գնայաք : ibatis, գնայիք : ibant. գնային :

Կատարեալ եղանակն :

Iui, գնացի : iuisti. գնացեր : եւայլն որ̃ Audiui.

Գերակատար եղանակն :

Iueram. գնացեալէի : եւայլն որ̃ Audiueram.

Ապառնի եղանակն :

Ibo, գնացից : ibis, գնասցես : ibit. գնասցէ :

Յոգնականաւորքն :

Ibimus, գնասցուք : ibitis, գնասցէք : ibunt. գնասցեն :

Հրամայականի ներկայ, եղանակն :

I, կամ ito, գնա : eat. գնասցէ :

Յոգնականաւորքն :

Eamus, գնասցուք : ite, կամ itote, գնացէք : eant. գնասցեն :

Ապառնի եղանակն :

Ito, կամ ibis, գնասցես : ito, կամ ibit. գնասցէ :

Յոգ

Յոգնականաւորս.

Itote ; կամ ibitis , գնասջիք : eunto , կամ ibunt . գնասցեն :

Ըղձականն ներկայ , և անկատար եղականաւորս :

Vtinam irem . Երանի թէ գնայցէի : և այլն որպ̄ Audirem .

Կատարեալ և եղական :

Vtinam iuerim . Երանի թէ գնացեալ իցեմ : և այլն որպ̄ Audiuerim -

Գերակատար և եղական :

Vtinam iuissem . Երանի թէ գնացեալ իցէի : և այլն :

Ապառնի և եղական :

Vtinam eam , Երանի թէ գնայցեմ : eas , գնայցես : eat . գնայցէ :

Յոգնականաւորս :

Vtinam eamus , գնայցեմք : eatis , գնայցէք : eant . գնայցեն :

Ստորադասական ներկայ , և եղական :

Si eam . եթէ գնայցեմ : և այլն որպ̄ 'ի վերոյ :

Ապառնի և եղական :

Si iuero . եթէ գնացեալ եղէց : և այլն որպ̄ Audiuero ;

Աներևոյթի ներկայ , և անկատար :

Ire : գնալ :

Կատարեալ և գերակատար :

Iuisse . գնացեալ գոլ :

Ապառնի և եղական :

Iturum , am , um esse . գնալոց գոլ :

Բայանուանք :

Eundi , գնալոյ : eundo , գնալով : eundum . 'ի գնալ :

Ընդերբայք։

Itum. առ ի գնալ։

Ընդունելութեան ներկայ։

Iens. գնացող։

Ապառնի։

Iturus, a, um. գնալոց։

Լծորդութիւն բայիս անկանոնի. Queo. այս̃ մարթեմ։

Սահմանականի ներկայ, և եզականն։

Queo, մարթեմ։ quis, մարթես։ quit. մարթի։

Յոգնականաւորս։

Quimus, մարթեմք։ quitis, մարթէք։ queunt. մարթեն։

Անկատար և եզականն։

Quibam. մարթէի։ և այլն ըստ Ibam.

Կատարեալ և եզականն։

Quiui. մարթեցայ. և այլն ըստ Iui.

Գերակատար և եզականն։

Quiueram. մարթեցեալ էի։ և այլն ըստ Iueram.

Ապառնի և եզականն։

Quibo. մարթեցայց։ և այլն ըստ Ibo.

Ըղձականի ներկայ, և անկատար։

Vtinam quirem. երանի թէ մարթէի։ և այլն ըստ Irem.

Կատարեալ և եզականն։

Vtinam quiuerim. երանի թէ մարթեցեալ [illegible]։ և այլն։

Գերակատար և եզականն։

Vtinam quiuissem. երանի թէ մարթեցեալ էի։ և այլն։

Ապառ

Ապառնի և եղական ։

Vtinam queam, երանի թէ մարթիցեմ ։ queas. մարթի-ցես ։ և այլն որպէս Eam.

Ստորադասականի ներկայ ։

Si queam. եթէ մարթիցիմ ։ և այլն որպէս 'ի վերոյ ։

Ապառնի և եղական ։

Si quiuero. եթէ մարթեցեալ լինիցեմ ։ և այլն ։

Աներևոյթի ներկայ և անկատար ոչ գոյ ։

Կատարեալ և գերակատար ։

Quiuisse. մարթեցեալ գոլ ։ և այլն ։

Ըստ այսմ լծորդին և, Nequeo. այ՛ ոչ մարթեմ, կամ չմարթեմ ։ որոյ աներևոյթի ներկայն լինի. Nequire. այ՛ չմար-թել ։

Լծորդութիւն բայից անկանոնաց Edo. այ՛ ուտեմ ։

Սահմանականի ներկայ, և եղական ։

Edo, ուտեմ ։ edis, կամ es, ուտես ։ edit, կամ est. ուտէ ։

Հրամայականի ներկայ ։

Ede. կեր ։

Ապառնի և եղական ։

Edito, կամ esto. կերիջիր ։

Ըղձականի ներկայ, և անկատար

Vtinam ederem. երանի թէ ուտեի ։

Աներևոյթի ներկայ ։

Edere. ուտել ։ և այլն ։

Ըստ այսմ լծորդին և սոքա համանգոյնք բաղդութիւք սորին. որ պէսպէս. Comedo. այ՛ կերակրեմ ։ Exedo. այ՛ սպառեմ ։ և այլք նմանք ։

Գլուխ Մետասաներորդ.

Յաղագս լծորդութեց բայից ոմանց պակասաւորաց ։

Սահմանականի ներկայ և կատարեալ ։

Memini, յիշեմ, և յիշեցի ։ meministi. յիշես, և յիշեցեր ։ և այլն ո՟պ Legi.

Անկատար և գերակատար ։

Memineram, յիշէի, և յիշեալ էի ։ memineras. յիշէիր, և յիշեալ էիր ։ և այլն ո՟պ Legeram.

Հրամայականի ներկայ և ապառնի ։

Memento, կամ memineris, յիշեա, կամ յիշեսջիր ։ meminerit. յիշեցէ, և յիշեսցէ ։

Յոգնականապէս ։

Meminerimus, յիշեցեմք ։ mementote, յիշեցէք ։ կամ յիշեսջիք ։ meminerint. յիշիցեն, կամ յիշեսցեն ։

Ըղձականի ներկայ և կատարեալ ։

Vtinam meminerim, երանի թէ յիշեցեմ ։ և յիշեալ իցեմ ։ memineris. յիշեցես, և յիշեալ իցես ։ և այլն ո՟պ Legerim.

Անկատար և գերակատար ։

Vtinam meminissem, երանի թէ յիշեցէի, և յիշեալ իցէի ։ meminisses, յիշեցէիր, և յիշեալ իցէիր ։ և այլն ո՟պ Legissem.

Ստորադասականի ներկայ և կատարեալ ։

Si meminerim. եթէ յիշեցեմ, և յիշեալ իցեմ, և այլն ո՟պ ի վերոյ ։

Ապառնի.

Si meminero. եթէ յիշեալ եղէց ։ և այլն ո՟պ Legero.

Անեզ

Աներևութին ներկայ և կատարելոյ

Meminisse. յիշել, կյիշեալ գոլ։

Լծորդութիւն բայիս պակասաւորի Noui. այս ծանեայ։

Սահմանականին ներկայ և կատարելոյ։

Noui, ծանեամ, և ծանեայ ։ nouisti. ծանեար, և ծանեար ։
և այլն որպ Legit.

Անկատար և գերակատար ։

Noueram, ծանեի, և ծանեալ էի ։ noueras. ծանեիր, և
ծանեալ էիր ։ և այլն որպ Legeram.

Հրամայականին ներկայ և ապառնի ։

Noueris, ծանիր ։ և ծանեալ լիջիր ։ nouerit. ծանիցէ, և ծա-
նեացէ ։

Յորդորականաւորքեր ։

Nouerimus, ծանիցեմք ։ noueritis, ծանիք, և ծանեալ լիջիք ։
nouerint. ծանիցեն ։ և այլն ։

Ըղձականին ներկայ և կատարելոյ ։

Vtinam nouerim, երանի թէ ծանիցեմ, և ծանեալ լիցեմ ։
noueris. ծանիցես, և ծանեալ լիցես ։ և այլն որպ Legerim.

Անկատար և գերակատար ։

Vtinam nouissem, երանի թէ ծանիցէի, և ծանեալ լիցէի ։
nouisses. ծանիցէիր, և ծանեալ լիցէիր ։ և այլն որպ Legissem.

Ստորադասականին ներկայ և կատարելոյ ։

Si nouerim, եթէ ծանիցեմ, և ծանեալ լիցեմ ։ և այլն որպ
՚ի վերոյ ։

Ապառնի ։

Si nouero. եթէ ծանեալ եղեց ։ և այլն որպ Legero.

Աներե

Ախորժականութեան ներկայ և կատարելոյ:

Nouisse. ճանաչել, և ճանաչեալ լինել:

Անօրինակութիւն բային պակասաւորի Odi. որ ատեցի:

Սահմանականի ներկայ և կատարելոյ:

Odi, ատեմ, և ատեցի: odisti, ատես, և ատեցեր: odit, ատէ, և ատեաց:

Յոգնականութեան:

Odimus, ատեմք, և ատեցաք: odistis, ատէք, և ատեցէք: oderunt, ատեն, և ատեցին:

Անցեալ և գերակատարեալ:

Oderam, ատէի, և ատեցեալ էի: oderas, ատէիր, և ատեցեալ էիր: և այլն որպէս Legeram.

Հրամայականի ներկայ և ապառնի:

Oderis, ատեսցես, և ատեցեալ լիցիս: oderit, ատեսցէ, և ատեցեալ լիցի:

Յոգնականութեան:

Oderimus, ատեսցուք: oderitis, ատեսջիք, և ատեցեալ լիջիք: oderint, ատեսցեն, և ատեցեալ լիցին:

Ըղձականի ներկայ և կատարեալ:

Vtinam oderim, երանի թէ ատեցից, և ատեցեալ լիցիմ: oderis, ատեսցես, և ատեցեալ լիցիս, և այլն որպէս Legerim.

Անցեալ և գերակատարեալ:

Vtinam odissem, երանի թէ ատեցէի, և ատեցեալ լեալ էի: odisses, ատեցէիր, և ատեցեալ լեալ էիր: և այլն: որպէս Legissem.

Ստորադասականի ներկայ և կատարեալ:

Si oderim. եթէ ատեցից, և ատեցեալ լիցիմ, և այլն որպէս ի վերոյ:

Ապառնի

ապառնին:

Si odero. եթէ ատեցեալ եղեց. եւ այլն. որպէս Legero.

Աներեւութին ներգործ. եւ կատարեալ:

Odisse. ատել, եւ ատեցեալ գոլ:

Լծորդութիւն բայիս պակասաւորի Coepi. այն է սկսայ:

Սահմանականին ժամանակի կատարեալ:

Coepi, սկսեցի: coepis, սկսեցեր: coepit. սկսաւ:

Յոգնականապէս:

Coepimus, սկսեցաք: coepistis, սկսեցիք: coeperunt, կամ coepere, սկսեցին:

Գերակատար:

Coeperam, սկսեալ էի: coeperas. սկսեալ էիր: եւ այլն որպէս Legeram.

Հրամայականին ներգործ ապառնին.

Coeperis, սկսցես, եւ սկսեալ լիցիս: coeperit, սկսեալ լիցի, եւ սկսցէ:

Յոգնականապէս:

Coeperimus, սկսցուք: coeperitis, սկսեալ լիջիք, եւ սկսջիք: coeperint. սկսցեն, եւ սկսեալ լիցին:

Ըղձականին կատարեալ:

Vtinam coeperim. երանի թէ սկսեալ լիցիմ: եւ այլն որպէս Legerim.

Գերակատար:

Vtinam coepissem. երանի թէ սկսեալ լինէի: եւ այլն, որպէս Legissem.

Ստորադասականին ապառնի:

Si coepero, եթէ սկսեալ եղեց: coeperis, սկսեալ եղիցիս: եւ այլն որպէս Legero.

Աներ

Աներեւոյթն ներկայ, և կատարեալ։

Cœpisse. սկսանել, սկսել, կամ սկսանելոյ գոլ։

Ապառնի։

Cœpturum; am, um esse. սկսանելոց գոլ։

Դերբայք։

Cœptum, առ 'ի սկսանել։ cœptu. առ 'ի սկսանել։

Իսկ կրաւորականքն այսորիկ բայի հնաւանդն շաւղին այլոցն, և ձևականերբին 'ի ընդունելութենէ կատարելոց, որպէս Cœptus, cœpta, cœptum sum, կամ fui. այս. սկսեցեալ եղէ։ և այլքն։

Լծորդութիւն բայիս պակասաւորի Inquam. այս. ասեմ։

Սահմանականն ներկայ և եզական։

Inquam, ասեմ։ inquis, ասես։ inquit, ասէ։

Յոգնականապէս։

Inquimus, ասեմք։ inquiunt. ասեն։

Անկատար։

Inquiebat, կամ inquibat, ասէր։

Կատարեալ։

Inquisti, ասացեր։ inquit. ասաց։

Ապառնի։

Inquies, ասասցես։ inquiet. ասասցէ։

Հրամայականի ներկայ։

Inque, կամ inquito. ասա։

Ընդունելութիւն ներկայ։

Inquiens. ասող։

Լծորդութիւն բային պակասաւորի Aio . յս՝ ասեմ ։

Սահմանականի ներկայ եւ եղական ։

Aio , ասեմ ։ ais , ասես ։ ait : ասէ ։

Յոգնականապէս ։

Aiunt . ասեն ։ կամ ասեն ։

Անկատար ։

Aiebam , ասէի ։ aiebas , ասէիր ։ aiebat , ասէր ։

Յոգնականապէս ։

Aiebamus , ասէաք ։ aiebatis ; ասէիք ։ aiebant . ասէին ։

Հրամայականի ներկայ ։

Ai . ասէ , ասա ։ կամ ասեա ։

Ըղձականի ապառնի , եւ ստորադասականի ներկայ ։

Aias ; ասիցես ։ aiat , ասիցէ ։

Ընդունելութիւն ներկայ .

Aiens . ասող ։

Գտան եւս այլք ոմանք բայք պակասաւորք որպիսիք են ;

Forem . յս՝ եղէի ։ fores , եղէիր ։ foret , յս՝ եղէր ։ forent , յս՝ եղէին ։ fore . յս՝ լինելոց գալ ։

Faxo , արարից ։ faxis , արասցես ։ faxit , արասցէ ։

Quæſo , աղաչեմ ։ quæſumus . աղաչեմք ։

Aue , կամ aueto , ողջեր ։ auete , ողջերուք ։ auere . ողջել

Salue , կեցեր ։ ſaluete . կեցէք ։ եւայլն ։

Faxim . յս՝ առնիցեմ ։ կամ արարեալ իցեմ ։

Auſim . յս՝ համարձակեցեցեմ ։ auſis . համարձակեցեցես ։

Auxim , յս՝ աճեցուցեմ ։ auxis . աճեցես ։

Duim , յս՝ տայցեմ ։ duis , տայցես ։ duit . տայցէ ։

Perduim, թէ կորուսանիցեմ ։ perduis, կորուսանիցես ։ perduit. կորուսանիցէ ։

Creduim, հաւատացեալ լիցիմ ։ creduis. հաւատացեալ լիցիս ։ creduam. հաւատայցեմ ։

Բայց զայսոսիկ կարեն որ դիւրաւ ուսանիլ 'ի բառից զորս լաթինականաց ։ այլ և զայլս նմանցեալս ։

Գլուխ Երկոտասաներորդ ։

Յաղագս լծորդութեանց բայից անանց դիմաւորելեաց ։

Լծորդութիւն բային դիմաւորելի և աներևութականն Pœnitet. թէ զղջէ ինձ. քեզ. նմա ։

Անկատար ։

Pœnitebat. թէ զղջէր ինձ. քեզ. նմա ։

Կատարեալ ։

Pœnituit. թէ զղջեցաւ ինձ, քեզ, նմա ։

Գերակատար ։

Pœnituerat. թէ զղջ լեալ էր ինձ, քեզ, նմա ։

Ապառնի ։

Pœnitebit. զղջեսցի ինձ, քեզ, նմա ։

Հրամայականն ։

Pœniteat. զղջ լիցի. քեզ, ինձ, նմա ։

Ըղձականի ներկայ և անկատար ։

Vtinam pœniteret. Երանի թէ զղջիցէր, ինձ, քեզ, նմա ։

Կատարեալ ։

Vtinam pœnituerit. Երանի թէ զղջ լեալ իցէ, ինձ, քեզ, նմա

Գերակատար ։

Vtinam pœnituisset. Երանի թէ զղջ լեալ իցէր ինձ, քեզ, նմա ։

Ապառ

Ըղձական ։

Vtinam pœniteat. Երանի թէ զղջասցի, ինձ, քեզ, նմա ։

Ստորադասական եղանակ ։

Si pœniteat. Եթէ զղջասցի, ինձ, քեզ, նմա ։ Եւ այլն որ ՚ի յըղձականում ։

Ըղձական ։

Si pœnituerit. Եթէ զղջացեալ եղիցի, ինձ, քեզ, նմա ։

Աներեւոյթ եղանակ անկատար ։

Pœnitere. զղջալ գոլ, կամ զղջալ լինել ։

Կատարեալ և գերակատար ։

Pœnituisse. զղջացեալ գոլ ։

Բայանուանք ։

Pœnitendi, զղջալ լինելոյ ։ pœnitendo, զղջալ լինելով ։ pœnitendum. ՚ի զղջալ լինել ։ ՚ի զղջալ գոլ ։

Ընդունելութիւն եղանակ, և կատարեալ ։

Pœnitens. զղջալ լինող ։ զղջալ եղող ։

Ըստ այսմ աւրինակի լծորդեա զամենայն բայս դիմազուրկս, և անդրադարձականս ։ պահելով ամենայն միշտ զսոյն չորից լծորդութեանց ։ զայսպիսի բայից խոնարհումն ՚ի հնչլովութիւն նոցին յանձնարարեմ ։

Լծորդութիւն բայից դիմազրկից և կրաւորականաց. Pugnatur. Մի՛ պատերազմի և մարտուցանի ։ ընդդիմադարձի ։ կամ մարտի ։

Սահմանական եղանակ ժամանակ ։

Pugnatur. պատերազմի ։

Անկատար ։

Pugnabatur. պատերազմէր ։

Լրացեալ :

Pugnatum est, կամ fuit. մարտնչեցեալ եղև :

Գերակատար :

Pugnatum erat, կամ fuerat. մարտնչեցեալ էր :

Ապառնի :

Pugnabitur. մարտնչեսցի :

Հրամայական :

Pugnetur, մարտնչեսցի :

Ըղձականք նորին և անկատար ժամանակ :

Vtinam pugnaretur. երանի թէ մարտնչեսցիւր :

Լրացեալ :

Vtinam pugnatum sit, կամ fuerit. երանի թէ մարտնչեցեալ լիցի :

Գերակատար :

Vtinam pugnatum esset, կամ fuisset. երանի թէ մարտնչեցեալ լինէր :

Ապառնի :

Vtinam pugnetur. երանի թէ մարտնչեսցի :

Ստորադասական նորին :

Si pugnetur. եթէ մարտնչեսցի : և այլքն որ 'ի վերայ :

Ապառնի :

Si pugnatum erit, կամ fuerit. եթէ մարտնչեցեալ եղիցի :

Աներևոյթի նորին :

Pugnari. մարտնչել :

Լրացեալ :

Pugnatum esse, կամ fuisse. մարտնչեցեալ գոլ :

Ապառնի :

Pugnatum iri, կամ pugnandum, am, um. մարտնչելի գոլ :

Ըստ այսմ լծորդին համայնք բայք դիմազուրկք և կրաւորա կերպք։ պարտին լծորդել [illegible] լծորդութեանց [illegible]

Գլուխ

Գլուխ Երեքտասաներորդ.

Յաղագս Ընդունելութեան.

Ընդունելութիւն բառ անկանոնական շարադրեցեալ մաս-
նաբաժանելիւքն լծորդութեանցն բայից, բայց ունի
մեռանելն յիշեալ զնոյնն առ ի տոռնաւոր յանգանել
դիմերձաւորութիւն և զգայնասացմունս տոհմն:

Առաջին՝ հասարակ ընդունելութիւն, կամ եղեալն ի Ans, և ի Ens. և ծնանին ի ներկայ անցական բայից, բայց ի ներգործականաց, որպէս Amans. սիրող, Docens. ուսուցանող, Legens. ընթերցող, Audiens. լսող, Seruiens. ծառայող, Complectens. պարփակող, Vtens. վարող, կամ ի կիրառելող:

Այլ կամ եղեալն, ի Tus, Sus, Xus. և ծնանին ի բայից կրաւորականաց, հասարակաց, և ձեւականաց, որպէս. Amatus. սիրեցեալ, Doctus. ուսուցեալ, Lectus. ընթերցեալ, Auditus. լսեցեալ, Vsus. վարեցեալ, կամ ի կիրառեցեալ, Complexus. պարփակեցեալ, քանզի և ա մի ոմն եղեալ, ըստ ի Vus. որպէս Mortuus. որ մեռեալ:

Երրորդ՝ եղեալն ի Rus, և ի Dus. որոց առաջինն ծնանի ի ներկայ բայից բայց ի ներգործականաց, որպէս. Amaturus. սիրելոց, Docturus. ուսուցանելոց, Lecturus. ընթեռնլոց, Auditurus. լսելոց, Seruiturus. ծառայելոց, Amplexurus. գրկելոց, Vsurus. վարելոց, կամ ի կիրառանելոց: Իսկ երկրորդն ծնանի ի բայից կրաւորականաց, և հասարակաց, որպէս. Amandus. որ սիրելի, Docendus. ուսուցանելի, Legendus. ընթեռնլի, Audiendus. լսելի, Complectendus. պարփակելի: Պատահմունք ընդունելութեան են չորք, որ ժամանակ. սեռ. թիւ, և հոլով:

ժամ

Ժամանակք են երեք, որ ներկայ, կատարեալ, և ապառնի: Որք ելանեն ՚ի Ans. և ՚ի Ens. են ներկայք: Որք ելանեն, ՚ի Tus, Sus, Xus. և կամ ՚ի Vus, են կատարեալք: Իսկ որք ելանեն, ՚ի Rus. և ՚ի Dus. են ապառնիք:

Սեռքն են չորք, արականք, իգականք, չէզոքականք, և հասարակք: Որք ելանեն ՚ի Ans. կամ ՚ի Ens, են հասարակք: որպէս Amans. սիրող: Cadens. անկող: Legens. ընթերցող: Որք ելանեն ՚ի Vs. են արականք որպէս. Amatus. սիրեցեալ: Casus. անկեալ: Lectus, ընթերցանեցեալ: Amaturus. սիրելոց, Amandus. սիրելի: Որք ելանեն ՚ի A. են իգականք, որպէս Amata. սիրեցեալ, Lecta. ընթերցանեցեալ, Amatura. սիրելոց: Amanda. սիրելի: Իսկ որք ելանեն ՚ի Vm. են չէզոքականք, որպէս Amatum. սիրեցեալ, Lectum. ընթերցանեցեալ, Amaturum. սիրելոց, Amandum. սիրելի:

Թուականն երկու. եզական և յոգնական, եզական որպէս Amans. սիրող, Amatus. սիրեցեալ, Amaturus. սիրելոց, Amandus. սիրելի: Իսկ յոգնական որպէս. Amantes. կամ Amantia. սիրողք, Amati. սիրեցեալք, Amaturi. սիրելոցք, Amandi. սիրելիք:

Հոլովք ընդունելութեան են ինչ բառ անուան: Բայց որք ելանեն ՚ի Ans, կամ ՚ի Ens. սեռականին երրորդ հոլովմանն, որպէս, Amans, սիրող, amantis. սիրողի, Legens, ընթերցող, legentis. ընթերցողի: Եւ որք ելանեն ՚ի Vs. սեռականին երկրորդ հոլովմանն, որպէս. Amatus. սիրեցեալ, Amati. սիրեցելոյ, Amaturus, սիրելոց, amaturi. սիրելոցի, Amandus, սիրելի. amandi. սիրելւոյ: Որք ելանեն ՚ի A. սեռականին առաջնոյ հոլովմանն, որպէս Amata, սիրեցեալ, amatæ. սիրեցելոյ, Amatura, սիրելոց, amaturæ. սիրելոցի, Amanda, սիրելի, amandæ. սիրելւոյ: Իսկ որք ելանեն ՚ի Vm. սեռա-

կան

բայանիցն չեզոքականաց դաղափարքն ներգործական հոլովմանն, որ-պէս Amatum, սիրեցեալ, amati. սիրեցելոյ, Amaturum, սիրելոց, amaturi. սիրելոյն, Amandum, սիրելի, amandi. սիրելւոյ ։

Համայնք ընդունելութիւնք ներկայք ձեւացեալքն ՚ի յառաջ-նոյ դիմէ անկատարի սահմանականին, փոխարկելով զվանկն Bam, կամ Bar, ՚ի Ns. որպէս, Amabam. սիրէի, Amans սիրող ։ Legebam. ընթեռնոյի, Legens. ընթերցող, Complectebar. պարփակէի, Complectens. պարփակող ։

Համայնք ընդունելութիւնք ապառնիք երկրորդականք ՚ի Dus. ձեւացեալքն ՚ի սեռականէ հոլովէ ընդունելութեան ներկայից, փոխարկելով զվանկն Tis, ՚ի Dus. որպէս Amans. սիրող, amantis. սիրողի, Amandus, a, um. սիրելի, Legens, ընթեր-ցող, legentis. ընթերցողի, Legendus, a, um, ընթեռնլի, և այլն ։

Համայնք ընդունելութիւնք կատարեալք ձեւացեալքն ՚ի դեր-բայէն յետնադասն, առաջադրելով նմա զտառն S. որպէս Ama-tu. առ ՚ի սիրել, Amatus. սիրեցեալ, Complexu. առ ՚ի պար-փակել, Complexus. պարփակեցեալ ։ և այլն ։

Համայնք ընդունելութիւնք ապառնիք երկրորդականք ՚ի Rus. ձեւացեալքն ՚ի յառաջնադասն դերբայէ, փոխարկելով զտառն M, ՚ի Rus. որպէս Amatum, առ ՚ի սիրել, Amaturus. սիրե-լոց, Seruitum. առ ՚ի ծառայել, Seruiturus. ծառայելոց, և այլն ։

Բայց քանզի ոչ ամէնք բայք ծնանանեն զընդունելութիւնս, և մանաւանդ չեզոքականք, ուստի զայսցանէ մասամբ խօսեցաք առա-ջի ՚ի նմին, և մասամբ խօսեցուք ՚ի հոլովմանութեան բայից ։ Իսկ զձեւացեալս Թարգմանութեան առանձնակի այսր ՚ի տեղ-ւոջ կարգեսցուք ՚ի դէպս բայից լատինականաց ։

Գլուխ

Գլուխ Չորեքտասաներորդ.

Յաղագս Նախադրութեան:

Նախադրութեանց ոմանք են բացառականք, և ոմանք ամբաստանականք: բացառականն օրինակ. Præstat millies mori. լաւ է հազարիցս մեռանել: Իսկ ամբաստանականն օրինակ. Præ iracundia. վասն բարկացողութեան: Չբացառականացն խօսեսցուք 'ի վերայ: Իսկ զամբաստանականսն շարադրեսցուք այսպէս. որք և են քան երկերեսուն. Որոց ոմանք 'ի նախադասն խնդրեն զհոլովս ամբաստանականս, Ad. առ, յ, ի, Apud. առ, առ ընթեր, մերձ, հուպ, Ante. յառաջ, առաջի, Versus. հանդէպ, յանդիման, դէպ, դէմ: Aduersus. ընդդէմ, հակ, Aduersum. ընդդէմ, հակառակ, Cis. յայսկոյս, Citrà. յայսկոյս, Circum. շուրջ, Circa. 'ի շուրջ, շուրջ, Contra. ընդդէմ, Erga. հանդէպ, դէպ, յանդիման, Extra. արտաքոյ, Inter. 'ի մէջ, Intra. 'ի մէջն, ներքոյ, Infra. ստորև, ներքոյ, 'ի ներքոյ, Iuxta. հուպ, առ ընթեր, Ob. սակս, Pone. մերձ, Per. վասն, ընդ, 'ի ձեռն, Prope. մերձ, հուպ, Propter. վասն, սակս, յաղագս, Secundùm. ըստ, Post. յետոյ, զկնի, Trans. անդր, Vltra. բաց, 'ի բացեայ, անդրագոյն, Præter. բաց, զատ, Supra. 'ի վերա, 'ի վերայ, Circiter. շուրջանակի, երբեմն, գրեթէ, Vsque. մինչև, Secus. հուպ, 'ի, յ, առ, Penes. առ ընթեր:

Ոմանք նախդիրք զհոլովս բացառականս, որպիսիք են A, ի Ab, յ, Abs. ի, Cùm, ընդ, հետ, Coram, առաջի, Clàm. գաղտ, De. 'ի, յ, զ, E. 'ի, յ, Ex. ի, յ, Pro, փոխանակ, վասն, Præ, սակս, 'ի վերայ, վերայ, Palam. յայտնի, յայտ, Sine. առանց, թող, Absque, բաց, թողեալ, Tenus, ըստ, և այլ:

Իսկ

Միւսն ամանք խնդրեն երեսին զհայցականն, և երբեմն զբա-ցառականն, որպիսիք են. In. ներ. ընդ. ի. յ. նեղ։ Sub. ներք, ստորև, ներքոյ։ Super. վերայ, վեր։ Subter. ստորև, ընդ, ներք։ և այլք։

Գլուխ Հնգետասաներորդ.

Յաղագս Մակբայի։

Մակբայից ոմանք են ըղձականք, որպէս. Vtinam. երանի. O. օչ. կամ մաղթանաւ, կամ. ո։ Si. թէ, ան-
Ոմանք են կոչականք, որպէս, O'. ով։ Heus. ե-ո. կամ քա։ Eho. էյ. ոտ։

Ոմանք են հարցականք որպէս. Cur? էր. զիմ. հիմ։ Quare? ընդ էր; զի էր։ Quid? զինչ։ Quamobrem? զի էր։ զի այր երեն։

Ոմանք են պատասխանականք, որպէս. Etiam. այո։ Ita. այդպէս։ Maximè. արդարև. երանի Quidni. հիմնչ։ ընդ էրոչ։

Ոմանք են ստորասականք, որպէս. Profectò. արդարև։ Sanè. ողջամբ, հաւաստապէս։ Certè. ճշգրտապէս։ Scilicet. այսինքն։

Ոմանք են բացասականք որպէս, Non. ոչ։ Nequaquam. ոչինչ, ոչերբեք։ Minimè. չէ, չեք բնաւ։ Haud. բնաւ, Haudquaquam. բնաւ երբեք։

Ոմանք են տարակուսականք. որպէս. Forſan. գուցէ։ Forſitan. գուցէ արդեօք։ Fortaſſis. գուցէ թերևս։ Fortaſſe. գուցէ։ թերևս։ միթէ։

Ոմանք են յորդորականք, որպէս. Ea, աղէ։ Age. հապա։ Agedum. հապա ուրեմն։ Agite. ահա։

Ոմանք են ցուցականք, որպէս. En. ահա։ Ecce. ահաւասիկ։

Ոմանք են ընտրողականք, որպէս Potiùs, մանաւանդ։ Immò. յաւէտ։ քան թէ. փոխանակ։

Ոմանք են բաղդատականք, որպէս Magis. առաւել. Minus. նուազ։ Fortius. կարի։

Ոմանք են ժողովականք, որպէս Simul. համանգամ։ Vnà. մի, միանգամայն։ Pariter. զուգապէս։

Ոմանք են անջատականք, որպէս Seorsum. առանձնապէս, ուրոյն։ Separatim. զատ զատ։

Ոմանք են սաստկականք, որպէս Acriter. սաստիկ. Studiosè. ամենայն։ Vehementer. կարի. կարի յոյժ սաստկապէս։

Ոմանք են դանդաղականք, որպէս Segniter. յամրապէս։ Remissè. թուլապէս, մեղմապէս։ Oscitanter. յօրանջելով։

Ոմանք են ժամանակականք, որպէս Hodie. այսօր։ Cras. վաղը։ Pridie. վաղուըն յետն։ Perendie. վաղիւն։ Heri. երէկ։ Nudius tertius. եռանդ։ Nudius quartus. քառանդ։ և այլք։

Ոմանք են տեղականք, որպէս Hic. աստ։ Huc. այսր։ Hinc. աստանօր։ Hac. ընդ այսր։ Horsum. ընդ այս։

Ոմանք են թուականք, որպէս Semel. միանգամ։ Bis. երկիցս։ Ter. երիցս։ Sæpè. բազմիցս։ Centies. հարիւրիցս։ Millies. հազարիցս։

Ոմանք են դասականք, որպէս Primùm. նախ։ Deindè. յետոյ։ Tùm. ապա։ Postremò. հուսկ յետոյ։

Ոմանք են դիպականք որպէս Fortè. դիպուածի, յանկարծ։ Fortuito. բախտաւ. ըստ բախտի։ բախտաւորապէս։

Ոմանք են նմանականք, որպէս Sicut. որպէս։ Vt. որպէս։ Vti. քանզի։ Quemadmodum. զորօրինակ։

Ոմանք են այլազականք, որպէս Aliter. այլապէս։ Secus. տարբերապէս։ այլաբար։

Ոմանք են արուեստականք, որպէս Prudenter. խոհեմապէս։

Peritè.

[illegible] Eleganter : [illegible]

[illegible] Parum . [illegible] Multum . [illegible] Nimium . [illegible]

[illegible] Hercule . [illegible] Hercle . [illegible] Mehercule . [illegible] Medius . [illegible] Fidius . [illegible] Ecastor . [illegible] Mecastor . [illegible] Adepol . [illegible]

[illegible] Solùm . [illegible] Tantùm . [illegible] Tantum modo [illegible] Vix . [illegible]

[illegible] Nimirùm . [illegible] Nempè . [illegible] Videlicet . [illegible]

[illegible] Ferè . [illegible] Fermè . [illegible] , Prope modum . [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Euge . [illegible]

[illegible] , Vah . [illegible]

[illegible] , Euax . [illegible]

[illegible] Hem . [illegible]

Ոմանք են ողբացականք որպէս ; Ah. ահ, ոհ, Heu. վահ, Hei. ափսոս, Ոուհ ։

Ոմանք են եղկականք, որպէս, Hoi. վայ ։

Ոմանք հառաչականք որպէս, Ah. ախ ։

Ոմանք են կոծականք որպէս, Oh, oh, oh, oh. հօյհօյ ։

Ոմանք են զարմացականք, որպէս, Papæ. բաբէ ։ Vah. վահ ։

Ոմանք են հեգնականք, որպէս, O. հօ ։ հօհ, հահ ։

Ոմանք են բացականչականք որպէս Proh. ոհ, ով, ո ։

Ոմանք են լռականք, որպէս St. սըս, սուս, սուս ։

Ոմանք են երկնչականք որպէս, Hei. յէյ, յէյ ։

Ոմանք են զանգիտականք որպէս, At at. հա՛ հա՛, հայհայ ։

Ոմանք են սպառնականք որպէս, Væ. վայ, եղուկ ։

Ոմանք են հերքականք որպէս, Apage. մեկնեաց ։ առաք ։ հեհ ։ անհն ։

Ոմանք են զզուանականք որպէս, Nefas. անօրէնք, Infandum. մախիզ, անասելին, բառնայի ։ և այլք բազումք ։

Գլուխ ԵօԹն ասացեալքս ։

Յաղագս Շաղկապի ։

Շաղկապից ոմանք են բաղհիւսականք որպէս, Ac. և Atque. այլև, նաև ։ Et. և ։ Que. և, եւս ։

Ոմանք են տրոհականք որպէս, Vel. կամ Ve. կամ Թէ ։ Siuè, կամ ։ Seù. կամ ։ Aut. կամ ։ Nec. ոչ ։ Neque. ոչ և ոչ ։ Ne. ոչ ։

Ոմանք են ընդդիմականք որպէս, Etsi. Թէև ։ Tametsi. այլ Թէև, բայց Թէև ։ Quamquam. Թէև, այլև Թէ ։ Quamuis. Թէև ։ Attamen. բայց սակայն, այլ զակայն ։ Verumtamen. ձակայն, այլ սակայն ։

Ոմանք

Ոմանք են եզրակացուցականք որպէս, Ergo. ուրեմն ։ Igitur. արդ ուրեմն ։ Quare. ուստի ։ վ՛ն որոյ ։ Quamobrem. վ՛ն այսորիկ ։ Quocirca. յաղագս որոյ ։ Quapropter. սակս այսորիկ ։ Itaque. և այսպէս, ըստ այսմ ուրեմն ։

Ոմանք են պատճառականք որպէս, Nam. քանզի ։ Namque. և քանզի ։ Siquidem. Թէպէտ զի ։ Quandoquidem. որովհետև ։ Quia. զի ։ Quoniam. վ՛ն զի ։ Enim. քանզի ։ Etenim. և զի ։ և քանզի ։ Quod. որ ։ Propterea. վ՛ն այսորիկ ։

Ոմանք են Թէականք որպէս Si. եթէ ։ Nisi. եթէ ոչ ։ Quidem. Թէպէտ ։ Modò. միայն ։ Dummodo. միայն թէ ։

Ոմանք են կատարականք որպէս. Quidem իսկ թէպէտ ։ Equidem. և թէպէտ ։

Քերականութիւն Լաթինական.

Հայերէն Համառօտեցեալ.

Մասն Երկրորդ.

Յաղագս Համադասութե :

Գլուխ Առաջին.

Յաղագս Խօսքաց մասանց ընթացականաց, Պատկանեցելոց առ Համադասութիւն :

Ածականն անուն ածանցեալ պարտի համաձայնիլ ընդ իւրում գոյականին սեռիւ, թուով, և հոլովիւ, որպէս. Pueringeniosus. մանուկ ուշիմ: Memoria infirma. յիշողութիւն տկար: Ingenium tardum. ուշիմութիւն յամր:

Ածականքն յարաբերականք գիտելի են՝ պարտին համաձայնիլ ընդ նախընթացին իւրում սեռիւ, և թուով, որպէս. Non est dicendus puer ingenuus, qui verecundiam non amat. Ոչ է ասելի որ մանուկ ազնուական, որ ոչ սիրէ զամօթխածութիւն: Accepi tuas literas, quæ mihi iucundissimæ fuerunt. Ընկալայ զգիրս քոյս, որք եղեն ինձ հրճուագունեղք: Legi tuum epigramma, quod mihi mirandum in modum placuit. Ընթերցայ զքոյդ տաղաչափութիւն, որ ինձ զարմանալի կերպիւ հաճոյացաւ:

Ուղղականքս երկու անուանց գոյականց առ զանազանս իւր պատ

[illegible] Libertus Pompei. [illegible] : Epistola Ciceronis. [illegible] : Carmen Virgilij. [illegible] :

[illegible] Ego lugeo. [illegible] : Tu rides. [illegible] : Præceptor docet. [illegible] : Nos legimus. [illegible] : Vos scribitis. [illegible] : Aleatores vapulant. [illegible] :

[illegible] Gaudeo te bene valere. [illegible] : Doleo Parentes tuos ægrotare. [illegible] : Lætor fratrem tuum saluum, & incolumem venisse. [illegible] :

[illegible] Parsimonia est magnum vectigal. [illegible] : Auus tuus fuit vir doctus. [illegible] : Verecundia est maximum ornamentum pueritiæ. [illegible] :

[illegible] Hic vocatur Paulus. [illegible] : Ille viuit miserrimus. [illegible] : Boni moriuntur læti. [illegible] :

[illegible] Pueri ingenui amant literas. [illegible]

[illegible]

[illegible] Frater tuus legit Ciceronem. [illegible]

[illegible] A. կամ Ab. որպէս. Literæ amantur à Pueris ingenuis. [illegible] Cicero legitur à fratre tuo diligenter. [illegible]

[illegible] որպէս. Fui in Templo. [illegible] Eo in Gymnasium. [illegible] Sedeo in scamno. [illegible]

[illegible] որպէս. Laboras alijs, mihi soli es otiosus. [illegible] Catilina fuit perniciosus Reipublicæ. [illegible] Senes non sibi, sed filijs aut nepotibus arbores serunt. [illegible]

[illegible] որպէս. Pater tuus vixit quinquaginta annos. [illegible] կամ quinquaginta annis. [illegible] Dedi operam Diomedi tres annos. [illegible] կամ tribus annis. [illegible] Scripsi duas horas. [illegible] կամ duabus horis. [illegible]

[illegible] որպէս. Emi librum decem denarijs. [illegible]

[?]ցեր : Vendidisti atramentarium tribus sestertijs. Ծախեցեր զթանաքամանն երից լումայից : Scribo calamo. Ես գրեմ գրչաւ Percutio ferula. Հարկանեմ ձաղկանաւ : Seruus tuus interijt fame. Ծառայն քո մեռաւ սովով : Tabesco dolore. Թալկանամ ցաւով : և այլն :

Քայանուածք, գերբայք, և ընդունելութիւնք են գրեն զհոլովս բայից յորոց ծնեալ են, ծագեցեալք են, որպէս. Scribo literas. Ես գրեմ զթուղթն : Tempus est scribendi literas. Ժամանակ է գրելոյ զթուղթն : Eo scriptum literas. Գնամ առ ի գրել զթուղթն. Sum scripturus literas. Եմ գրելոց զթուղթն : և այլնք

Վասն երկրորդ :

Յաղագս համաձայնութե :

Համաձայնութիւնք են չորք, որոց առաջինն է բայի ընդ անուան : Երկրորդն է ածականին ընդ գոյականին : Երրորդն է յարաբերականին ընդ նախընթացին : Իսկ Չորրորդն է պատասխանւոյն ընդ հարցման :

Առաջին համաձայնութիւն առաջայք գոլ բայի ընդ անուան, զի ամ բայ դիմաւոր և որոշական ունի նախ քան զինքն զուղղական հոլովն, Թէ յայտնապէս, և Թէ ծածկապէս : որ ում և համաձայնի պարտի Թուով և դիմաւ : Յայտնապէս որպէս. Ego credo. Ես հաւատամ : Tu credis. Դու հաւատաս Petrus credit. Պետրոս հաւատայ : Nos credimus. Մեք հաւատամք : Vos creditis. Դուք հաւատայք : Petrus, & Paulus credunt. Պետրոս և Պօղոս հաւատան :

Իսկ ծածկապէս որպէս. Si vales benè est. Եթէ կեաս ; քաջ է : Dicat quid velit. Ասասցէ զինչ կամիցի : Vtinam venissent. Երանի Թէ եկեալ էին : և այլն :

[illegible], որպէս. Hunc quidem nimbum citò transijsse lætor. [illegible] Timorem Domini initium sapientiæ esse dixit Propheta. [illegible]

Համաձայնին [illegible], որպէս. Hic nobiscum sunt Nicias, & Valerius. [illegible] Petrus, & Paulus prædicauerunt Euangelium Dei. [illegible] Anima, & corpus hominem componunt. [illegible]

[illegible], որպէս. Mens, & ratio, & consilium in sensibus est. [illegible], որպէս. Frons, Oculi, Vultus persæpè mentiuntur. [illegible]

[illegible], որպէս: Ego, & tu scribemus. [illegible] Ego, & Paulus vidimus. [illegible]

[illegible], որպէս. Si tu, & Tullia lux nostra valetis. Ego, & suauissimus Cicero valemus. [illegible]

[illegible] Համաձայնութիւն [illegible]

[illegible]

բաղդրութիւն ածանի զգոյականն իսկ, թէ յայտնապէս և թէ ծած-
կապէս, որում և համաձայնին սեռիւ, թուով, և հոլովիւ
Յայտնապէս որպէս. Erat hyems summa. Tempestas perfrigida. Imber maximus. Որ էր ձմեռն ծայրագոյն, եղանակն ցրտեցուցիչ, անձրևն մեծագունեղ: Habebamus panem fuscum, Carnem fœtidam, & Vinum acidum. Որ ունէաք զէզ հաց թուխ, զմիս հոտած, և զգինի թթու: Իսկ ծածկապէս որպէս. Qui tertiana laborant, non vescuntur Bubula. Որ որք երրորդականաւ աշխատին, ոչ կերակրին տաւարայինով: Աստ երրորդականն, որք ածական, ունի ծածկապէս ենթ իմացեալ, զգոյականն անուանն Febris. Որ տենդ, նմանապէս տաւարային որք ածական. ունի ենթ իմացեալ զգոյականն անուանն Caro. Որ միս:

Զայս ամ ածականաց անուանց ունին և ս գերանուանք ստացականք, և ընդունելութիւնք համանմանք: Գերանուանք որպէս. Meus Pater. Որ հայր իմ: Mea Mater. մայր իմ: Meum caput. գլուխ իմ: Tuus Frater. եղբայր քո: Tua Soror. քոյր քո: Cor tuum. սիրտ քո: և այլք:

Իսկ ընդունելութիւնք որպէս. Parua sæpè scintilla contempta, magnum excitauit incendium. փոքր առկայծ կայծն արհամարհեցեալ, եղիցի մեծ հրդեհութեան: Virtus est assequenda. զօրութիւն է հետապնդելի: Venit frater tuus scripturus lectionem. Եկն եղբայրն քո գրելոց զընթերցուածն:

Համաձայնին և ս զանազան միջոց անուանք ածականք ընդ անուանց գոյականաց շաղկապեցելոց ընդ միմեանս, որպէս. Hippocrates, & Epicides nati Carthagine, sed oriundi ab Syracusis: Հիպոկրատես և Եպիկիդես ծնեալք ի Կարթագենէ, բայց սերնդաբերեալք ի Սիրակուզեցւոց:

Բայց զգուշելի է սակս, զի երբեմն զկնի բազմաց անուանց գոյականաց դնի ածականն յեզականում թուոյ, և այսպիսում հա-

Համաձայնին, ըստ յետադասութեան դոյականին, սեռիւ, թուով, եւ հոլովիւ, որպէս. Multorum arrogantia, multorum contumacia, multorum superbia, multorum odia, ac molestia perferenda est. Որ՝ բազմաց յանդգնութիւն, բազմաց փքացութիւն, բազմաց հպարտութիւն, բազմաց ատելութիւն եւ վշտացուցութիւն ըմբերելի է։

Իսկ երբեմն զկնի բազմաց անուանց դոյականաց դանադանեաց սեռից, դնի ածականն՝ ըն յոգնականաւմ թուոջ, եւ յայնժամ համաձայնի ըստ պատուականագունին սեռին։ Եւ քան զի սեռն արական պատուականագոյն է քան զիգականն, եւ քան զչէզոքականն։ Վասն ըստ որս եւ դատանեցի արականն, անուանս ածական հետեւին դասին, որպէս. Quàm pridem mihi Pater, & Mater mortui essent. Երբեւ վաղուցեանն ինձ հայր եւ մայր մեռեալք էին։ Domus, vxor, liberi, inuenti inuito Patre. Տունն, ամուսինն, որդւոցն, գտեցեալք Թարդ կամաց հօրն։ Ex quo leges moresque constituti. յորմէ հետէ օրէնք եւ վարք հաստատեալք։

Բայց յորժամ ոչ գոն արականք, այլ միայն իգականք, եւ չէզոքականք, յայնժամ անուանս ածական հետեւի չէզոքականին, եւ մանաւանդ մինչ խոստացութիւն է զիրաց անկենդանեաց, որպէս. Diuitiæ, decus, gloria in oculis sita sunt. Որ՝ հարստութիւնք, վայելչութիւն, եւ փառք, յաչս հաստատեալք են։ Genus, ætas, eloquentia propè paria fuere. Ազգն, ամն, ճարտարախօսութիւն առ զոյգս եղեն։

Երբեմն եւ երկրորդ, զի բազմիցս զկնի անուանց դոյականաց անջնչականաց զիրս անկենդանս դնին ածականք՝ ըն յոգնականաւմ թուոջ, չէզոքականաւ սեռիւ, թէ եւ դոյականքն էին արականք կամ իգականք, որպէս. Ira, & auaritiæ imperio potētiora erant. Որ՝ բարկութիւն եւ ագահութիւն քան զիշխանութիւն

հզօ-

[illegible] : Moderati habitus affectiones vlusque corporis apta esse ad naturam videntur. [illegible]

[illegible] Video Patres conscripti in me vestrum omnium ora, atque oculos esse conuersos. [illegible] Tibi omnium salutem, liberos, famam, fortunas esse charissimas. [illegible]

[illegible], Qui, quæ, quod. [illegible] Nemo nos amat, qui te non diligat. [illegible] : O te ferreum, qui illius periculis non moueris. [illegible] : Vos qui secuti estis me. [illegible] : Quęrite diuitias, quæ non deficiunt. [illegible] :

[illegible] Hic, Hæc, Hoc. Iste, Ista, Istud. Ipse, Ipsa, Ipsum. Is, Ea, Id. Idem, Eadem, Idem. [illegible], Venit obuiam tuus puer, is mihi literas abs te reddit. [illegible] :

[illegible]

Qui,

Qui, Quæ, Quod. [illegible] Quos cum Mario pueros miseram, epistolam mihi attulerunt. [illegible] Quas faciet de integro Comœdias, spectandæ, an exigendæ sunt. [illegible]

[illegible] Est locus in carcere quod Tullianum appellatur. [illegible] Darius ad eum locum, quem Amanicas Pylas vocant, peruenit: [illegible]

[illegible] Cui Præceptori dedisti operam? [illegible] Platoni. [illegible] Cuius est hæc Oratio? [illegible] Ciceronis. [illegible] Quem existimas fuisse Principem Oratorum? [illegible] Demosthenem. [illegible] Quo morbo fuisti impeditus? [illegible] Assidua febricula. [illegible]

[illegible] Quid est hoc? [illegible] Homo. [illegible] Lapis. [illegible] Arbor. [illegible] Quale est hoc? [illegible]

Tale.

Tale . այսպիսի : Calidum . ջերմ : Longum : երկայն : Quantum est ? որչափ է : Պատ. Tantum . այնչափ : Multum . շատ : Parum . քիչ : Ubi est ? ուր է : Պատ. Hic . աստ : Istic . այդր : Illic . անդր : Intus . 'ի ներքս : Foris . արտաքոյ : Alibi . այլուրեք : Quo pergit . ուր յուղեւորի : Պատ. Huc . այսր : Istuc . այդր : Illuc . անդր : Intro . 'ի ներքս : Foras . 'յարտաքս : Alio . 'յայլ ուրեք : Aliquo . 'յայլուր : Unde venit ? ուր ուստի գայ : Պատ. Hinc . աստուստ : Istinc . այդուստ : Illinc . անդուստ : Aliunde . 'յայլուստ : Undique . 'յամենայն ուստ : Qua transijt ? ուր ընդ որ անցեր : Պատ. Hac . ընդ այս : Istac . ընդ այդր : Illac . ընդ անդր : Alia . ընդ այլ : Quavis . ընդ ամեն ուրեք : Quorsum ijt ? դէպ 'յո գնաց : Պատ. Horsum . դէպ այսր : Istorsum . դէպ այդր : Illorsum . դէպ անդր : Sursum . դէպ 'ի վեր : Deorsum . դէպ 'ի վայր : Quousque tetendit . որ մինչեւ 'ուր ձգեցաւ : Պատ. Huc usque . մինչեւ 'այսր : Istuc usque . մինչեւ 'այդր : Illuc usque . մինչեւ 'անդր : Hactenus . 'այսր եւ այլն : Eousque . մինչեւ 'անդր : եւ այլն :

Գլուխ Երրորդ .

Յաղագս Հոլովմանութե անուանց գոյականաց :

Անուանց գոյականաց [illegible] , [illegible] 'ի [illegible] , որպես . Mirum me desiderium tenet Urbis . [illegible] Maximum ornamentum amicitiae tollit , qui ex ea tollit verecundiam . [illegible] , որ 'ի [illegible] : Philosophia Aristotelis . Իմաստասիրութիւն Արիստոտելի : Liber Petri . գիրք Պետրոսի : եւ այլն :

Անուա

[illegible] Tantum cibi, & potionis adhibendum, vt reficiantur vires. [illegible] Quod auri, quod argenti, quod ornamentorum in meis Vrbibus, Ædibus, delubris fuit. [illegible] Albano non plùs animi erat, quàm fidei. [illegible] Huc illa spectant: Abdita rerum, Angusta viarum, Occulta saltuum, Ardua Montium, Amœna Camporum. [illegible]

[illegible] Neque monere te audeo præstanti prudentia Virum. [illegible] Neque confirmare maximi animi hominem, Virumque fortissimum. [illegible] Choramandarum gentem Ctesias vocat Tauron syluestrem, sine voce, stridoris horrendi, hirtis corporibus, oculis glaucis, dentibus caninis, [illegible]

Յաղագս հոլովմունք անուանց ածականաց պահանջողաց զՍեռականն:

Անուանք ածականք որք զգիտութիւն, զհաղորդութիւն, զլնութիւն, և զայլսն հականակաւն նշանակեն, խնդրեն զսեռական հոլովն, որպիսիք են այսոքիկ Peritus. հմուտ Imperitus. անհմուտ: Particeps. մասնակից: Expers. անմասն: Plenus. լի: Inanis. դատարկ: ունայն, In Bruto Fabius Pictor, & Iuris, & Literarum, & Antiquitatis benè peritus fuit. Այս՝ ՚ի Պրուտոսն Փաբիոս նկարիչն և իրաւանց, և գրոց, և հնութեանց քաջաբար հմուտ էր: Adolescentulos, imperitos rerum in fraudem illicis. Այս՝ զպատանեակս անհմուտս իրաց ՚ի դաւ առաքարկես: Antonius omnis eruditionis expers, atque ignarus fuit. Այս՝ Անտոնիոս ամենայնի ան-գիտութեան անմասն և անգետ էր: Omnium participes. ամե-նից մասնակիցք: Studiorum plena sunt omnia. գիտութեամբ լիք են ամենայնք: Inania verborum. ունայնք բանից:

Ըստ այսմ ձևի են և համանմանք անուանք ածականք, որք ելանեն ՚ի Ax, Ius, Idus, և Osus. որպէս Tenax recti. ըմբռնօղ ուղղի: Culpae conscius. խղճահար յանցուածոյ: Auidus virtutis. առաքինութեան ագահ: Studiosus literarum. ուսումնասէր գրոց:

Յիշող Memor. յիշեցող: Immemor. անյիշող: Securus. ապահով: Cupidus. ըղձացեալ: Ignarus. անգետ: Callidus. դատաւոր: Rudis. հարցօղ: Prudens. խոհեմ: Imprudens. անխոհեմ: Sciens. գիտացօղ: Scius. գիտակ: Nescius. անգի-տակ: Certus. հաւաստի: Incertus. անհաւաստի: Consors. մասնակից: Exors. անմասնակ: Compos, համակար: Impos. անկար: Potens. կարօղ: Impotens. անկար: Insons. անհանցս

Insolens. [illegible] : Insuetus. [illegible] : Refertus. [illegible] : Diues, [illegible] : Opulentus. [illegible] : Pauper. [illegible] : Inops, [illegible] : Egenus. [illegible] : Indiguus. [illegible] : Vacuus. [illegible] : Nudus. [illegible] : Largus. [illegible] : Liberalis. [illegible] : Benignus. [illegible] : Prodigus. [illegible] : Auarus. [illegible] : Fertilis. [illegible] : Fœcundus. [illegible] Sterilis. [illegible] : Præstans. [illegible] Memor beneficij. [illegible] : Immemor injuriæ. [illegible] : [illegible] :

[illegible] Vacuus, [illegible] Nudus, [illegible], [illegible] Vacuus negotijs. [illegible] : Nudus capite, [illegible] : [illegible] :

[illegible], [illegible]. Nulla bellnarum. [illegible] : Minus virium habeo, [illegible] : Vterque nostrum. [illegible] : Macedonum omnes. [illegible] : Multi hominum. [illegible] : Pauci amicorum. [illegible] : Nigræ lanarum. [illegible] : Præcipui eorum. [illegible] : Quis omnium doctior Aristotele. [illegible] : Vter nostrum. [illegible] : [illegible] :

[illegible], [illegible]. Octoginta Macedonum. [illegible] : Primus vestrum. [illegible] : Singuli militum. [illegible] : Viginti Virorum. [illegible] : [illegible] :

[illegible], [illegible]. Elegantissimus omnium Philosophorum. [illegible] : Eruditissimus

plus omnium Doctorum . հմտագոյնեղն ամենից վարդապետ-ւաց: Summus Oratorum. մեծագունեղն ճարտասանեաց: և այլք:

Զ. Երրորդ քանզի երբեմն այլազգ ածականք զսեռական խնդրեն, որպէս Ornatissimi nostræ Ciuitatis. պէտ-զարդարեցեալք քաղաքիս մերոյ: և այլք:

Յաղագս հոլովմութէ սեռականաց ածականաց [illegible]
Զոյգս զհոլովմն սեռականն, կամ տրականն:

Սեռականք ածականք որք զնմանութիւն կամ զաննմանութիւն նշանակեն, զսեռականն կամ զտրականն խնդրեն, որպէս. Domini similis. տեառն նման: Patri similis est filius հօրն նման է որդին: Satiauit se sanguine dissimillimorum sui Ciuium. յագեցոյց զինքն արեամբ աննմանագունեղից իւրոց քաղաքացի-ւոց: Non est proprium senectutis vitium. ոչ է յատուկ ծե-րութէ մոլութի: Sed commune valetudinis. այլ հասարակ տկարութէ: Quid tam commune quàm spiritus viuis, terra mortuis, Mare fluctuantibus, littus electis. զինչ այնքան հա-սարակ, որպէս և ոգին կենդանեաց: երկիրն մեռելոց: ծովն ալէկոծեալց: նաւահանգիստն ընտրելոց: Cæsari proprium & peculiare fuit. կեսարին յատուկ և առանձնական էր: և այլք:

Յաղագս հոլովմութէ տրականաց ածականաց [illegible]
Զոյգս զհոլովմն տրականն:

Սեռականք ածականք որք զօգտութի, զվնասակարութի, զհե-շտ, զայլ, զհաւասարութի, զհանդերձութի և զաղգն հա-կառակն նշանակեն, խնդրեն զտրականն, որպէս. Perniciosus Reipublicæ. վնասակար հասարակութեան: Iucundus, vel molestus Patriæ. վայելուչ, կամ աշխատաւոր հայրենեաց: Gratus կամ Inuisus propinquis. հաճոյ, կամ ատելի մերձաւորաց:

Propitius, vel infectus Ciuibus. [illegible] ; [illegible] : Fidus. [illegible] Infidus Imperio. [illegible], [illegible] : Par, vel impar tanto oneri. [illegible], [illegible] : Salutare vtrique., [illegible] : Gratas tuas mihi iucundasque literas. [illegible] :

[illegible] Bilis. [illegible]. Mihi optabilis. [illegible] : Tibi amabilis. [illegible] : Illi formidabilis, [illegible] : եւ այլն :

[illegible]. Cum. [illegible]. Mihi conscius sum. [illegible] : Mors consentanea vitæ. [illegible] : Consors tibi. [illegible] : Concolor lanæ. [illegible] Confinis Antiochiæ. [illegible] : Conterminus Indis. [illegible] : Consonus Angelis. [illegible] : եւ այլն :

[illegible] : Supplex, [illegible] : Obuius. [illegible], [illegible] : Peruius. [illegible] : [illegible] : Obnoxius. [illegible] : [illegible] : Absonus. [illegible] : եւ այլք, [illegible] : Supplex Iudicibus. [illegible] : Volant mihi obuiæ tuæ literæ. [illegible] : Periculis obnoxij sumus. [illegible] : եւ այլն :

[illegible]. [illegible], եւ [illegible], [illegible] : Ad. [illegible] :

[illegible] : Accommodatus. [illegible] : Appositus. [illegible] : Aptus, [illegible] : Idoneus.

[illegible]

պատրաստական է: Habilis, ընդունական: Inhabilis. անընդունական: Vtilis. օգտակար: Inutilis. անօգտակար: Pronus. հակամի-տաւ: Natus, ծնեալ, որդի. Accommodatus huic rei, vel ad hanc rem. յարմարեցեալ այսմ իրի, կամ առ այս իր: Aptus scientiæ, vel ad scientiam, ընդ յարմար գիտութեան, կամ առ գիտութիւն: և այլն:

Յաղագս հոլովմանութեան անուանց ածականաց պահանջելոյ զհայցականն, կամ զբացառականն չափական քանա-կութեան:

Ածանցանք այսոքիկ: Altus. բարձր: Profundus. խոր: Longus. երկայն: Latus. լայն: Crassus, հաստ: [illegible] զհայցա-կանն, կամ զբացառականն, որպէս. Trabem longam imponito latam pedes duos, crassam pede vno. ընդ [illegible] [illegible] երկայն, լայն երկուց ոտից [illegible] միով: Fossam sex cubitis altam, duodecim latam cum duxisset. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: և այլն:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], որպէս. Longus pedum duorum. երկայն երկուց ոտից: և այլն:

Յաղագս հոլովմանութեան անուանց ածականաց պահանջելոյ զսե-ռական հոլովն:

Ածանցանք այսոքիկ. Extorris. [illegible] [illegible]: Nudus. [illegible]. Dignus. արժանի: Contentus, [illegible]: Inanis: դատարկ, ունայն: Refertus. [illegible]: Inops. [illegible]: Locuples. [illegible]: Alienus. այլազգի, [illegible]: Onustus. բեռնաւոր: Immunis. [illegible]: Plenus, լի. Cassus [illegible] Diues. հարուստ: Potens. կարող: Fretus. [illegible]: Vacuus.

դա-

[illegible]: Captus. [illegible]: Præditus [illegible]: Orbus [illegible]: Indignus. [illegible]: Liber. [illegible]: Viduus [illegible]. Vir dignus honore. [illegible]: Alienus à veritate. [illegible] ՔԷ: Plenũ Vino. [illegible]:

[illegible] Opus. [illegible], Gratia opus est nobis, tuaque auctoritate. [illegible]:

[illegible], Dux nobis, & Auctor opus est. [illegible] Dices nummos mihi opus esse. [illegible]:

[illegible], Luce clariora consilia. [illegible]: Posterior dies acerbior priore. [illegible]: Argentum vilius est auro: [illegible]: Et aurum Virtutibus. [illegible]:

[illegible], Insignis genere. [illegible]: Nobilis vitijs. [illegible]: Hæsitans lingua. [illegible]: Voce absoni [illegible]: Pedibus æger. [illegible]:

[illegible]

[illegible]

Գլուխ Չորրորդ

Յաղագս հոլովմանց բայից ներգործականաց:

[illegible], [illegible]. Auus tuus clarissimus Vir amauit vnicè Patriam, & Ciues suos. [illegible]:

[illegible]:

Amo, սիրեմ: amas, սիրես: amaui, սիրեցի: amatum, սիրեցեալ: amare. սիրել:

Capio, is, cepi, captum, capere. [illegible]:

Commendo, as, aui, atum, are, [illegible]:

Fastidio, dis, iui, itum, ire. զզուիլ:

Fero, fers, tuli, latum, ferre. [illegible]:

Lego, is, gi, lectum, legere, [illegible]:

Verbero, as, aui, atum, are, [illegible]:

Vitupero, as, aui, atum, are, [illegible]:

Apello. [illegible]: Cædo. [illegible]: Occido, [illegible]: Celebro. [illegible]: Como. [illegible]: Cupio. [illegible]: Dilecto. [illegible]: Oblecto. [illegible]: Diligo. [illegible]: Fallo. [illegible]: Iacio. [illegible]: Iuuo. [illegible]: Laudo. գովեմ: Metuo. [illegible]: Timeo. [illegible]: Prætereo. [illegible]: Scribo. գրեմ: Sperno. [illegible]: Veho. [illegible]:

[illegible] Fastidio. [illegible], [illegible] Manè verò quamquam fastidis. [illegible]: [illegible]

[illegible]. Idque fieri quia fastidiant præstare curam. Զայս լինել, զի զզուեցին ընծեռել զհոգ:

Ամբաստանել է երկրորդ, զի բայք ներգործականք որք նշանակեն զամբաստանութիւն, զարձակումն, զդատապարտութիւն, բայց ի հայցականն հոլովէ խնդրեն եւ զսեռականն նշանակելոյ կամ հատուցման, եւ կամ անհատուցման, վասն կամ պատճառի, Numquam tam amens Cælius fuisset, vt ambitus alterum accusaret. Ոչ երբեք այսքան անմիտ լինելոց Զելիոս, զի զշնորհագայթանէ զմիւսն ամբաստանեսցէ: Ընդ այսոց նշանակեալ ստորադասին բայք այսոքիկ հնարք ելումն:

Accuso, as, aui, atum, are. ամբաստանել:
Arguo, is, ui, utum, ere. յանդիմանել:
Insimulo, as, aui, atum, are. ներհամարել. ներքնադրել:
Appello, as, aui, atum, are. բողոքել:
Defero, fers, tuli, latum, ere. դատաբողոքել:
Postulo, as, aui, atum, are. պահանջել:
Absoluo, uis, ui, utum, ere. արձակել, բաշխարձակել:
Damno, as, aui, atum, are. դատապարտել:

Arcesso. կամ Accerso. առկոչեմ: Alligo. առկապեմ: Astringo. սեղմեմ: Coarguo. համանդիմանեմ: Condemno. դատապարտեմ: Conuinco. յաղթահարեմ: Incuso. ներբասեմ: Infamo. վատահամբաւեմ: Libero. ազատեմ: Redarguo. վերայանդիմանեմ:

Բայց գիտելի է, զի ոչ միայն բայք ամբաստանութեան, եւ այլք ստուգելոյ խնդրեն զսեռականն վասն, կամ պատճառ, այլ բաւական է երբեմն, զի սեռականաւն նշանակեսցեն զմեղ ինչ, կամ զվնասն ինչ միայն, եւ զայս այսպէս ունին բայք այսոքիկ: Corripio. կշտամբեմ: Reprehendo. յանդիմանեմ: Vitupero. արհամարհեմ: Culpo. մեղադրեմ: Castigo. խրատեմ: Increpo.

po. [illegible] Obiurgo. [illegible] Punio. [illegible] Plecto. [illegible] Mulcto. [illegible] Traduco. [illegible] Noto. [illegible] Sugillo. [illegible] Taxo. [illegible], Corripere alicuius arrogantiam. [illegible]

[illegible] Tanti. [illegible] Quanti. [illegible] Pluris. [illegible] Minoris. [illegible], Emit gladium tanti. [illegible], Emo. գնեմ. Emi. [illegible]

Vendo, is, idi, itum, ere. վաճառել.
Redimo, imis, emi, emptum, ere. [illegible]
Loco, as, aui, atum, are. [illegible]
Conduco, is, xi, ctum, ere. վարձել.
[illegible]

[illegible] Magni. [illegible] Parui. [illegible] Plurimi. [illegible] Maximi. [illegible] Minimi. [illegible] Magni putare honores. [illegible] Parui ducere pecuniam. [illegible]

Æstimo, as, aui, atum, are. [illegible], համարել.
Duco, cis, xi, ctum, ere. [illegible]
Facio, is, feci, factum, facere. [illegible]
Pendo, is, pependi, pensum, ere. [illegible]
Habeo, habes, bui, itum, ere. [illegible]
Puto, as, aui, atum, are. [illegible]

Z [illegible]

[illegible] Admoneo. [illegible] Commoneo. [illegible] Commonefacio. [illegible] Qui admonerent eum fœderis. [illegible] De quo vos paulò ante inuitè admonui. [illegible]

[illegible] Salutem tibi ijdem dare poterunt, qui mihi reddiderunt. [illegible]

Do, das, dedi, datum, dare. [illegible]

Concedo, is, eßi, eßum, dere. [illegible]

Tribuo, is, ui, utum, ere. [illegible]

Commodo, as, aui, atum, are. [illegible]

Debeo, es, ui, itum, ere. [illegible]

Exhibeo, es, bui, itum, ere. [illegible]

Fœnero, as, aui, atum, are: [illegible]

Porrigo, is, exi, ectum, ere. [illegible]

Præbeo, es, ui, itum, ere. [illegible]

Sufficio, is, eci, ectum, ere. [illegible]

Subministro, as, aui, atum, are. [illegible]

Suggero. [illegible] Suppedito. [illegible] Reddo. [illegible] Refero. [illegible] Defero. [illegible] Rependo. [illegible] Restituo, [illegible] Repono. [illegible] Committo. [illegible] Mando. [illegible] Trado. [illegible]

[illegible] Credo. [illegible] Promitto. [illegible] Spondeo. [illegible] Explico. [illegible] Significo. [illegible] Aperio. [illegible] Declaro. [illegible] Demonstro. [illegible] Dico. [illegible] Edissero. [illegible] Explano. [illegible] Expono. Indico. [illegible] Narro. [illegible] Ostendo. [illegible] Prodo. [illegible] Antefero. [illegible] Præfero. [illegible] Postpono. [illegible] Antepono. [illegible] Præpono. [illegible]

[illegible] Docuit eum Grammaticam. [illegible]

Doceo, es, cui, ctum, ere. [illegible]

Cælo, as, aui, atum, are. [illegible]

Flagito, as, aui, atum, are. [illegible]

Interrogo, as, aui, atum, are. [illegible]

Moneo, es, ui, itum, ere. [illegible]

Rogo, as, aui, atum, are. [illegible]

Posco, is, poposci, ere. [illegible]

Reposco, is, reposposci, ere. [illegible]

Erudio, is, iui, itum, ire. [illegible]

[illegible], Erudio te de hac re. [illegible]

[illegible] Oculos naturæ membranis tenuissimis vestiuit, & sepsit. [illegible]

[illegible], եւ [illegible] այսու [illegible] բայք [illegible]։

Induo, is, ui, utum, ere. հագուցանել։
Vestio, is, iui, itum, ire. զգեցուցանել։
Exuo, is, ui, utum, ere. մերկել։
Spolio, as, aui, atum, are. մերկացուցանել։

Amicio. պատմուճանեմ։ Calceo. կօշկաւորեմ։ Succingo. գօտեւորեմ։ Conuestio. համազգեցուցանեմ։ Munio. ամրացուցանեմ։ Orno. զարդարեմ։ Sepio. ցանկեմ։ Sterno. փռեմ։ Tego. ծածկեմ։ Nudo. մերկեմ։ Impleo. լնում։ Compleo. համալրեմ։ Expleo. առատալրեմ։ Repleo. [illegible]։ Satio. յագեցուցանեմ։ Saturo. կշտացուցանեմ։ Augeo. յաւելում։ Cumulo. կուտակեմ։ Locupleto. ճոխացուցանեմ։ Farcio. կոխեմ։ Refarcio. [illegible]։ Exhaurio. սպառեմ։ Onero. բեռնեմ։ Opprimo. ճնշեմ։ Exonero. [illegible]։ Leuo. թեթեւացուցանեմ։ Obruo. [illegible]։ Premo. սեղմեմ։ Deonero. [illegible]։ Expedio. [illegible]։ Soluo. արձակեմ։ Illaqueo. որոգայթեմ։ Impedio. արգելեմ։ Implico. [illegible]։ Irretio. [illegible]։ Absoluo. արձակեմ, [illegible]։ Libero. ազատեմ։ Alligo. առկապեմ։ Mulcto. տուգանեմ։ եւ այլք զորս վերոյ դրեցաք։

[illegible] A, կամ Ab. [illegible] A te opem petimus. ի քէն զօգնութիւն [illegible]։ Flagitas abs te filium. [illegible]։

Pe-

Peto, is, iui, itum, ere. հայցել:

Quæro, is, ſiui, ſitum, ere. խնդրել:

Contendo, is, di, tum, ere. պահանջել:

Exigo. պահանջեմ: Flagito. ժտեմ: Efflagito. առաւահայ ցեմ: Poſtulo. հայցեմ: Poſco. հայցեմ: Repeto. վերահայ ցեմ: Aufero. իբացբառնամ:

Abduco, is, xi, ctum, ere. բացածել:

Abſtraho, is, xi, ctum, ere. բացքաշել:

Abripio, is, ui, eptum, ere. յափշտակել:

Eripio, is, ui, eptum, ere. ապրեցուցանել:

Subripio, is, ui, reptum, ere. գաղտագողել:

Auello. արտաքսեմ, Auoco. առաքկոչեմ, Abrado, քեր գերծեմ, Abalieno. այլանդակեմ, օտարացուցանեմ:

Remoueo, es, ui, otum, ere. բացշարժեմ:

Arceo, es, ui. խարբել:

Repello, is, uli, ulſum, ere. բացհերքեմ:

Abſterreo, es, ui, itum, ere. զարհուրեցուցանել:

Deterreo, es, ui, itum, ere. երկնչեցուցանել:

Auerto. դարձուցանեմ, Amoueo. բացշարժեմ, Abigo. վանել, Pello. վարել, Defendo. ջատագովել, Prohibeo. ար գելուլ, Abſtineo. զգուշանալ, Contineo. ժուժեմ, Refreno. սանձել, Cohibeo. զսպել, Accipio. առնուլ, Audio. լսել, Diſco. ուսանել, Capio. կալնուլ, Colligo. ժողովել, Conduco. օթել, Emo. գնել, Redimo. վերագնել, Haurio, յուզել, Exhaurio. սպառել, սպառապառզել, Reporto. վերա բերել, Sumo. առնուլ. եւայլք.

Գլուխ Հինգերորդ.

Յաղագս հոլովմութեանց բայից կրաւորականաց։

Բայք կրաւորականք. խնդրեն զբացառականն. հանդ երձ նախադրութեամբ A. կամ Ab. զինի նշանակեալս, և զանուանականն նախ քան զինքեանս, որպէս. Liber tuus, & lectus est, & legitur à me. Գիրքն քո ըն թերցաւ, և ընթերցանի յինէն։ Ըստ այսմ կանոնի և այս բառականքն համայնք կրաւորականք, որպիսիք են։

Amor, aris, atus sum. սիրիլ։
Diligor, geris, ectus sum. սիրիլ։
Legor, eris, ctus sum. ընթերցանիլ։
Accusor, aris, atus sum. ամբաստանիլ։
Absoluor, eris, utus sum. բացարձակիլ։
Damnor, aris, atus sum. դատապարտիլ։
Adhibeor, ris, itus sum. առածիլ։
Tribuor, eris, utus sum. ընծեռիլ։
Concedor, eris, essus sum. շնորհիլ։
Doceor, ris, ctus sum. ուսուցանիլ։
Flagitor, aris, atus sum. ճառիլ։
Moneor, eris, itus sum. ազդիլ։
Exuor, eris, utus sum, մերկիլ, մերկացուցանիլ։
Induor, eris, tus sum. զգեցուցանիլ։
Priuor, aris, atus sum. զրկիլ։
Audior, ris, tus sum. լսիլ։
Emor, eris, ptus sum. գնիլ։
Quæror, eris, situs sum, խնդրիլ, եւայլք։

Գլուխ Վեցերորդ :

Յաղագս Հոլովմանութե բայից Չեզոքականաց :

Առաջին գիտելի է, առհասարակ բայք չեզոքականք և մա-նաւանդ եականն և շնչաւորականք յետ ուրուք կայա-ցուած զանուանականն խնդրեն, որպէս երկաքանչիւր ըն-տանոյն իրն պատահականին, որպէս. Senectus ipsa est morbus. Ծերութիւն ինքն է խոթութի. Ego viuo miserrimus. Ես կեամ Թշուառագունեղ. Ընդ այսու կանոնիւ և այլք պա-րունակին :

Sum, es, fui. Եմ, գոլ :

Viuo, is, xi, ctum. կեամ :

Venio, is, i, tum. գամ :

Eo, is, iui, itum. գնամ :

Ambulo, as, aui, atum. շրջիմ :

Curro, is, cucurri, cursum. արշաւեմ :

Incedo, is, essi, essum. ճեմեմ :

Iaceo, es, ui, tum. պառկիմ. և այլք :

Երկրորդ գիտելի է, զի ոմանք՝ ի բայից չեզոքականաց խնդ-րեն զսեռականն, որպէս. Egeo consilij. կարօտիմ խորհրդոյ : Hoc bellum indiget celeritatis. պատերազմս այս կարօտանայ արագութե, ընդ այսու այլև ևս բայքս :

Egeo, es, ui. կարօտիմ

Indigeo, es, ui. կարօտանամ, պիտանանամ :

Memini, isti. յիշեցի :

Satago, is, egi. քաջ առնեմ, ջանամ, քաջ աշխատանեմ :

Երրորդ գիտելի է, զի բայք չեզոքականք նշանակեն զօգտու-թե, վնասութե, հնազանդութե, անհնազանդութե, ազդեցու-թե,

թե, ուսման, հպատակութե, հնազանդութե, հլութե, և ընդդիմարտութե, զտրականն խնդրեն զհետ ինքեանց, որպէս.
Non parebo dolori meo. ոչ հպատակեցայց ցաւոյ իմում:
Non iracundiæ seruiam. ոչ բարկութե ծառայեցից: ընդ այսու ոճիւ են բայք այսոքիկ:

Adsum, ades, adfui. առկամ, մերձեմ:
Assurgo, is, rexi, rectum. կանգնեմ, յառնեմ:
Consulo, is, ui, tum. նախախնամեմ: անձնխնամեմ:
Debeo, es, ui, itum. պարտիմ:
Faueo, ues, ui, fautum. այգառնեմ:
Immineo, es, ui. վերակայիմ, վերայառնեմ:
Impendeo, es, di, ensum. վերահակեմ:
Incommodo, as, aui, atum. խռովել, զզուել, վնասել:
Indulgeo, es, si, tum. ներեմ:
Obsisto, is, steti. ընդդիմակայիմ:
Obsto, as, eti, atum. ընդդիմակայիմ, հակակայեմ:
Obedio, is, iui, tum. հնազանդիմ:
Obtempero, as, aui, atum. հպատակիմ:
Pareo, es, ui. հլուանամ, հպատակիմ:
Seruio, is, iui, itum. ծառայեմ:
Studeo, es, ui. ուսանիմ:
Subuenio, is, ui, entum. նպաստեմ, սատարեմ:
Succurro, is, ri, rsum. 'ի թիկունս հասանեմ:

Absum. բացեմ, 'ի բացեայ եմ. Desum. պակասեմ, Acclamo. առաղաղակեմ; Accubo. առպառկիմ, Accumbo. առբազմիմ, Accresco. առաճիմ, Accedo. մատչիմ, Assentior. հաւանիմ, Acquiesco. առհանգիմ, Adhæreo. առյենում: և այլք բազում:

Զորորութ պետականն է զի բայք սմանք չեղոքականք զհայցա-

կանն

[illegible] , [illegible] . Aro terram . [illegible] : Puto Vineam . [illegible] : [illegible]

Aro , as , aui , atum . [illegible] , [illegible] :

Puto , as , aui , atum . [illegible] :

Rigo , as , aui , atum . [illegible] :

Sero , is , eui . atum . [illegible] : [illegible] :

Ablaqueo . [illegible] : Colo . [illegible] : [illegible] : Fodio . [illegible] : Meto . [illegible] : Occo . [illegible] : Pastino . [illegible] : [illegible] :

Calleo , es , ui . [illegible] : [illegible] :

Exhalo , as , aui , atum . [illegible] , [illegible] :

Oleo , es , lui , itum . [illegible] :

Redoleo , es , ui , itum . [illegible] :

Horreo . [illegible] : Exhorreo . [illegible] : [illegible] :

[illegible] , [illegible] . Oportet præceptis , institutisque Philosophiæ : [illegible] , [illegible] : Lacte , & carne viuunt , [illegible]

Abundo , as , aui , atum . [illegible] :

Careo , es , ui , itum . [illegible] , [illegible] :

Doleo , es , ui , itum . [illegible] :

Egeo , es , ui . [illegible] , [illegible] :

Indigeo , es , ui . [illegible] :

Gaudeo , es , isus sum . [illegible] :

Mœreo , es . [illegible] :

Vaco , as , aui , atum , [illegible] :

Viuo , is , xi , ctum . [illegible] :

Sum, es, fui. եմ։

Adhibeo. [illegible]։ Consto. [illegible]։ Ardeo. այրեմ։ Flagro. վառեմ։ Laboro. աշխատեմ։ Roro. ցօղեմ։ Scateo. արտաբղխեմ։ Sono. հնչեմ։ Sudo. քրտնիմ։ Supersedeo. [illegible]։ Stupeo. ապշիմ։ Mano, ծորեմ։ Fluo. հոսեմ, հեղում։ Affluo. առհեղում։ [illegible]։

[illegible], [illegible]. Ita testis in reum rogatur, an ab eo fustibus vapulasset. [illegible]։ Fabritius respondit à Ciue se spoliari malle, quàm ab hoste venire. [illegible]։

Vapulo, as, aui, atum. [illegible]։
Væneo, is, iui. ծախիմ, վաճառիմ։
Fio, fis, factus sum. եղանիմ։ և այլք։

Գլուխ [illegible]։

[illegible]։

[illegible], [illegible]. Cùm agros maximos, ac feracissimos depopularetur. [illegible], [illegible]։ Omnis ora maritima ab Achæis depopulata erat. [illegible]

պարուածս կին հասմայնք բայք ծանուցանելի, որպիսիք են.

Depopulor, aris, atus sum. աւերակաեմ, և կողոպտեմ:

Aggredior, eris, essus sum. յարձակիմ, դիմեմ:

Hortor, aris, atus sum. յորդորեմ, և յորդորեցի:

Aspernor, aris, atus sum. քամահեմ, և քամահեցի:

Dimetior, iris, nsus sum. չափեմ, և չափեցի:

Dignor, aris, atus sum. արժանաւորացուցանեմ, և արժանա-ւորացուցի:

Amplector, eris, xus sum. փարեցի:

Criminor, aris, atus sum. մեղադրեմ, և մեղադրեցի:

Interpretor, aris, atus sum. Թարգմանեմ, և Թարգմանեցի:

Գոն և այլք ածականք հասարակք վարկեցեալք ի նոյն, բայց այժմ ոչ են ընդ ամփոփութե:

Գլուխ ՄԱԹերորդ.

Յաղագս Հոլովմանց բայից ծանուցանելեաց:

Ու(Ն) գիտելի է, զի ոմանք ի բայից ծանուցանելեաց, խնդրեն զնոյն ծնողականաց զհոլովս սեռականին: որպէս.
Qui misereri mei debent, non desinunt inuidere.
որք պէտք ողորմիլ պարտէին, ոչ դադարեն ի նախանձելոյ
Huius meriti in me recordor. զայսր արդիւնս ի յիմ միտս յիշեմ: ընդ այսոր ոճոյ դասակարգեալք են:

Misereor, eris, ertus sum: ողորմիմ:

Obliuiscor, eris, itus sum. մոռանամ:

Recordor, aris, atus sum. յիշեմ:

Reminiscor, eeris. վերայիշեմ:

Potior, ris, itus sum. տիրապետեմ, և այլք:

Երկրորդ գիտելի է, զի ոմանք ի բայից ծանուցանելեաց,

խնդրեն զտրական հոլովն զինի նոցանայ, և են դիմեալ ձայնակցութեան հեչք շողոքորթութե, և օգնութե, որպէս. Ego verò quibus ornamentis aduersor tuis. իսկ ես որոց հակառակեմ քոյոց զարդուց: ընդ այսու ունել պատրուակին:

Aduersor, aris, atus sum. հակառակեմ, ընդդիմանամ:

Adulor, aris, atus sum. շողոքորթեմ:

Assentor, aris, atus sum. մարդահաճութեամ, հաճոյանամ:

Assentior, iris, nsus sum. առհաւանեմ:

Auxilior, aris, atus sum. օգնեմ:

Blandior, iris, itus sum. շողոքորթեմ, հրապուրեմ, գգուեմ:

Gratificor, aris, atus sum. շնորհաւկ լինիմ, հաճեմ:

Ancillor. աղախնեմ, աղախնանամ: Famulor. ծառայեմ, պաշտեմ: Illacrymor. արտասուեմ, Innitor. Յենում: Irascor. բարկանամ: Medeor. բժշկեմ: Moderor. բարեխառնեմ: կերպաւորեմ: Morigeror. մարդոյակցիմ, հնազանդիմ: Obsequor. սպասաւորեմ, հլու անամ: Præstolor. կամողիմ, սպասեմ: Suffragor. օժանդակեմ և այլք:

Երրորդ զխորքն է զի անանց՝ ի բայից ձայնաւորականիս խնդրեն զհայցական զինի նոցանայ, որպէս. Hi quidem mera scelera loquuntur. ասեն թերեւս զգուշաւոր յանցանս խօսին: Deus terram tuetur, maria moderatur. Այ զերկիր խնամէ, և զծովն բարեխառնէ, ընդ այսու նմին են:

Abominor, aris, atus sum. լքեմ, մերժեմ:

Adipiscor, eris, eptus sum. առնում, առատանամ:

Adorior, iris, ortus sum. առաջեմ:

Admiror, aris, atus sum. զարմանամ:

Alloquor, eris, utus sum. առխօսեմ:

Assequor, eris, utus sum. առհետևեմ:

Imitor, aris, atus sum. համահետևեմ, նմանհետևեմ:

Lo-

Loquor, eris, utus ſum. խօսեմ։

Liceor, eris, itus ſum. սահմանաւորել, արժանաւորել։

Licitor, aris, atus ſum. գնահատեմ։

Mereor, eris, itus ſum. արդիւնաւորիմ։

Vlciſcor, eris, vltus ſum. վրէժխնդրեմ։

Adulor. շողոքորթեմ։ Auerſor. դառնամ։ Calumnior. զրպարտեմ։ Comitor. ուղեկցիմ, ուղղեւորիմ։ Conſolor. մխիթարեմ։ Conſpicor. նշմարեմ։ Contemplor. դիտեմ։ Criminor. ամբաստանեմ։ Demolior. յատակեմ, քանդեմ, քակեմ։ Deprecor. աղերսեմ։ եւ այլք բազումք։

Չորրորդ գիտելի է, զի ոմանք 'ի բայից ձայնակերպականաց խնդրեն զտրականն զկնի հայցականին, որպէս. Græcia tendit dexteram Italiæ, ſuumque ei præſidium pollicetur. Յունաստան ձեռն 'յաջողեցին Իտալիոյ եւ զօգնութիւն իւր նմին խոստանայ։ Ei voce maxima victoriam grarulatur. Նմա ձայնիւ մեծապէս զյաղթութիւն շնորհաւորէ։ Ընդ այսու ամենայն պարտաւորին։

Gratulor, aris, atus ſum. շնորհաւորեմ։

Largior, iris, itus ſum. առատաձեռնեմ։

Minor, aris, atus ſum. սպառնամ։

Polliceor, eris, itus ſum. խոստանամ։

Confiteor. խոստովանիմ։ Fœneror. վաշխառուեմ։ Furor. գողանամ։ Imprecor, անիծանել, աղաղել։ Inficior. ապաւինեմ։ Interpretor. Թարգմանեմ։ Partior, մասնատեմ։ Impertior. մասնաւորեմ։

Հինգերորդ գիտելի է, զի ոմանք 'ի բայից ձայնակերպականաց խնդրեն զբացառականն զկնի հայցականին, որպէս. Vt poſſem te remunerari quàm ſimillimo munere. զի կարիցեմ զքեզ վարձատրել երբեմն նմանագունիւ պարգեւօք։ Ընդ այսու ամե-

նն

Են բայք այսոքիկ հետևեցեալք:

Dignor, aris, atus ſum. արժանաւորեմ:

Proſequor, eris, utus ſum. առ ընկերեմ:

Muneror, aris, atus ſum. ռոճկաւորել:

Remuneror, aris, atus ſum. վերառոճկաւորել, վարձաւորել:

Ընծայեալք գիտելի է, զի ոմանք ՚ի բայից ձայնականականաց ՚ի հայցականն խնդրեն և ս զբացառականն հանդերձ մասնիկաւ: որպէս. Cùm Theophraſtus percontaretur ex anicula quadam, quanti illud venderet. մինչ Թէոփրաստոս տեղեկանայր ՚ի պառաւական ումեմնէ, թէ որչափ գնոյ վա-ճառեսցէ: ընդ. այսու ոճիւ են:

Mercor, aris, atus ſum: գնեմ:

Nundinor, aris, atus ſum. առուծախեմ, վաճառականեմ:

Mutuor, aris, atus ſum. փոխառնեմ, փոխառուցեմ:

Percontor, aris, atus ſum. տեղեկանամ, հարցափորձեմ:

Sciſcitor, aris, atus ſum. տեղեկանամ, հարցափորձեմ, հարցափորձեմ: և այլք:

Գիտելի է նմանապէս, զի ոմանք ՚ի բայից ձայնականական-աց խնդրեն զբացառականն միայն, որպէս. Commoda, quibus vtimur, lucem, qua fruimur. զօգտութիւն, որովք կա-րեմք: զլոյս, որով զմայլիմք: ընդ. այսու ոճիւ են:

Vtor, eris, vſus ſum. վարեմ, ՚ի կիրարկեմ:

Abutor, eris, uſus ſum. ապաշխարհեմ, անարգանեմ:

Fruor, eris, itus ſum. զմայլեմ:

Nitor, eris, ſus, կամ xus ſum. յենում:

Oblector, aris, atus ſum. հեշտանամ:

Potior, iris, itus ſum. տիրապետեմ, տիրեմ:

Veſcor, eris. կերակրեմ:

Fungor. վարեմ, պաշտօնեմ, պաշտօն կատարեմ:

Per-

Perfungor. պաշտօնատարեմ, քարեկարեմ։
Defungor. փրծիմ, ազատապրծիմ։
Delector. հրճուիմ։
Glorior. պարծիմ։ և այլք։

Գլուխ [illegible]

Յաղագս հոլովմանց [illegible] բայից դիմազրկից ։

նդ այլք դիմազուրկք են կոչեն, զի ամենայն՝ ենթադրել են ներգործականաց, որպես. Fulgurat. փայլատակէ։ Grandinat. կարկտէ, և այլք։ և ամենայն ներգործականաց, զի հետևեն շաւղաց ներգործականաց բայից։ Նոյն ամենայն են կրաւորականաց, որպես. Tacetur. լռի։ Curritur. արշաւի։ և այլք. և ամենայն կրաւորականաց, զի հետևեն շաւղաց կրաւորականաց։

Որոց՝ [illegible] ներգործականաց ամենայն դիմօք [illegible] ժամանակս Թարգմանել հայերէն, որպես. Tonat. զի որոտայ, և [illegible] հետևեցուցանելի բայից.

Fulget, ebat, lsit. փայլէր։
Fulgurat, bat, auit. փայլատակէր։
Grandinat, bat, auit. կարկտէր։
Ningit, ebat, ninxit. ձիւնէր։
Pluit, ebat, it. անձրևէր։
Tonat, bat, uit. որոտայր։

[illegible], Hoc vehementer inter est Reipublicæ. [illegible]: Vtriusque nostrum magni interest, priùs vt te conueniam quàm decedas. [illegible]

[illegible] Interest omnium rectè facere. [illegible]

Est, erat, fuit. Է:

Interest, erat, fuit. փոյթ է, փոյթ էր:

Refert, ebat, tulit. [illegible], փոյթ է, փոյթ էր:

[illegible] Facite quod vobis lubet. [illegible] Mihi placet, vt te Leucadem deportares. [illegible] Peccare nemini licet. [illegible]

Accidit, ebat, dit. պատահէր, պատահէ:

Contingit, ebat, igit, դիպէր, [illegible], դիպի:

Euenit, ebat, enit. [illegible], դիպէր, [illegible]:

Licet, bat, cuit. [illegible]:

Libet, ebat, buit. [illegible]:

Placet, ebat, cuit. հաճոյ էր, հաճոյ է:

Vacat, abat, auit. պարապ էր, պարապ է:

Beneuertit. [illegible] Maleuertit. [illegible] Cadit. [illegible] Conducit. [illegible] Confert. [illegible] Constat. [illegible] Competit. [illegible] Conuenit. [illegible] Displicet. [illegible] Dolet. [illegible] Expedit. [illegible] Incessit. [illegible] Incidit. [illegible] Liquet. [illegible] Obtingit. [illegible] Obuenit. [illegible] Patet. [illegible] Præstat. [illegible]

բաւէ ։ Restat. Տեայ ։ Succedit. յաջորդէ, աւելի ։ Superest.
մնայ, Տեայ ։ Sufficit. բաւէ, բաւական է ։ և այլք բազումք ։

Ոմանք խնդրեն դախողան զինիշեանս զանուանականն կամ ոչ խնդրեն, իսկ զինի զհայցականն, որպես. Decet hoc illum nescio quomodo. վայելէ այս նմա ոչ գիտեմ որով կերպիւ ։ Te esse hilari animo valdè me iuuat. քոյդ զուարթ զուարթութեամբ որպէս յոյժ ինձ օգնէ ։ In quibus neque abesse quidquam decet, neque redundare. նոքա ոչ նուազիցին ինչ իմիք վայելէ, և ոչ յաւելանալիք ։ և ընդ այսոր նմին պատշաճականին բայք այսոր ըստ հետևեալք.

Decet, bat, uit. վայելէ ։

Dedecet, bat, uit. անվայելէ ։

Delectat, bat, auit. բերկրեցուցանէ ։

Iuuat, bat, iuuit. օգնէ ։ և այլք ։

Ոմանք խնդրեն զհայցականն համեմատութեամբ նախադասութեամբ Ad. որպես. Ad rem pertinet. առ իրն պատկանի ։ ընդ այսոր նմին են բայքս հետևեալք ։

Attinet, ebat, auit. պատշաճի ։

Pertinet, ebat, uit. պատկանի ։

Spectat, bat, uit. նայի, պատշաճի ։

Իսկ ոմանք խնդրեն դախողան զինիշեանս զսեռականն, կամ զնմանն ինչ բանի, և զինի խնդրանց զհայցականն, որպես. Miseret aliorum, tui te nec miseret nec pudet. ողորմի այլոց, քեզ ոչ ողորմի և ոչ ամաչէ ։ ընդ այսոր նմին են.

Miseret, bat, tum est. ողորմի, ողորմի ։

Piget, bat, guit. ձանձրանայ, ծուլանայ, յուլութէ ։

Pœnitet, bat, uit. զղջէ ։

Pudet, bat, uit. ամաչէ ։

Tædet, bat, pertæsum est. ձանձրանայ, ձանձրութէ ։

Յաղագս դիմաւորելոց բայից կրաւորականաց Համաձայնութեանց :

Բայք դիմաւորք կրաւորականք ընկալին զառ անձն ի մա- [illegible] ի O . [illegible] , և [illegible] , [illegible] A . կամ Ab . [illegible] , և [illegible] , [illegible] . Egetur . [illegible] : [illegible] : Egetur à me . [illegible] : [illegible] . A Consulibus pugnatum est . [illegible] : Statur . [illegible] : Viuitur . [illegible] : Curritur . [illegible] : Itur [illegible] : Ventum est . [illegible] : Ignotum est . [illegible] : Reclamatum est . [illegible] : և այլք բազումք :

[illegible] . Eletur . [illegible] : Amatur . [illegible] : Scitur . [illegible] : և այլք :

[illegible]

Յաղագս կեցութեան [illegible] , կամ [illegible] :

Ա[illegible] , [illegible] , [illegible] , [illegible] . Ignatius Romæ est . [illegible] ի Հռոմ է : Petrus Lugduni commoratur . Պետրոս [illegible] ի Լուգդուն :

[illegible] :

[illegible]

[illegible], որպէս. Alexander Babylone mortuus est. [illegible]. Fui Carthagine. [illegible]

[illegible], որպէս. Marcus negotiatur Venetijs. [illegible] Ioannes studet Pisis. [illegible]

[illegible] In [illegible], որպէս. Reliqui in Italia. [illegible] Habitat in Gallia. [illegible] Bellum est in Creta. [illegible]

[illegible], որպէս. In Ecclesia. [illegible] In Cælo. [illegible] In Terra. [illegible] In Vrbe. [illegible]

[illegible] Humus. [illegible] Bellum. [illegible] Militia. [illegible] Domus. [illegible], որպէս. Theodori quidem nihil interest humi, ne an sublime putescat. [illegible] Quibuscumque rebus, vel belli, vel domi poterunt rem publicam augeant. [illegible] Salubriora credunt militiæ quàm domi iuuenum corpora esse. [illegible]

[illegible] Rus [illegible]

[illegible]

հոլովով և երբեմն ՚ընդ բացառականաւ Թարց նախադասութե, որպէս. Si illi sunt virgæ ruri. զի եթէ գաւազանք մահուանէ՚ ընդ գեղջ : Morientem rure. զմեռանելոյն ՚ի գեղջն :

Յաղագս կերպարանութե հոլովոյն տարաբերականի :

Անուանք յատուկք եւ քաղաքացեղական հոլովման, շինից, գիւղից, քաղաքաց, և գիւղաքաղաքաց միոյ վարին տարաբերականին, շարադրին ընդ հայցականաւ հոլովով Թարց ունելու նախադասութե, որպէս. Epistolas Catinam, Taurominum, Syracusas commodiùs mittere potero. Հրովարտակս ՚ի Քաթինէ, ՚ի Թաւրոմինէ, և ՚ի Սիրակուզ դիւրագոյն առաքել կարացից: Նոյն այսպէս են և Rus, և Domus. որպէս. Rus ibo. ՚ի գիւղն գնացից: Domum reuertor. դառնամ ՚ի տուն :

Իսկ անուանք կղզեաց, գաւառաց, և ... ՚ի նշանակել զհոլովն տարաբերական զոհն Թէպէտ ՚ի հայցականաւ հոլովով, սակայն խնդրեն նախադասութեն In. կամ Ad. որպէս և այլք անուանք հասարակք, որպէս. Cùm in Africam venissem. Երբ ՚ի յԱփրիկեայ եկեալ էի : և այլն :

Յաղագս կերպարանութե հոլովոյն ՚ի բացեղութէ :

Անուանք յատուկք շինից, գիւղից, քաղաքաց, և գիւղաքաղաքաց միոյ նշանակեն զշարժումն ՚ի բացեղութէ, դնին ՚ի բացառականում հոլովով, Թարց ունելու նախադասութե, որպէս. Accepi literam Roma. զի ընկալայ գիրն ՚ի Հռովմայ : Venio Lugduno. գամ ՚ի Լուգդունայ :

Նոյն այսպէս են և Rus. և Domus. որպէս. Video rure redeuntem senem. զի տեսանեմ ՚ի գեղջէ դարձեալ զծերն : Adest Legatus domo missus. հասեալ հրեշտակն ՚ի տանէ յղեցեալ :

Իսկ

Իսկ անուանք երկրոց քաղաքաց եւ համանգաց ընդ իմ թէ_
պէտ եւ ո՛ ՚ի բացառականութեան առաջադրին ներգործութեամբ նախադասութ[եա]ն
Ex . յի՛ ՚ի . որպէս . Venio ex Sicilia . գամ ՚ի Սիկիլիայ :

Գլուխ մետասաներորդ .

Յաղագս կերպարանութեան բայանուանց :

Բայանուանն եզերեցելոյ ՚ի Di . առաջադրին երբեմն գոյականքս այսոքիկ Amor . սէր : Caufa . պատճառ : Copia . առատութիւն : Cupiditas . ատենչութիւն : Cura . հոգ : Facultas . կարողութիւն : Finis . վերջ , կամ վախճան : Mos . վարք , բարք : Ratio . պատճառ : Studium . ուսումն : Tempus . ժամանակ , եւ այլք սոյնպէս : որպէս . Amor difcendi . սէր ուսանելոյ : Finis deplorandi , վախճան լալոյ : եւ այլն :

Իսկ երբեմն ածականք այսոքիկ : Cupidus . ըղձուական : Auidus . ախորժուական : Studiofus . ուսումնասիրական : Confuetus . համասովոր : Infuetus . անսովոր : Infolens . անսովոր : Peritus . հմուտ : Imperitus . անհմուտ : Gnarus . գէտ : Ignarus . անգէտ : Doctus . գիտուն : Sciens . գիտացող : Nefcius . անգէտ : Certus . ճշգրիտ : Timidus . երկչոտ : որպէս . Cupidus addifcendi . ըղձուական ուսանելոյ : Timidus moriendi . երկչոտ մեռանելոյ : եւ այլն :

Բայանուանն եզերեցելոյ ՚ի Dum . առաջադրին այսոքիկ նա_խադրութիւնք : Ad . առ : Ob . առ , կամ վա՛ն : Inter . ներ , եւ երբեմն , Ante . նախ , յառաջ , հանդերձ ածականօք այսոքիւք , Facilis . դիւրին : Difficilis . դժուարին : Paratus . պատրաստ : Promptus . յօժար : Expeditus . յարմար : Idoneus . պատշաճ , ընդունական : Aptus . ընդունական : Segnis . պղերգ : Vehemens . սաստիկ , եւ այլք բազմաւք : որպէս . Neque me fegniorem ad ref-

pon-

pondendum reddidi. եւ մեզ զեռ յարմարագործ առ ՚ի պատասխանելոյ պատասխանեցուցի։ Hic locus ad agendum amplissimus; ad dicendum ornatissimus est visus. այս տեղի առ ՚ի գործել լայնագունեղ։ առ ՚ի ասել զարդարագունեղ երեւաւ։ Facile ad discendum. դիւրին առ ՚ի ուսանել։ Difficile ad tollendum, դժուարին առ ՚ի բառնալ, եւ այլն։

Իսկ երբեմն կարին Թաց ամ-ակառայ, որպէս. Ob absolvendum officium, վասն կատարելոյ զպաշտօնն։ Inter scribendum. ՚ի մէջ գրելոյ։ Ante domandum. յառաջ քան զընտելն։ Ad emendandum. առ ՚ի ուղղել, եւ այլն։

Գերունդիոսն երկրորդ ՚ի Do. Երբեմն կարի Թաց առ խաղութեան ընդունականաւ, որպէս. Inuidendo. նախանձելով։ Scribendo. գրելով։ Transeundo. անցանելով։ Իսկ երբեմն կարի հանդերձ նախադրութեամբ այսոքիւք. A. Ab. In. De. որպէս. Ab inuidendo. ՚ի նախանձելոյ։ In scribendo. ՚ի մէջ գրելոյ։ De transeundo. յանցանելոյ։ եւ այլն։

Առ նա զորին եւ երբեմն նախադրութեամբ այսոքիւք։ Pro. վասն։ Cùm. ընդ։ E. ՚ի. Ex. ՚ի. որպէս. Pro vapulando. վասն ծեծելոյ։ Cùm loquendo. ընդ խօսելոյ։ Ex assentando, & largiendo. ՚ի հաճելոյ, եւ ՚ի յառատատալոյ։

Գլուխ Երկոտասաներորդ.

Յաղագս կերտութեան դերբայի։

Երկրորդ երկրորդական ՚ի Vm. նախադրէ զերկրորդ շարժման, որպէս. Percontatum ibo. առ ՚ի հարցփորձել գնացից։ Abi deambulatum. գնա ՚ի շրջագայել։ Exulatum abijt. առ ՚ի աքսորել գնաց, եւ այլն։

Բայց

[illegible] ջնելով, որպես. Legatos ad Cæsarem mittant rogatum auxilium. [illegible] Me vltrò accusatum aduenit [illegible] և այլն:

[illegible] Quod optatum factu videbitur facies. [illegible] O rem non modò visu sæuam, sed etiam auditu. [illegible] և այլն:

[illegible] Absurdum. անտեղի: Acerbum. դառն: Arduum. խրթին: Asperum. [illegible] Credibile. հաւատալի: Crudele. դժնդակ: Difficile. դժուարին: Dignum. արժանի: Dulce. քաղցր: Durum. [illegible] Facile. դիւրին: Fœdum. գարշելի: Graue, ծանր: Horrendum. զարհուրելի: Incredibile. անհաւատալի: Indignum. անարժան: Infandum. անասելի: Inutile. անօգուտ: Iucundum. վայելուչ: Lepidum. [illegible] Leue. [illegible] Memorabile. յիշատակելի: Mirabile. զարմանալի: Mobile. [illegible] Mirandum. զարմանալի: Mirum. [illegible] Modestum. համեստ: Necessarium. հարկաւոր: Nefarium. [illegible] Obscœnum. աղտեղի, գարշելի: Optimum. [illegible] Pessimum. [illegible] Pulchrum. գեղեցիկ: Rarum. [illegible] Speciosum. [illegible] Suaue. [illegible] Terribile. զարհուրելի: Turpe. [illegible] Vtile. օգտակար, և այլն:

[illegible] Fas. [illegible]

բանաւոր, կամ ճշգրիտ։ Nefas. անպատմելի է, կամ անպատ-մելի։ Opus. պիտոյ է, կամ պիտոյ։

Գլուխ Երկոտասաներորդ.

Յաղագս զանազանից ձեւ այլմանց կատարելոց ժամանակաց բայից, եւ դերբայից, որոց է այլքն նմանաչին բնաւ է։

Abscondo, is, di, itum. Թաքուցանեմ։
Adipiscor, eris, adeptus sum. ստանամ։
Adolesco, is, eui, ultum. զարգանամ։
Affligo, is, xi, ctum. վշտացնել, վշտանակել։
Ago, is, egi, actum. առնեմ, ձեւանեմ։
Alo, is, alui, itum, & altum. պարարեմ։
Algeo, es, si. մրսիմ, սառնիմ։
Allicio, is, exi, ectum. համոզեմ։
Allido, is, si, sum. հարեմ, զարկեմ, առհարեմ։
Amicio, is, iui, ictum. պատմուճանեմ, զգեցուցանեմ։
Ango, is, xi. անձկացուցանել, նեղացուցանել։
Abnuo, is, ui. ապարկանել, ապայունել։
Annuo, is, ui. հաւանել, յօժարել, ակնածել։
Alceo, es, ui. խածել, զատել։
Aperio, is, rui, ertum. բանալ։
Arguo, is, ui, utum. յանդիմանել։
Augeo, es, xi, ctum. յաւելուլ։
Bibo, is, bi, itum. ըմպել։
Cado, is, cecidi, casum. անկանել։
Cano, is, cecini, cantum. երգել։
Capio, is, cepi, captum. կալանել։

Car-

Carpo, is, si, ptum. [illegible], ճանկել:

Caueo, es, ui, cautum. զգուշանալ:

Cædo, is, cidi, cæsum. Հատանել, կոտրել, կոտորել:

Credo, is, idi, itum. Հաւատալ:

Cedo, is, cessi, cessum. զիջանել, [illegible]:

Circumdo, as, edi, atum. շրջապատել:

Claudo, is, si, sum. փակել, կղպել:

Coalesco, is, alui, alitum. միաւորել, [illegible]:

Coërceo, es, ui, itum. [illegible], ճնշել:

Colo, is, ui, cultum. պաշտել:

Collido, is, si, sum. [illegible], բախել:

Compesco, is, cui. [illegible], [illegible]:

Comminiscor, eris, entus sum. [illegible]:

Como, is, pti, ptum. [illegible], [illegible]:

Compingo, is, pegi, pactum. կառուցել, կազմել:

Comperio, is, ri, tum. [illegible]:

Condio, is, iui, itum. [illegible], [illegible]:

Condo, is, idi, itum. [illegible], [illegible]:

Concresco, is, ui, tum. մածել:

Congruo, is, grui. յարմարել:

Consumo, is, psi, ptum. [illegible]:

Contingo, is. tigi, tactum. հանդիպել, շօշափել:

Coquo, is, xi. ctum. եփել:

Crepo, as, ui, itum. ճայթել, [illegible].

Cresco, is, ui, tum. աճել:

Cubo, as, bui, bitum. [illegible]:

Cudo, is, di, cusum. [illegible], [illegible]:

Cupio, is, iui, itum. [illegible]:

Curro, is, cucurri, cursum. [illegible]:

Decerno, is, creui, cretum. [illegible]
Deferuesco, is, bui. [illegible]
Deleo, es, eui, etum. [illegible]
Demo, is, psi, ptum. [illegible]
Desino, is, sibi, [illegible] ij, situm. [illegible]
Desisto, is, destiti, tum. [illegible]
Dirimo, is, emi, emptum. [illegible]
Diripio, is, pui, eptum. [illegible]
Diruo, is, ui, tum. [illegible]
Diligo, is, exi, ectum. [illegible]
Domo, as, mui, itum. [illegible]
Duco, is, xi, tum. [illegible]
Edo, is, edi, esum, [illegible] estum. [illegible]
Elicio, is, cui, itum. [illegible]
Elido, is, si, sum. [illegible]
Eligo, is, legi, ectum. [illegible]
Eluceo, es, xi. [illegible]
Emungo, gis, xi, ctum. [illegible]
Eneco, as, cui, ectum. [illegible]
Eruo, is, ui, tum. [illegible]
Excello, is, ui. [illegible]
Exero, is, rui, tum. [illegible]
Exilio, is, lui. [illegible] liui. [illegible]
Expergiscor, ris, rectus sum. [illegible]
Explodo, is, si, sum. [illegible]
Exprimo, is, essi, essum. [illegible]
Farcio, is, si, sum. [illegible]
Fallo, is, fefelli, falsum. [illegible]
Fateor, ris, fassus sum. [illegible]

Fido,

Fido, is, sus sum, հաւատալ:

Figo, is, xi, xum. մխել, [illegible], ցցել:

Findo, is, di, ssum. [illegible]:

Fingo, is, nxi, ctum. կեղծել, պատրաստել:

Flecto, is, xi, xum. [illegible], [illegible]:

Fluo, is, xi, xum. հեղում:

Fodio, is, di, ssum. փորել:

Foueo, es, ui, tum. տածել, գգուել:

Frango, is, egi, actum. պատառել կոտրատել, բեկել:

Fremo, is, mui, itum. գոչել, մռնչել:

Frico, as, cui, ctum. շփել:

Frigo, is, xi, xum, կամ ctum. տապակել:

Fulcio, is, si, tum. նեցկել:

Fulgeo, es, si. [illegible]:

Fundo, as, fudi, sum. հեղուլ:

Fugio, is, gi, itum. փախչել:

Gemo, is, ui, itum. հեծել, հեծեծել:

Gero, is, ssi, stum. կրել, տանել:

Gigno, is, genui, genitum. ծնանել, ծնել:

Gradior, deris, gressus sum. քայլել:

Hæreo, es, si, sum. [illegible]:

Haurio, is, si, stum. [illegible]:

Ico, icis. ici, ictum. բախել, հարկել, զարկել:

Indulgeo, es, si, tum. ներել, շնորհել:

Ingruo, gruis, grui. [illegible] [illegible]: [illegible]:

Iubeo, es, ssi. ssum. հրամայել:

Iuuo, is, ui, adiutum. օգնել:

Incido, is, idi, isum. [illegible], [illegible], [illegible]:

Incido, is, idi. [illegible], [illegible]:

Intueor, eris, itus ſum. [illegible], [illegible]:
Irraucefco, ſcis, irraucui. կերկերել:
Labor, eris, pſus ſum. սահիմ:
Lambo, is, bi. լզել, լիզել:
Langueo, es, gui. խօթանալ, ցաւագարել:
Lateo, es, tui. [illegible]:
Lauo, as, ui, lotum, կամ lautum. լուանալ:
Lædo, is, ſi, ſum. վնասել, [illegible]:
Lino, is, ni, liui, leui, litum. քսել:
Lingo, is, xi, ctum. լիզել, լզզել:
Linquo, is, liqui, 'ի բաղադրութիւն, lictum. լքել:
Luceo, es, xi. լուսել, լուսաւորել:
Ludo, is, ſi, ſum. խաղալ:
Lugeo, es, xi. կոծել:
Maneo, es, ſi, ſum. մնալ:
Metior, iris, nſus ſum. չափել:
Metuo, is, tui. երկնչել:
Meio, is, minxi. mictum. [illegible], [illegible]:
Mitto, is, ſi, ſſum. յղել:
Meto, is, ſſui, ſſum. հնձել:
Mergo, is, ſi, ſum. ընկղմել:
Miſceo, es, cui, ſtum. խառնել:
Molo, is, lui, itum. աղալ:
Mordeo, es, momordi, morſum. խածանել, կծել:
Moueo. es, moui, tum. շարժել:
Mulceo, es, ſi, lſum, [illegible], [illegible]:
Mulgeo, es, ſi. կթել:
Nanciſcor, eris, nactus ſum. [illegible], [illegible]:
Neco, as, cui, կամ aui, atum. [illegible], [illegible]:

Ne-

Negligo, is, exi, ctum. [illegible], [illegible]:
Nitor, eris, sus, կամ xus sum. [illegible], [illegible]:
Noceo, es, ui, itum. [illegible]:
Occulo, is, ui, tum. [illegible], [illegible]:
Obsideo, es, sedi, sessum. [illegible], [illegible]:
Oleo, es, lui, itum. [illegible]:
Operio, is, ui, tum. [illegible], [illegible]:
Ordior, iris, orsus sum. [illegible], [illegible]:
Paciscor, eris, pepigi, կամ pactus sum. [illegible]:
Pando, is, di, sum. [illegible]:
Pango, is, panxi, pactum. [illegible], [illegible]:
Parco, is, peperci, կամ parsi, sum. [illegible]:
Pareo, es, ui. [illegible]:
Pario, is, peperi, partum. [illegible]:
Pasco, is, aui, astum. [illegible]:
Pateo, es, ui, sum. [illegible], կամ [illegible]:
Pecto, is, xui, xum. [illegible]:
Pelliceo, is, exi, exum. [illegible]:
Pello, is, pepuli, pulsum. [illegible], կամ [illegible]:
Pendeo, es, pependi, pensum. [illegible]:
Pendo, is, pependi, pensum. [illegible], կամ [illegible], կամ [illegible]:
Percello, is, perculi, perculsum. [illegible], կամ [illegible]:
Percrebesco, is, bui. [illegible], կամ [illegible]:
Peto, is, iui, կամ tij, itum. [illegible]:
Pinso, is, sui, pistum. [illegible]:
Pingo, is, xi, ctum. [illegible], կամ [illegible]:
Placeo, es, cui, itum. [illegible]:
Plaudo, is, si, sum. [illegible]:

Ple-

Plecto, is, [illegible] mulctaui, mulctatum, [illegible]
Plico, as, cui, itum, [illegible]
Polleo, es. [illegible]
Polluo, is, ui, utum, [illegible]
Pono, is, sui, situm. [illegible]
Posco, is, poposci. [illegible]
Potior, iris, itus sum. [illegible]
Poto, as, aui, potum, [illegible] potus sum. [illegible]
Præsto, as, iti, itum, [illegible] statum. [illegible]
Premo, is, ssi, ssum. [illegible]
Prandeo, es, di, [illegible] nsus sum. [illegible]
Promo, is, psi, ptum. [illegible]
Psallo, is, psalli. [illegible]
Pungo, is, pupugi, punctum. [illegible]
Quatio, is, ssaui, ssum. [illegible]
Quæro, is, siui, situm. [illegible]
Quæror, eris, stus sum. [illegible]
Radio, is, si, sum. [illegible]
Recido, is, idi, asum. [illegible]
Recido, is, cidi, cisum. [illegible]
Rapio, is, pui, ptum. [illegible]
Refello, is, li. [illegible]
Rego, is, xi, ctum. [illegible]
Reor, reris, ratus sum. [illegible]
Reperio, is, eri, repertum. [illegible]
Repo, is, psi, ptum. [illegible]
Resisto, is, restiti, restitum. [illegible]
Respondeo, es, di, sum. [illegible]
Respuo, is, pui. [illegible]

Re-

Retundo, [illegible]

Reuerto, is, rti, rsum.

Rideo, es, si, sum.

Rigeo, es, gui.

Redo, is, si, sum.

Rumpo, is, rupi, ptum.

Ruo, is, rui, ruitum.

Salio, is, liui, ij, saltum.

Salio, is, li, salsum.

Sancio, is, xi, iui, itum.

Sapio, is, pui, pij.

Sarcio, is, si, sarctum.

Scindo, is, di, ssum.

Seco, as, cui, ctum.

Sedeo, es, di, ssum.

Senesco, scis, senui.

Sentio, is, si, sum.

Sepio, is, psi, ptum.

Sepelio, is, iui, ultum.

Sero, is, seui, satum.

Serpo, is, psi.

Sido, is, sedi, sessum.

Singultio, is, iui, um.

Sino, is, siui, situm.

Sisto, is, stiti, statum.

Soluo, is, ui, solutum.

Soleo, es, solitus sum.

Sorbeo, es, psi, bui, ptum.

Spondeo, es, spopondi, sponsum.

Ster-

Sterno, is, ſtraui, ſtratum. [illegible]

Sto, ſtas, ſteti, ſtatum. [illegible]

Strepo, is, pui. [illegible]

Strideo, es, di. [illegible]

Stringo, inxi, ſtrictum. [illegible]

Struo, is, xi, ctum. [illegible]

Suadeo, es, ſi, ſum. [illegible]

Sugo, is, xi. [illegible]

Surgo, is, rexi, rectum. [illegible]

Sumo, is, pſi, mptum. [illegible]

Supplico, as, aui, atum. [illegible]

Supplodo, is, ſi, ſum. [illegible]

Taceo, es, cui, itum. [illegible]

Tango, is, tetigi, tactum. [illegible]

Tego, tegis, xi, ctum. [illegible]

Temno, is, mpſi. [illegible]

Tendo, dis, tetendi, nſum. [illegible]

Teneo, es, nui, tentum. [illegible]

Tergeo, es, ſi, ſum. [illegible]

Tergo, is, ſi, ſum. [illegible]

Tero, is, triui, tritum. [illegible]

Texo, is, xui, xtum. [illegible]

Timeo, es, ui. [illegible]

Tollo, is, ſuſtuli, ſublatum. [illegible]

Tondeo, es, totondi, tonſum. [illegible]

Tono, as, tonui. [illegible]

Torreo, es, rui, toſtum. [illegible]

Torqueo, es, ſi, tortum. [illegible]

Tremo, is, tremui. [illegible]

Trudo, is, ſi, ſum. մղնգել, խորխտալ:
Traho, his, xi, ctum. քարշել:
Tueor, eris, tuitus ſum. պաշտպանել:
Tundo, is, tutudi, tuſum. կոծել:
Turgeo, es. ուռճանել:
Valeo, es, lui. զօրանալ, առողջանալ:
Væneo, is, nij, num. վաճառել:
Veho, is, xi, ctum. տարել:
Vello, is, lli, vulſum. փետտել, ճողոպրել:
Venio, is, ni, tum. գալ:
Verro, is, rri, կամ ſi, ſum. աւելել:
Verto, is, ti, ſum. դարձուցանել, շրջել:
Veſcor, ris. կերակրել:
Veto, as, tui, itum. խափանել, խոտորեցել:
Video, es, di, ſum. տեսանել:
Vinco, is, ci, ctum. յաղթել:
Vincio, is, xi, nctum. կապել:
Viſo, is, ſi, ſum. տեսուցել:
Viuo, is, xi, ctum. կեալ:
Vlciſcor, eris, vltus ſum. վրիժել, վրիժառնել:
Volo, vis, volui. կամիլ:
Voluo, uis, ui, vultum. շրջել, պտտեցուցանել:
Vomo, is, mui, itum. փսխել:
Voueo, es, ui, tum. ուխտել:
Vngo, is, xi, vnctum. օծել:
Vro, is, ſſi, vſtum. այրել:
Vtor, eris, vſus ſum. վարել, կիրառել:

Արդ զկնի բայից այսոցիկ գիտելի է նախ, զի կատարեալք ժամանակք ներգործականք բայից բաղադրեցելոց մտանեն զհետա_

կերպարանութիւն եւրոց բայիցն պարզից, որպէս · Fero, tuli, latum. Perfero, pertuli, perlatum. 'Ի կանոնէ յայսմանէ բացառութիւն առնլոյ զօրս տեսցես 'ի Հետևեալս:

Գ. կանոն է երկրորդ, զի բայք բաղադրեցեալք ոչ ևս կրկնութիւն 'ի ժամանակս իւրեանց կատարելոյն, թէ և պարզքն 'յորոց ծնեալք են բաղադրեցեալք ունիցին զայն. իսկ 'ի նոյն ժամանակս, որպէս · Tundo, tutudi. Contundo, contudi. այլ ոչ Contutudi. այսպէս: Pello, pepuli. Compello, compuli. այլ ոչ Conpepuli. Բացառութիւն առնուն 'ի կանոնէ յայսմանէ բայք այսոքիկ չորք: Do. Sto. Posco. Disco. որոց բաղադրութիւնն ունին զայս կրկնութիւն: որպէս · Dedi. Circundedi. Steti. Constiti. Poposci. Depoposci. Didici. Edidici. այսպէս Repupugi. Præcucurri. Decucurri. և այլք:

Գ. կանոն է երրորդ, զի ոչ ոք գերբայ ընդունի զանձնաւորս, թէ և բայքն 'յորոց ծնեալ են ծնանին ունիցին, որպէս · Pello, pepuli, pulsum, այլ ոչ pupulsum. այսպէս :Curro, cucurri, cursum, այլ ոչ cucursum.

Գ. կանոն է չորրորդ, զի բաղադրեցեալքն 'ի պարզէն Cano, 'ըն կատարելում լինին : nui, և 'ըն գերբայում: entum. որպէս · Occino, occinui, occentum. Concino, concinui, concentum. այսպէս Accino. Recino. Succino. և այլք:

Բաղադրեցեալքն 'ի պարզէն Cubo, as, լինին 'ըն կատարելում: cubaui, և 'ըն գերբայում: cubatum. որպէս · Accubo, accubaui, accubatum. նմանապէս: Excubo. Incubo.

Բաղադրեցեալքն 'ի պարզէն, Cumbo, is, 'ըն կատարելում լինին : cubui, և 'ըն գերբայում: cubitum. որպէս · Incumbo, incubui, incubitum. նմանապէս: Discumbo. Procumbo. և այլք:

Բաղադրեցեալք երկու 'ի պարզէն Lego. լինին 'ըն կատարե

լում

լում: Lexi. Օրինակ. Diligo, dilexi. այսպէս: Intelligo.

Բաղադրեցեալք երկու 'ի պարզէն: Nosco. լինին 'ըն դերբայում: Itum. Օրինակ. Cognosco, cognitum. Նմանապէս: Agnosco.

Բաղադրեցեալք 'ի պարզէն Oleo, 'ըն կատարելում լինին: lui, և 'ըն դերբայում: litum. Օրինակ. Oboleo, obolui, obolitum. Նմանապէս: Suboleo. Redoleo. Եւայլք:

Բաղադրեցեալք 'ի պարզէն: Plico. լինին 'ըն կատարելում: aui. և 'ըն դերբայում: atum. Օրինակ. Duplico, duplicaui, duplicatum. Նմանապէս: Complico. Supplico. Բայց առաջ- գին աւելորդ: Applico. Explico. Implico, այլ լինին: cui, 'ըն կատարելում, և citum. 'ըն դերբայում:

Բաղադրեցեալքն 'ի պարզէն Quatio. լինին 'ըն կատարելում: Cussi, և 'ըն դերբայում: Cussum. Օրինակ. Incutio, incussi, incussum. Նմանապէս: Excutio. Percutio. Եւայլք:

Բաղադրեցեալքն 'ի պարզէն: Cudo. լինին: Cudis, cussum. Օրինակ. Excudo, excussi, excussum. Նմանապէս: Recudo. Procudo. Եւայլք:

Բաղադրեցեալքն 'ի բայէն: Salio, լինին: liui, lij, ulsum. Օրինակ. Insilio, insilij, insulsum. Նմանապէս: Desilio. Prosilio. Resilio. Եւայլք.

Բաղադրեցեալքն 'ի բայէն: Sero, լինին: seui, situm. Օրինակ. Insero, inseui, insitum. Նմանապէս: Consero. Obsero. Բայց Sero որ պատահմանեցին առեր զանազանս, լինին: Rui, ertum. Օրինակ. Inserui, insertum.

Բաղադրեցեալքն 'ի բայէն Sto, լինին: stiti, stitum. Օրինակ. Obsto, obstiti, obstitum. Նմանապէս: Resto. Præsto. Եւայլք:

Բաղադրեցեալքն 'ի բայէն: Tego, լինին texi, tectum.

որոգոն . Contego , contexi , contectum . Նմանապէս : Detego . Protego . Եւայլք :

Գլուխ Չորեքտասաներորդ :

Յաղագս վարոյականաց մասնկանց աւուրց ; և անուանակոչութեան նոցին ըստ հնոց գծագրողացն լատինականաց :

Սովորութիւն էր հնոցն , անուանակոչել զաւուրս առաջինս իւրաքանչիւր ամսոց Calendis . այ կաղանդաց : Եւ զհինգերորդ օրն Յանուարի , փետրուարի : Օգոստոսի : Յունիսի : Սեպտեմբերի : Նոյեմբերի , և Դեկտեմբերի , ասեն Nonis . այ Նոնայից : այլ և զօրյն անուանակոչութիւն , եօթներորդ աւուրն Մարտի : Մայիսի : Յուլիսի , և Հոկտեմբերի : Իսկ և յորժամ զերեք տասներորդ օրն վերոգրեցելոց եօթանց ամսոցն Idibus . այ Իդոսաց : Ընծեռել և զօրյն անուանակոչութիւն , հնգետասաներորդի աւուրն Մարտի , Մայիսի : Յուլիսի , և Հոկտեմբերի :

Բայց այլոց աւուրց ներքնագելոց ոչ առանձնական զյատուկս անուանս , յարանուանէին զաւուրս վերջինս իւրաքանչիւր ամսոց Pridie Calendas . այ առաջնոր կաղանդաց , յիշելով և զթիւ նոցին զանուն հետևեցելոյ ամսոյն : Նոյնպէս զնախընթացաւորն օրն Իդոսաց յարանուանէին Pridie Idus . այ առաջնոր Իդոսաց : Իսկ զնախընթացաւորն օրն Նոնայից յարանուանէին Pridie Nonas . այ առաջնոր Նոնայից , և զայս առնէին յաղագս համառօտութեան , և յաւկացուցման մասին ամսոյն նորուն լինել զոյգ հրաշկութեամբ :

Աշխարհ ըստ այսմ գործութեան , ... աւուրց ամսոյն .

ամսոյն, զվերջինն օրն կոչեն ։ Pridie Calendas. որպէս ասացաք, և միւս յետոյ ընկերեկելով զերկրորդ օրն կոչեն ։ Tertio Calendas. զերրորդ օրն կոչեն ։ Quarto Calendas. զչորրորդ օրն կոչեն ։ Quinto Calendas. և այլն ։

Եւ յառաջ քան զմերձաւորագոյն օրն Իդոսաց կոչեն ։ Pridie Idus. որպէս ասացաք, և յետոյ ընկերեկելով 'ի վերջնոյն, զերկրորդ օրն կոչեն ։ Tertio Idus. զերրորդ օրն կոչեն ։ Quarto Idus. և այլն ։ Նմանապէս զմերձաւորագոյն օրն Նոնայից կոչեն ։ Pridie Nonas. որպէս ասացաք, և 'ի վերջնոյն յետոյ ընկերեկելով զերկրորդ օրն կոչեն ։ Tertio Nonas. զերրորդ օրն կոչեն ։ Quarto Nonas. զորօրինակ, զերեսուն և միերորդ օրն յունվարի ամսոյն որ է օր վերջին, կոչեն ։ Pridie Calendas Februarij. 30. օրն. Terrio Calendas Februarij. 29. օրն, Quarto Calendas Februarij. 28. օրն. Quinto Calendas Februarij. 27. Sexto Calendas Februarij. 26. օրն Septimo Calendas Februarij. 25. Octauo Calendas Februarij. 24. Nono Calendas Febr. 23. Decimo Calendas Febr. 22. Vndecimo Calendas Febr. 21. Duodecimo Calendas Februarij. 20. Decimo tertio Calendas Febr. 19. Decimo quarto Calendas Febr. 18. Decimo quinto Calendas Febr. 17. Decimo ſexto Calendas Febr. 16. Decimo ſeptimo Calendas Febr. 15. Decimo octauo Calendas Februar. 14. Decimo nono Calendas Febr. 13. Idibus Ianuarij. 12. Pridie Idus Ianuarij. 11. Tertio Idus Ianuarij. 10. Quarto Idus Ianuarij. 9. Quinto Idus Ianuarij. 8. Sexto Idus Ianuarij. 7. Septimo Idus Ianuarij. 6. Octauo Idus Ianuarij. 5. Nonis Ianuarij. 4. Pridie Nonas Ianuarij. 3. Tertio Nonas Ianuarij. 2. Quarto Nonas Ianuarij. 1. Calendis Ianuarij. այսպէս և զայլս ամիսս Թուեսն ։

Բայց ՚ի մի փոխադրելոյն ամսոյն ՚ի նահանջի ամսին, զչորսն և չորս երորդ օրն ; և զչորսն և հինգերորդ օրն համեմատութեամբ կամ անուանակոչելով առնեն : Sexto Calendas Martij.

Որպէս և աստ նահանջական վեցերորդկայսրաւ զայս հոռոմ այս Bissextilis չի՞ երկփեղկեալն, կրկին անուանեալ ՚յամսին նահանջի առնեն: Sexto Calendas Martij. Իսկ յամսին հայաստանեայ մնացեալ մնայս առնեն զնոյնն ։

Տա

[illegible]

Bil

to Cale

Sa

Ցանկ Պրակաց կամ Գլխոց

այսորին գործառնութե.

Յա—

ՎԵՐՋ.